

Apstiprināti ar Saldus novada domes
2009.gada 23.septembra sēdes
lēmumu (protokols Nr.12, 7.§)
SAISTOŠIE NOTEIKUMI Nr.7
“Par Saldus novada teritorijas plānojumiem”

Kursīšu pagasta teritorijas plānojums 2008.-2020.gadam

I daļa Paskaidrojuma raksts

**II daļa Vides pārskats
Pārskats par teritorijas
plānojuma izstrādi**

III daļa Grafiskā daļa

Izstrādāja Kursīšu pagasta padome
Kursīšu pagasta padomes
priekšsēdētājs:

V.DRUKOVSKIS

KURSĪŠI
2008

Saturs

3. TERITORIJAS IZMANTOŠANAS UN APBŪVES NOTEIKUMI	89
IEVADS	90
3.1. VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI APBŪVES UN IZMANTOŠANAS NOTEIKUMU PIELIETOŠANAI	91
3.1.1. Noteikumos lietotie apzīmējumi:.....	91
3.1.2. Noteikumos lietotie termini.....	92
3.1.3. Pamatnostādnes un skaidrojumi.....	104
3.1.4. Būvprocesa organizēšana pagasta teritorijā	106
3.1.4.1. Būvniecības pieteikums.....	106
3.1.4.2. Plānošanas un arhitektūras uzdevumu saņemšana būvvaldē	107
3.1.4.3. Būvprojektēšana	107
3.1.4.4. Būvprojekta saskaņošana.....	109
3.1.4.5. Būvprojekta akceptēšana	110
3.1.4.6. Būvatļaujas saņemšana.....	110
3.1.4.7. Būvdarbu organizēšana	111
3.1.4.8. Būvobjektu pieņemšana ekspluatācijā.....	112
3.2. ATĻAUTĀ, AIZLIEGTĀ IZMANTOŠANA VISAI PAGASTA TERITORIJAI	114
3.2.1. Atļautā izmantošana visā pagasta teritorijā.....	114
3.2.2. Aizliegtā izmantošana visā pagasta teritorijā.....	114
3.2.3. Piekļūšanas noteikumi.....	114
3.2.4. Zemes gabalu dalīšana vai apvienošana	115
3.2.5. Apbūves intensitāte	115
3.2.6. Augstuma ierobežojumi.....	115
3.2.7. Pagalma noteikumi	115
3.2.8. Redzamības nodrošinājums.....	116
3.2.9. Prasības attālumiem starp būvēm un inženierkomunikācijām... ..	116
3.2.10. Būvju atbilstība zemesgabala robežām.....	116
3.2.11. Prasības ēku un būvju konstruktīvajām daļām un elementiem	117
3.2.12. Prasības ārtelpas elementiem	117
3.2.13. Prasības inženierkomunikāciju būvniecībai	118
3.2.14. Prasības degvielas un gāzes uzpildes stacijām.....	119
3.2.15. Prasības automašīnu un velosipēdu novietošanai.....	120
3.2.16. Prasības saimniecības ēkām un būvēm, kas paredzētas mājlopiem	120
3.2.17. Prasības ēku un būvju funkcionalitātes maiņai.....	121
3.2.18. Sagruvušo būvju un kultūras pieminekļu sarakstā esošu būvju savešana kārtībā un nojaukšana	121
3.2.19. Prasības ēku un būvju rekonstrukcijai, restaurācijai un remontam	121
3.2.20. Prasības teritorijas, ēku un būvju uzturēšanai.....	122
3.2.21. Prasības dabas teritoriju izmantošanai un apstādījumu ierīkošanai	122

3.2.22. Prasības būvprojektēšanai, kas uzsākta līdz jauna vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma stāšanās dienai un teritorijām, kurām ir neatbilstoša izmantošana	123
3.3. ATSEVIŠĶU TERITORIJU IZMANTOŠANAS UN APBŪVES	
NOTEIKUMI.....	125
3.3.1. Teritorijas izmantošanas veidi	125
3.3.2. Lauksaimniecības teritorija	125
3.3.2.1. <i>Meliorēto lauksaimniecības teritoriju izmantošana.....</i>	<i>126</i>
3.3.2.2. <i>Nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijas</i>	<i>126</i>
3.3.2.3. <i>Augļu dārzu un piemājas dārzu lauksaimniecības teritorijas izmantošana</i>	<i>127</i>
3.3.2.4. <i>Lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kurām nepieciešama transformācija.....</i>	<i>127</i>
3.3.3. Mežsaimniecības teritorija.....	127
3.3.4. Ūdenssaimniecības teritorija	128
3.3.5. Dzīvojamās apbūves teritorija.....	129
3.3.5.1. <i>Ģimeņu māju dzīvojamās apbūves teritorija.....</i>	<i>129</i>
3.3.5.2. <i>Daudzdzīvokļu māju dzīvojamās apbūves teritorija.....</i>	<i>131</i>
3.3.5.3. <i>Vasarnīcu un dārza māju apbūves teritorija.....</i>	<i>131</i>
3.3.5.4. <i>Dzīvojamās apbūves teritorija ārpus ciema.....</i>	<i>132</i>
3.3.6. Sabiedriskās apbūves teritorija	133
3.3.7. Sabiedriskās teritorijas	134
3.3.8. Darījumu apbūves teritorijas	136
3.3.9. Rūpnieciskās apbūves teritorijas.....	136
3.3.10. Satiksmes infrastruktūras teritorijas.....	137
3.3.11. Inženiertehniskās infrastruktūras teritorijas	139
3.3.12. Karjeri	140
3.3.13. Purvu teritorijas	140
3.3.14. Aizsargjoslas	141
3.3.14.1. <i>Vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas.....</i>	<i>142</i>
3.3.14.2. <i>Ekspluatācijas aizsargjoslas</i>	<i>145</i>
3.3.14.3. <i>Sanitārās aizsargjoslas</i>	<i>149</i>
3.3.14.4. <i>Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.....</i>	<i>151</i>
3.4. TURPMĀKĀS IZPĒTES TERITORIJAS	152
3.5. TERITORIJAS, KURĀM IZSTRĀDĀJAMI DETĀLPLĀNOJUMI ...	153
3.6. SPĒKĀ ESOŠO DETĀLPLĀNOJUMU SARAKSTS	154

3. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi

Ievads

Kursīšu pagasta teritorijas apbūves un izmantošanas noteikumi ir saistoši noteikumi.

Apbūves noteikumu pielietošana nepieciešama Kursīšu pagasta padomei, kas plāno, regulē un kontrolē visu būvniecības procesu, sākot ar zemesgabalu izveidošanu, zemes izmantošanu, būvniecību līdz būvju nodošanai ekspluatācijā; kā arī visiem būvniecības procesā iesaistītajiem dalībniekiem.

Apbūves noteikumi ir noformulētas prasības zemesgabaliem, ēkām un citām ar zemesgabalu saistītām būvēm saskaņā ar pagasta teritorijas teritorijas attīstības plānojumu un tie ir saistoši visiem zemesgabalu īpašniekiem vai lietotājiem, būvniecības dalībniekiem.

Apbūves noteikumi izskaidro zemes īpašnieku vai lietotāju tiesības un pienākumus attiecībā uz viņu īpašumā vai lietojumā esošā zemesgabala izmantošanu saistībā ar teritorijas plānojumu. Apbūves noteikumi nosaka detālplānojumu izstrādāšanas kārtību un reklāmas izvietošanu

Apbūves tiesības ir zemes izmantošanas tiesības, kas nosaka kādam mērķim, kur, ko un kā ir tiesības būvēt un ekspluatēt.

Noteikumu sastāvā iekļauta nodaļa par to pielietošanu pamācība, kā arī jēdzienu un terminu skaidrojumi, kas sastopami esošajā likumdošanā un nepieciešami noteikumu pielietošanā.

3.1. Vispārīgie noteikumi apbūves un izmantošanas noteikumu pielietošanai

Apbūves noteikumus pielieto kopā ar būvniecību saistīto likumdošanu - Latvijas Republikas Ministru Kabineta "Teritorijas plānošanas noteikumiem", "Vispārīgiem būvnoteikumiem", "Būvniecības likumu", "Civillikumu" un citiem uz attīstību, teritoriālo plānošanu un būvniecību attiecināmiem likumdošanas normatīvajiem aktiem.

Lai atvieglotu noteikumu pielietošanu, apbūves noteikumu nodaļās ietvertās prasības, kas noteiktas ar citiem likumdošanas aktiem, ir izdalītas ar *slīpu rakstu*.

Apbūves noteikumi nosaka, ka būvdarbu gaitā būves īpašnieks ir personīgi atbildīgs par šo noteikumu un citu būvnormatīvu ievērošanu, ja ar juridiski apstiprinātu dokumentu šīs tiesības pilnībā vai daļēji nav nodotas citai personai.

Apbūves noteikumu II daļa veltīta kārtībai, kādā īstenojams būvniecības process pašvaldībā: iesniedzams būvniecības pieteikums, saņemams pašvaldības atzinums, plānošanas un arhitektūras uzdevums, akceptējami attīstības priekšlikumi un būvprojekti, saņemama būvatļauja, kā arī noteiktas prasības būvdarbu veikšanas termiņiem un būves nodošanai ekspluatācijā.

3.1.1. Noteikumos lietotie apzīmējumi:

Apbūves noteikumu tekstā izmantoti šādi spēkā esošo valsts likumu un citu tiesību aktu, kā arī valsts institūciju nosaukumu saīsinājumi:

ACL	LR likums Par autoceļiem
AL	LR Aizsargjoslu likums
BL	LR Būvniecības likums
CL	Civillikums
CN un N	Celtniecības normas un noteikumi
IVN	LR likums Par ietekmes uz vidi novērtējumu
KK	LR Kriminālkodekss
LAPK	LR likums Latvijas administratīvo pārkāpumu kodekss
LBN 201-96	Latvijas būvnormatīvs "Ugunsdrošības normas"
LBN 209	Latvijas būvnormatīvs "Instrukcija ģimenes māju un zemnieku sētu projektēšanai"
LBN 222-99	Latvijas būvnormatīvs "Ūdensapgādes ārējie tīkli un būves"
LR	Latvijas Republika
MK	Ministru kabinets
MKN 112	LR MK Vispārīgie būvnoteikumi
MKN 736	LR MK Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju
MKN 239	LR MK Zemes dzīļu izmantošanas noteikumi
MKN 300	LR MK Peldvietu iekārtošanas un higiēnas noteikumi
MKN 619	LR MK Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi transformē par lauksaimniecībā neizmantojamu zemi un izsniedz zemes transformācijas atļaujas
MKN 628	LR MK Īpašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs
MKN 806	LR MK Meža zemes transformācijas noteikumi
MKN 883	LR MK Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi
PL	LR likums Par pašvaldībām
ZDZ	LR likums Par zemes dzīlēm

3.1.2. Noteikumos lietotie termini

Aizsargājami dabas objekti – izcili dabas veidojumi un teritorijas, kam ir sevišķa zinātniska, kultūrvēsturiska, estētiska un sociāla nozīme un kas ir īpašā valsts aizsardzībā saskaņā ar likumu vai pašvaldības lēmumu.

Aizsargjoslas – ar likumu noteiktas teritorijas platības, kuru uzdevums ir aizsargāt dažāda veida (gan dabiskus, gan mākslīgus) objektus no nevēlamas ārējās iedarbības, nodrošināt to ekspluatāciju un drošību vai pasargāt vidi un cilvēku no kāda objekta kaitīgas ietekmes.

Aizmugures pagalma dziļums nozīmē mazāko horizontālo attālumu starp zemesgabala aizmugures robežu un tuvāko jebkuras galvenās būves sienu.

Aizmugures pagalmis nozīmē zemesgabala daļu starp zemesgabala sānpagalmiem no zemesgabala aizmugures robežas līdz tuvākajai jebkuras galvenās būves aizmugures fasādes sienai.

Aka - līdz gruntsūdenim vertikālas šahtas veidā izrakta un nostiprināta būve vai speciāli aprīkots urbums pazemes ūdeņu ņemšanai

Apbūve ir tādu plānotu, izmantotu vai nodomātu virszemes būvju, arī inženierkomunikāciju, kā arī labiekārtojuma kopums, kur ēkas ir galvenais elements (Būvniecības likums - turpmāk BL, 1.1.p.).

Apbūves laukums - visu ēku un citu telpisko būvju aizņemto zemes platību summa.

Apbūves blīvums – apbūves laukuma procents no apbūves zemesgabala platības. Apbūves blīvumā papildus ieskaita labiekārtojuma platību (ceļus, kāpnes piebraucamos ceļus, pagalmus), ja tie ir ierīkoti no vienkāršiem ūdensnecaurlaidīgiem materiāliem (piemēram, betona vai asfalta) un labiekārtojuma elementu platības (terases, atklātu peldbaseinu platības, ja to sienu virszemes daļas izbūvētas augstāk par 1 metru virs zemes).

Apbūves intensitāte – būves (parasti – ēkas) stāvu kopējās platības attiecība pret zemes vienības platību, izteikta procentos.

Apbūves līnija – attālums no apbūves līdz kaimiņu zemes vienības robežai. Apbūvi var izvietot tuvāk par šajos noteikumos noteikto apbūves līniju, ja tam piekrīt kaimiņa zemes vienības īpašnieks.

Apbūves laukums – visas apbūvētās platības summa, izņemot pazemes būves, piebraucamos ceļus un labiekārtojumu.

Applūstošās teritorijas — sauszemes teritorija, kura, palielinoties ūdens pieplūdumam ūdenstīlī vai ūdens caurplūdumam ūdenstecē, uz neilgu laika posmu tiek applūdināta.

Apbūves teritorija – teritorija, kas ģenerālplānā noteikta apbūvei.

Apstādījumi – labiekārtojuma elements - ar augiem apaudzētas un koptas dabas pamatnes teritorijas, kur neiegūst produkciju - parks, dārzs, skvērs, aleja, ielu un ceļu apstādījumi, kapsētas, zālāji un var ietvert arī ar rekreāciju saistītas būves.

Ārējais sānpagalms nozīmē sānpagalmu, kas tieši robežojas ar ielu.

Ārstniecības iestāde – zeme, ēka un cita būve vai tās daļa, kas plānota vai izmantota medicīniskas aprūpes nolūkiem un var ietvert poliklīniku, slimnīcu, klīniku, ambulanci, feldšerpunktu vai līdzīgu iestādi.

Ārpustelpu uzglabāšana – zeme, būve vai tās daļa, kas plānota vai izmantota preču uzglabāšanai brīvā dabā vai būvju vaļējās platībās, kas nav iekļautas sienās un nav autostāvvietas.

Atklāta uzglabāšana - teritorijas izmantošana (parasti palīgizmantošana) preču, būvmateriālu un citu priekšmetu uzglabāšanai ārpus ēkām (būvēm).

Atļautā izmantošana – zemes, ēkas un būves vai tās daļas izmantošana, kas plānota vai izmantota saskaņā ar teritorijas attīstības plānojumu.

Atmatas – visas neapbūvētās un pamestās neapsaimniekotās teritorijas, kuras paredzēts apbūvēt vai rekultivēt.

Augļkopība – augļkopības nozare, kuras uzdevums ražot augļus, ogas, riekstus.

Automašīnu novietošana – visi automašīnu novietošanas veidi to lietošanas laikā, neatkarīgi no novietošanas ilguma un citiem apstākļiem, izņemot novietošanu apkopei un remontam.

Autostāvvietā – zeme, ēka vai būve vai tās daļa, kas plānota izmantota vai nodomāta vienas vai vairāku automašīnu novietošanai uz laiku un ietver stāvvietas, piebrauktuves, arī vertikālās komunikācijas. Šajā teritorijā ietilpst arī stāvvietas piebraucamie ceļi un vertikālās komunikācijas.

Autobusu pieturvietā nozīmē izmantošanu, kas ietver būves autobusu satiksmes apkalpes dienesta un pasažieru vajadzībām, kā arī pastāvīgu pieturas vietu autobusiem un to īslaicīgu novietošanu.

Bērnu iestāde - zeme, ēka vai būve vai tās daļa, kas plānota izmantota vai nodomāta mazbērnu novietnei, bērnudārzam vai citai bērnu specializētai iestādei.

Biškopība – lauksaimniecības nozare - mājas bišu audzēšana, kopšana un izmantošana kultūraugu ziedu apputeksnēšanai, kā arī medus u.c. biškopības produktu ieguvei.

Brīvā (zaļā) teritorija – zemesgabala neapbūvētā platība, kurā neietilpst stāvvietu, piebraucamo ceļu, baseinu, terašu un citu labiekārtojuma elementu platības. To raksturo ar brīvās teritorijas procentu no zemesgabala platības un parasti ietver apstādījumus.

Būtisks piesārņojums – valsts kompetentu iestāžu noteikta jebkādas kaitīgas vielas maksimāla koncentrācija gaisā, augsnē vai ūdenī, ko aizliegts pārsniegt vispār vai kādā konkrētā teritorijā.

Būve nozīmē arhitektonisku, tehnisku vai konstruktīvu virszemes, pazemes vai zemūdens stacionāru darinājumu, arī ēku vai ēku kopumu, kā arī attiecīgās tehniskās iekārtas (BL, 1.3.p.).

Būvētājs – fiziskā vai juridiskā persona (nekustamā īpašuma īpašnieks, vai juridiski noformēts nomnieks un lietotājs), kas veic būvniecību saviem spēkiem.

Būvatļauja - Likumdošanas noteiktajā kārtībā pasūtītājam vai būvētājam izsniegts dokuments, kas apliecina tiesības veikt objekta būvdarbus.

Būvdarbi – darbi un procesi, kas tiek veikti būvlaukumā būvniecības procesā.

Būves kārta – būvprojektā noteikta būves daļa, ko var pieņemt ekspluatācijā neatkarīgi no citām būves daļām.

Būves konservācija – pasākumi būvē, kas novērš tās konstrukciju bojāšanos, sabrukumu vai nonākšanu cilvēku veselībai, dzīvībai

Būves mets – brīvas formas pirmsprojekta materiāls, kas uzskatāmi ilustrē būvniecības ieceri.

Būves lietotājs – fiziska vai juridiska persona, kura ir tieši atbildīga par būves lietošanu.

Būvētājs – fiziska vai juridiskā persona (nekustamā īpašuma īpašnieks, nomnieks vai lietotājs), kas veic būvniecību saviem spēkiem.

Būvvalde – pašvaldības institūcija, kas pārzina un kontrolē būvniecību attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā. Būvvaldes sastāvā iekļaujamas pašvaldības amatpersonas, kurām ir atbilstoša speciālā izglītība vai būvniecības kontroles tiesības.

Būvlaukums – atbilstoši būvprojektam dabā nosprausta teritorija, kurā notiek būvdarbi; kura robežas parasti sakrīt ar zemes īpašuma robežām.

Būvobjekts – jaunbūve, renovējama, rekonstruējama vai restaurējama būve, būves daļa vai būvju kopums vai nojaucama būve ar būvdarbu veikšanai nepieciešamo teritoriju, palīgbūvēm un būviekārtām.

Būvprojekta akcepts – rakstisks lēmums uzskatīt būvprojektu par likumīgu, ko izdod būvvalde vai ministrija, kuras pārraudzībā ir specializētā būvniecība.

Būvprojekts – būvniecības ieceres īstenošanai nepieciešamo dokumentu, rasējumu un teksta materiālu kopums.

Būvprojekta autors – sertificēta fiziskā persona vai būvniecību reglamentējošos aktos noteiktajā kārtībā reģistrēta juridiskā persona, kas atbilstoši projektēšanas uzdevumam izstrādājusi pasūtītāja akceptētu būves pamatideju.

Būvinspektors – valsts vai pašvaldības amatpersona, kurai piešķirtas būvniecības kontroles tiesības;

Būvlaide (apbūves līnija) - līnija zemesgabala ielas pusē, kas noteikta ar attālumu no sarkanās līnijas un kas nosaka attālumu no sarkanās līnijas līdz apbūvei(parasti paralēli sarkanai līnijai).

Būvniecība –visu veidu būvju projektēšana un būvdarbi (t.sk. renovēšana, rekonstruēšana, restaurēšana un nojaukšana).

Būvniecības dalībnieki - fiziskās vai juridiskās personas, kuras ar īpašumu, finansu līdzekļiem, darbu vai pakalpojumu piedalās būvniecības procesā.

Būvtiesības – ar teritorijas plānojumu noteiktas, aizsargātas fizisko un juridisko personu tiesības veikt būvniecību.

Būvnormatīvi – būvniecību un būvju ekspluatāciju reglamentējoši un visiem būvniecības dalībniekiem saistošu normu un noteikumu kopums, kas reglamentē būvniecību un būvju ekspluatāciju,

Būvprojekts – būvniecības iecerei nepieciešamo dokumentu , rasējumu un tekstu materiālu un vizuālo līdzekļu kopums, kas nosaka būves arhitektonisko un inženierkomunikāciju risinājumu, kā arī tās būvniecību.

Būvuzņēmējs – fiziska vai juridiska persona, kas uz līguma vai vienošanās pamata ar apbūvētāju uzņemas būvēt realizāciju pēc noteiktā kārtībā apstiprināta projekta.

Ciems – blīvi apdzīvota vieta, kurai teritorijas plānojumā ir pašvaldības noteikts blīvi apdzīvotas vietas statuss un robeža

Ceļu un ielu fronte – ainavas vai zemesgabala daļa, kas vērsta pret ceļu vai ielu.

Darījumu iestāde - zeme, ēka vai būve vai tās daļa, kas plānota izmantota vai nodomāta administratīvu un komerciāla rakstura iestāžu izvietojumam, bet neietver nekādu ražošanu vai vairumtirdzniecību.

Dabas pamatnes teritorijas – kopējs nosaukums mežu, parku, skvēru, pļavu, purvu, dabīgo upju attekai, upju, ezeru un citu ūdenstilpju teritorijām, kur izbūvēm ir sekundāra nozīme.

Dabas piemineklis - atsevišķs, savrups dabas veidojums: koks, ala, avots, grava, klints, ūdenskritums, akmens un cits dabas retums, kam ir zinātniska, kultūrvēsturiska, estētiska vai ekoloģiska vērtība; lai nodrošinātu dabas veidojuma saglabāšanu un tā apskates iespēju, dabas piemineklim un tā tuvākajai apkārtnēi tiesību akti un šie noteikumi nosaka īpašas aizsardzības un izmantošanas prasības.

Daudzstāvu daudzdzīvokļu nams – 3 stāvu (neskaitot pagrabu) dzīvojamā māja, kas plānota vai izmantota vairāk kā 2 dzīvokļiem ar kopīgu ieeju no zemes līmeņa.

Dārza māja un vasarnīca nozīmē zemi un brīvi stāvošu būvi, kas plānota, izmantot vai nodomāta rekreācijas nolūkiem vienai ģimenei.

Degvielas uzpildes stacija – zeme, ēka vai būve uz zemesgabala, kas plānota vai izmantota degvielas, eļļas un smērvielu pārdošanai, kā arī citu preču tirdzniecībai un automašīnu mazgāšanai kā palīgizmantošanai.

Detālplānojums –pagasta daļas teritoriālpilānojums, kas detalizē teritorijas attīstības plānojumu, nosakot robežas un prasības katrai parcelei.

Divu dzīvokļu dzīvojamā māja – zeme vai ēka , kas plānota izmantota vai nodomāta divu ģimeņu dzīvošanai(divām mājturībām).

Drošības aizsargjosla – teritorija, kas noteikta kā josla ap paaugstināta riska objektiem. To galvenais uzdevums ir nodrošināt šo objektu , kā arī vides un cilvēku drošību gan to ekspluatācijas laikā, gan iespējamo avāriju gadījumā.

Dvīņu māja – divas bloķētas ģimeņu dzīvojamās mājas pārsvarā katra uz sava zemes īpašuma.

Dzīvoklis kā palīgizmantošana - ēka vai tās daļa, kas plānota izmantota vai nodomāta kā atsevišķi norobežota dzīvojamā platība, kas sastāv no istabas vai istabām, virtuves un palīgtelpām uz zemesgabala, kur dzīvojamā māja nav galvenais atļautais zemes

izmantošanas veids.

Dzīvnieku novietne nozīmē izmantošanu, kas ietver saimniecības ēku mājlopu izmitināšanai (kūti), kā arī citas būves mājlopiem, arī kūtsmēsļu glabātuvī un vircas bedri.

Ēka – atsevišķs arhitektonisks, konstruktīvs vai tehnisks virszemes, arī daļēji pazemes darinājums.

Ēku un citu būvju laukums - būvju aizņemtā platība, ko mēra pa celt u ārējo kontūru (ieskaitot caurbrauktuvju un pārkaru laukumus), pieskaitot ēkas izvirzīto daļu, kas atrodas zem jumta (verandas, lieveņi, portiki, galerijas, nojumes, lapenes un līdzīgus objektus), platības mērot pa nesošo elementu ārējo kontūru.

Ēkas augstums ir attālums no zemes virsmas projektētā vidējā līmeņa ēkas vidū ielas vai ceļa pusē līdz tai augstākajai ēkas daļai (dzegas vai parapeta virsmalai, jumta malai, mansarda jumtam, kā arī jumta čukuram, ja jumts stāvāks par 45⁰), kas aiztur gaismas plūsmu 45⁰ leņķī. Pagalma ēkas augstumu mēra ēkas vidū no pagalma virsmas projektētā vidējā līmeņa.

Ekspluatācijas aizsargjosla – teritorija, kas noteikta kā aizsargjosla ap transporta, sakaru un citu komunikāciju līnijām, kā arī objektiem, kas nodrošina šo komunikāciju un objektu efektīvu, ekspluatāciju un attīstības iespēju.

Galvenā būve nozīmē būvi, parasti ēku, kas plānota, izmantota vai nodomāta galvenajai izmantošanai vai izmantošanām uz zemesgabala.

Ģimenes māja (savrupmāja) nozīmē izmantošanu, kas ietver brīvi stāvošu vienas vai divu ģimeņu dzīvojamo māju:

- a) **Vienas ģimenes dzīvojamā māja** nozīmē izmantošanu, kas ietver vienas ģimenes dzīvošanu (vienu mājsaimniecību).
- b) **Divu ģimeņu dzīvojamā māja** nozīmē izmantošanu, kas ietver divu ģimeņu dzīvošanu (divas mājsaimniecības).

Garāža - ēka vai tās daļa, kas plānota izmantota vai nodomāta pastāvīgai vienas vai vairāku automašīnu novietošanai, kas var būt gan privātā, gan sabiedriskā garāža, gan ietverta dzīvojamā vai saimniecības ēkā.

Graudkopība – augkopības (laukkopības) pamatnozare : pārtikai, sēklai, lopbarībai, rūpnieciskām izejvielām nepieciešamo graudu ražošana.

Grāvis – mākslīgs, garš padziļinājums zemes virsmā virsūdens uztveršanai un novadīšanai, iekļaujoties vienotā noteces sistēmā.

Teritorijas attīstības plānojums – visa pagasta teritorijas plānojums.

Ģimenes dārziņš – teritorija, kur pagaidu lietošanā uz nomas līgumā noteiktu termiņu ir sakņu dārza ierīkošana ģimenes vajadzībām bez pagaidu būvēm (dārza inventāra noliktavām).

Ģimenes māja – ēka vai cita būve, kas ietver sevī dzīvojamo māju (1-3 ģimenēm ar vai bez saimniecības ēkām un inženierbūvēm, kuru būvē par personīgiem līdzekļiem.

Hidro tehniska būve – inženiertehniska būve ūdens resursu izmantošanai vai cīņai ar ūdens kaitīgo iedarbību.

Iedibināta būvlaide – esošās apbūves frontes veidotā līnija, ja kvartāla robežās vismaz piecos zemesgabalos galvenās būves pie ielas atrodas uz vienas līnijas.

Iela – zeme un būve vai tās daļa izbūves teritorijā, kas plānota vai izmantota ciematu un to apkārtnes apkalpošanai un vietējās satiksmes pievadīšanai lielceļiem. Iela ietver teritoriju ielu sarkanajās līnijās un krustojumus ar vietējām ielām un piebrauktuvēm, bet neietver krustojumus ar lielceļiem.

Iekšējais sānpagalms nozīmē to sānpagalmu, kas nerobežojas ar ielu.

Iepriekšēja apbūve – likumīgi uzbūvētas būves vai ēkas (vai to pamati), kura konstatējama dabā.

Insolācija (izsauļojums) ir rādītājs, kas norāda iekštelņu nepieciešamo izsauļojuma ilgumu. To nosaka attiecīgi būvnormatīvi.

Individuālais darbs – individuālā darba veidi saskaņā ar LR Ministru Padomes 1993.gada 29.aprīļa lēmumu Nr.220 apstiprināto sarakstu, kā arī darbība dzīves vietā, vai tam paredzētās telpās radošajās profesijās.

Inženiertehnisko komunikāciju objekts – zeme, būve vai tās daļa, kas plānota vai izmantota valsts vai pagasta līnijtīklu apgādes (infrastruktūras) un transporta sistēmu (ceļu, ielu un dzelzceļa) objektu izvietojumam.

Inženierkomunikācijas – ierīce, tehniska iekārta un tās aprīkojums vai to kopums, kas paredzēts būves apgādei ar izejvielām, sakariem, energoresursiem un citiem resursiem.

Inženiertehniskās apgādes tīkli un objekti nozīmē izmantošanu, kas ietver virszemes, pazemes un zemūdens inženiertehniskās apgādes tīklus un objektus (ūdensvads, kanalizācija, siltumapgāde, telekomunikācijas u.c.), lai pieslēgtu izbūves teritorijas vietējo inženiertehnisko sistēmu maģistrālajām inženierkomunikācijām un to objektiem.

Inženierbūves - būves, kas nepieciešamas enerģētisko resursu piegādei, siltumapgādei, ūdensapgādei, telekomunikāciju, kanalizācijas un lietus ūdens kanalizācijas sistēmas darbībai un atkritumu apsaimniekošanai.

Izbūve – kopīgs nosaukums plānotai, izmantotai vai nodomātai visu veidu teritorijas izmantošanai un attīstības pasākumiem, apbūvei, labiekārtojuma un ainavu veidošanai.

Izbūves teritorija nozīmē teritoriju, arī apbūves zonu, kas plānota, izmantota vai nodomāta izbūvei.

Izglītības iestāde – ēka vai tās daļa, kas plānota vai izmantota sākuma, pamata, vidējai, speciālajai un profesionālajai izglītībai.

Izmantošana nozīmē tādu plānotu, esošu vai nodomātu zemes un būvju vai to daļas izmantošanu, kas atbilst

Īslaicīgas lietošanas būve - būve, kuras ekspluatācijas laiks nav ilgāks par pieciem gadiem un kas jānojauc līdz minētā termiņa beigām.

Jaunbūve – atsevišķa būvobjekta celtniecība jaunā būvlaukumā vai nojauktās būves vietā, kā arī jaunu inženiertīklu izbūve.

Jaunveidojamā zemes vienība - zemes īpašuma daļa, ko paredzēts atdalīt vai apvienot ar citu zemes vienību vai tās daļu un pēc robežu uzmērīšanas dabā reģistrēt kadastrā kā atsevišķu zemes vienību.

Apbūves noteikumu plānam (atļautā izmantošana) vai neatbilst

Apbūves noteikumu plānam (aizliegtā izmantošana).

Līnijtīkli un būves - zeme, būve vai tās daļa, kas plānota vai izmantota virszemes un pazemes inženiertīkliem un būvēm apbūves vai citu izbūves teritoriju vietējo inženiersistēmu pieslēgšanai centralizētām apgādes sistēmām(ūdensvads, kanalizācija, siltumapgāde, telekomunikācijas, energoresursu tīkli), kas pašas ir šie tīkli un būves.

Kabeļu līnijas ass — nosacīta līnija, kas iet caur katra kabeļa diametra viduspunktu.

Kabeļa līnijas ass nosaka šā kabeļa aizsargjoslas novietojumu

Kapsēta – zeme, kas plānota vai izmantota mirušo apbedīšanai un ar to saistītiem pasākumiem un var ietvert arī ēkas un citas būves.

Kapitālais remonts – būves nolietoto nesošo konstrukciju, elementu un inženierietaišu ierīkošana no jauna, ar pieslēguma tīkliem no maģistrāliem tīkliem līdz ievadam būvē, nemainot ēkas funkciju.

Karjers- derīgo izrakteņu (kūdra, būvmateriāli) ieguves vieta ar atklāto paņēmieni.

Klēts – saimniecības ēka lauksaimniecības produktu, augļu, apģērba, saimniecības inventāra, sadzīves priekšmetu glabāšanai.

Kokaudzētava - zeme, būve vai tās daļa, kas plānota vai izmantota augļu koku, ogu krūmu, dekoratīvo augu un meža koku stādu audzēšanai.

Konservācija – pasākumu komplekss, kas aizsargā objektu no tālākas bojāšanās.

Nodrošina tā konstrukciju un dekoratīvo elementu nostiprināšanu un aizsardzību. Īpaši pielietojams arhitektūras pieminekļos.

Krāvums – laukums, vieta, kur saved, sakrauj tālākai izmantošanai dažādus materiālus (būvmateriālus, kokmateriālus u.c.).

Kultūras iestāde - zeme, ēka vai būve, kas plānota vai izmantota kultūras centram, teātrim, kinoteātrim, koncertzālei, universālas izmantošanas zālei, muzejam, bibliotēkai vai līdzīgai iestādei.

Kultūras pieminekļi – kultūrvēsturiskā mantojuma daļa – kultūrvēsturiskās ainavas un atsevišķas teritorijas (senkapi, kapsētas, parki, vēsturisko notikumu norises un ievērojamu personu darbības vietas) kā arī atsevišķi kapi, ēku grupas un atsevišķas ēkas, mākslas darbi, iekārtas un priekšmeti, kuriem ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība un kuru saglabāšana nākamajām paaudzēm atbilst Latvijas Valsts un tautas, kā arī starptautiskajām interesēm.

Kultūras pieminekļa aizsardzības josla – noteikta teritorija ap kultūras pieminekli, kurā saskaņā ar Aizsargjoslu likumu noliegta jauna celtniecība un jebkura cita darbība, kura degradē kultūras pieminekļa vērtību vai traucē tā uztveri.

Kūts- šo saistošo noteikumu nozīmē saimniecības ēka mājlopu un putnu izmitināšanai un kur turamo mājlopu skaits mazāks par šo saistošo noteikumu 4.13.3.(4) punktā noteikto mājlopu skaitu.

Kūtsmēslu glabātava - zeme, būve vai tās daļa, kas plānota vai izmantota kūtsmēslu savākšanai, uzkrāšanai, kompostēšanai, biotermiskai un bioloģiskai apstrādei.

Labiekārtotas apstādījumu teritorijas - apzaļumotas un labiekārtotas teritorijas, kas ir paredzētas atpūtai, dzīves vides kvalitātes, estētiskās vērtības paaugstināšanai vai sabiedriskai funkcijai, piemēram, parki, dārzi, mežaparki, skvēri, bulvāri, aleju, ielu un ceļu apstādījumi.

Lauksaimniecības zemju transformācija - procesuāla darbība, lai mainītu lauksaimniecībā izmantojamo zemi par lauksaimniecībā neizmantojamu zemi. Transformēšanas atļauju izsniedz Lauku atbalsts dienests normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā

Lauksaimnieciska izmantošana – zemes apstrāde, lai ražotu graudkopības, sakņkopības, augļkopības, bišķopības, lopkopības un citus pārtikas produktus, pārdotu tos ārpus ieguves vietas neapstrādātā vai daļēji apstrādātā veidā, bet neietver lopkopības un putnkopības fermu.

Laukums nozīmē izmantošanu līnijbūvju izbūves teritorijā ielai līdzīgiem nolūkiem, ko iezīmē sarkanās līnijas.

Lecekts – iedziļināta dobe, ar koka vai betona malām un noņemamiem caurspīdīga materiāla pārsegumiem.

Lielceļš – zeme un būve vai tās daļa teritorijā, kas plānota vai izmantota starppilsētu un tranzīta galveno autotransporta plūsmu nodrošināšanai. Lielceļš ietver teritoriju tā sarkanajās līnijās un krustojumus ar pagasta ceļiem un vietējām ielām un piebrauktuveņ.

Lietderīgā platība – ēkas vai būves visu izmantojamo telpu kopējā neto platība.

Licence – dokuments, kas apliecina juridiskās personas profesionālo kompetenci un atļauj tai veikt uzņēmējdarbību noteiktās būvniecības jomās.

Lopkopība – lauksaimnieciskās ražošanas nozare, lai apgādātu iedzīvotājus ar pārtikas produktiem (pienu, gaļu), vieglo rūpniecību ar izejvielām (vilnu ādām), vilcējspēku (zirgiem) un lopkopības ražošanas atkritumiem (kūtsmēsli, virca) zemes auglības palielināšanai un ietver sevī cūkkopību, aītkopību, kazkopību un liellopu turēšanu.

Lopkopības ferma – šo saistošo noteikumu nozīmē zeme, ēka un būve vai tās daļa, kas plānota vai izmantota lopkopības (govju, cūku, zirgu, kazu, aitu u.c.) saimniecībai, un ietver sevī ganības un liellopu (govju, zirgu) skaits ir vienāds vai lielāks par šo saistošo noteikumu 4.13.3.(4) punktā noteikto mājlopu skaitu.

Maģistrālā iela nozīmē izmantošanu, kas nodrošina transporta un gājēju sakarus starp blīvi apdzīvoto vietu daļām, kā arī nodrošina transporta izvadīšanu uz pagasta ceļiem un valsts autoceļiem. Maģistrālā iela ietver teritoriju ielas sarkanajās līnijās un krustojumus

ar vietējās nozīmes ielām.

Maģistrālā inženierkomunikācija nozīmē izmantošanu, kas ietver valsts vai pagasta inženiertehniskās apgādes (infrastruktūras) maģistrālos tīklus, arī maģistrālo transportvadu un līdzīgu būvi, kas nepieciešama apgādei ar izejvielām, sakariem, enerģētiskajiem un citiem resursiem, kā arī slēgtu notekūdeņu novadīšanu.

Mežsaimnieciska izmantošana nozīmē izmantošanu, kas ietver mežsaimniecību, kokmateriālu sagatavošanu un ar to saistītos pakalpojumus, un var ietvert arī malkas meža, celulozes meža, lietaskoku, Ziemassvētku eglīšu un citu meža produktu audzēšanu un ciršanu.

Mazēka – vienstāvu ēka, kuras apbūves laukums nav lielāks par 25 m²

Mazstāvu daudzdzīvokļu nams – dzīvojamā māja ar diviem stāviem (neskaitot pagrabu), kas plānota vai izmantota dzīvokļiem ar kopīgu vai atsevišķām ieejām no zemes līmeņa, un, kur iedzīvotājiem ir tiesības kopīgi lietot priekšelpas, kāpnes, palīgtelpas, kas neatrodas dzīvoklī, un pagalmus.

Mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts nozīmē izmantošanu, kas ietver preču pirkšanu un pārdošanu tieši patērētājam vai sadzīves un citu pakalpojumu nodrošināšanu, arī tirdzniecības centru, universālveikalu, tirgu, veikalu, salonu, aptieku, restorānu, bāru, kafejnīcu, pakalpojumu darbnīcu, bet neietver nekādu rūpniecību, montēšanu, pārstrādi vai vairumtirdzniecību.

Meliorācijas būves nozīmē izmantošanu, kas ietver pasākumu sistēmu augsnes radikālai uzlabošanai, galvenokārt tās ūdens režīma regulēšana (nosusinot, apūdeņojot, stādot kokus) un augsnes erozijas novēršana

Meža zemes transformācija - procesuāla darbība, lai mainītu zemes sākotnējo lietošanas veidu un atlīdzinātu par dabiskās meža vides iznīcināšanu. Atļauju meža zemes transformācijai izsniedz Valsts meža dienests normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Mežs – sabiedrībai pieejama, ar kokiem apaugusi liela zemes teritorija, kuras pašatjaunošanās procesi notiek dabiski.

Minimālā neapbūvētā teritorija – zemesgabala neapbūvētā platība procentos no kopplatības. Šajā teritorijā netiek ieskaitīta autostāvvietu un piebraucamo ceļu platība.

Nekustamais īpašums – zemes gabals ar uz tās esošajām ēkām, būvēm un ūdeņiem, vai atsevišķos gadījumos – tikai ēka vai būve.

Neatbilstoša izmantojuma statuss – zemesgabala izmantošana, kas likumīgi iesākta pirms attīstības plānā (ģenerālplānā) noteikts cits izmantojums.

Nebūtisks piesārņojums – piesārņojuma līmenis nepārsniedz gaisa, ūdens un augsnes spēju to absorbēt un pārstrādāt.

Nevalstiskas organizācijas iestāde nozīmē izmantošanu, kas ietver darba devēju un profesionālo organizāciju, arodbiedrību, politisko un citu nevalstisko organizāciju, kustību, speciālo interešu grupu vai klubu darbību, bet neietver reliģisku iestādi.

Noliktava - zeme, ēka un būve vai tās daļa, kas plānota, izmantota vai paredzēta materiālu, vielu, lietu un preču uzkrāšanai un glabāšanai .

Nulles cikls – būves(ēkas) pazemes un virszemes daļas būvdarbu posms līdz būves (ēkas) nosacītās nulles (pirmā stāva grīdas) līmeņa atzīmei, ja plānošanas un arhitektūras uzdevumā nav noteikts citādi.

Paaugstināta riska objekts – objekts ar paaugstinātu iespējamību radīt draudus videi, cilvēka dzīvībai, veselībai vai īpašumam.

Pagaidu būve- būvdarbu veikšanai nepieciešama būve, kas jānojauc pirms būvobjekta nodošanas ekspluatācijā (par pagaidu būvēm netiek uzskatītas īslaicīgas lietošanas būves).

Pagalms – ēku, būvju vai stādījumu ierobežots laukums.

Pagalma dziļums -mazākais horizontālais attālums no zemesgabala robežas līdz tuvākajai jebkuras galvenās būves sienai.

Pagasta (pašvaldības) ceļš nozīmē izmantošanu, kas nodrošina transporta un gājēju

sakarus starp pagasta teritorijas daļām, arī starp blīvi apdzīvotām vietām, kā arī nodrošina izeju uz valsts autoceļiem. Pagasta ceļš ietver teritoriju ceļa zemes nodalījuma joslas platumā, bet neietver krustojumus ar valsts autoceļiem.

Pagasta grāvis nozīmē izmantošanu, kas nodrošina atklātu virszemes ūdeņu noteci, iekļaujoties vienotā pagasta noteču sistēmā, un ir pagasta pārziņā.

Pagrabs – brīvi stāvoša būve vai zem ēkas vai citas būves 1.stāva izvietota telpa vai telpu kopums pagrabstāvā.

Pagrabstāvs – zem ēkas vai citas būves 1.stāva izveidota telpa, telpu kopums, kuru griesti atrodas ne vairāk kā 1 m virs zemes līmeņa.

Palīgizmantošana - nozīmē plānotu, esošu vai nodomātu zemes un būvju vai to daļas izmantošanu, pie šādiem nosacījumiem:

a)tā ir pakārtota galvenajai izmantošanai un papildina to;

b)tā ir izvietota tajā pašā zemesgabalā, kur galvenā izmantošana.

Pansija – zeme, ēka un cita būve vai tās daļa, kur īpašnieks dzīvo un apgādā citas personas ar dzīvojamo platību un/vai maltīti par īres maksu, bet neietver viesnīcu, slimnīcu vai sanatoriju.

Parcele – detālplānojumā vai zemes ierīcības projektā noteikta zemesgabala daļa, kas nav ierakstīta zemesgrāmatā vai reģistrēta kadastra reģistrā.

Paredzētā darbība - aprīkojuma un tehnoloģijas ieviešana, papildināšana vai maiņa, būvniecība, dabas resursu ieguve vai izmantošana, kā arī citas darbības, kuru veikšana vai galarezultāts var būtiski ietekmēt vidi

Parkmežs – cilvēku mazizmainīta meža teritorija, kas pilda vides saglabāšanas un uzlabošanas funkcijas, kuru izmanto atpūtai. Parkmežiem nepieciešams zināms labiekārtojuma līmenis. Meža atjaunošanās jāstimulē.

Parks – dabiskas un/vai cilvēku veidotas teritorijas, kuras veido dabas elementu, ēku un citu būvju un mazo arhitektūras formu daudzveidību, kurām ir liela estētiska, sanitāri higiēniska un rekreācijas nozīme un kuru uzturēšanai nepieciešams augsts labiekārtojuma līmenis, mākslīga audžu kopšana un atjaunošana.

Pārbūve – 1) esošo ēku paplašināšana uz piebūvju vai virsbūvju un bēniņu izbūves rēķina, jaunas būves celšana uz nojauktas būves pamatiem, celtniecības darbi, kas izsauc pamatu konfigurācijas maiņu; 2) nolietoto ēkas pamat konstrukciju - pamatu, nesošo sienu, pārsegumu, kāpņu, jumta konstrukciju nomai a; 3) ēkas funkcijas maiņa vai nozīmīga tās uzlabošana, paredzot telpu pārplānošanu vai fasādes izmaiņas ierīkojot jaunas, paplašinot vai samazinot esošās ailas, ierīkojot lodžijas, balkonus u. tml.

Pārvaldes iestāde - zeme, ēka un cita būve vai tās daļa, kas plānota vai izmantota nekomerčiāliem nolūkiem un ietver valsts, pašvaldības un tās dienestu pārvaldes, militāro un sabiedrisko organizāciju, biedrību, policijas, ugunsdzēsības un pasta iestādes.

Pasūtītājs – nekustamā īpašuma īpašnieks, nomnieks, lietotājs vai tā pilnvarota persona, kuras uzdevumā, pamatojoties uz noslēgto, juridiski apstiprinātu līgumu, tiek veikta būvniecība.

Pašvaldības ceļš – ceļš, kas nodrošina transporta un gājēju sakarus starp pašvaldības teritorijas daļām, arī starp blīvi apdzīvotām vietām, kā arī nodrošina izeju uz valsts autoceļiem. Pašvaldības ceļš ietver teritoriju ceļa zemes nodalījuma joslas platumā, bet neietver krustojumus ar valsts autoceļiem.

Pārvaldes iestāde – nekomerčiāla iestāde valsts vai pašvaldības funkciju veikšanai.

Piesārņojums – tāda tieša vai netieša emisijas ietekme uz vidi, kas var apdraudēt cilvēku veselību, nodarīt kaitējumu īpašumam, rada vai var radīt kaitējumu videi, tai skaitā ekosistēmām, traucēt dabas resursu izmantošanu vai citādi traucēt likumīgu vides izmantošanu

Patvaļīga būvniecība – būvdarbi, kas tiek veikti bez akceptēta būvprojekta un būvatļaujas, vai neatbilst būvprojektam.

Piebraucamais ceļš – jebkādas izbūves teritorijas daļa piekļūšanai pie zemesgabala vai atsevišķiem objektiem, arī servitūts vai apgrūtinājums.

Pilns stāvu skaits – ēkas un citas būves visu virszemes stāvu skaits, kuram pieskaita

- 1) pagrabstāvu, ja tā griesti atrodas vairāk pa 1 m virs zemes līmeņa;
- 2) jumta izbūvi, ja tās platība 2,5 m vai lielākā augstumā ir 66% vai vairāk no ēkas pirmā stāva platības.

Pirmsskolas bērnu iestāde - zeme, ēka un cita būve, kas plānota vai izmantota mazbērnu novietnei, bērnu dārzam vai citai specializētai bērnu iestādei.

Pirts - zeme, ēka vai būve vai tās daļa, kas plānota vai izmantota ķermeņa mazgāšanai un citai sanitārai apkopei.

Publiska telpa – sabiedrībai pieejama nedzīvojamā telpa, kurā īslaicīgi var uzturēties un saņemt dažādus pakalpojumus apmeklētāji (piemēram, skatītāji, pacienti, klienti, pircēji, pasažieri).

Plānošanas un arhitektūras uzdevums – būvvaldes izsniegts dokuments, kas ir pamats projekta izstrādāšanai un kurā noteiktas prasības zemes gabala plānojuma apbūvei.

Plava – zeme, uz kuras aug plaujama zāle.

Potenciāli piesārņota vieta - augsne, zemes dzīles, ūdens, dūņas, kā arī ēkas, ražotnes vai citi objekti, kuri, pēc nepārbaudītas informācijas, satur vai var saturēt piesārņojošas vielas

Priekšpagalma dziļums nozīmē mazāko horizontālo attālumu starp zemesgabala fronti (sarkano līniju) un tuvāko jebkuras galvenās būves sienu.

Priekšpagalms nozīmē zemesgabala daļu visā tā platumā no zemesgabala frontes (sarkanās līnijas) līdz tuvākajai jebkuras galvenās būves galvenās fasādes sienai.

Priekšdārzs – zemesgabala daļa visā tā platumā no zemesgabala frontes (sarkanās līnijas) līdz jebkurai galvenās ēkas galvenās fasādes sienai pret ielu vai ceļu.

Privāts mājas bērnudārzs – īslaicīgas aprūpes un uzraudzības nodrošināšana par atalgojumu vai atlīdzību ar pašvaldības piekrišanu dzīvoklī vai dzīvojamā mājā uz laika periodu ne ilgāku par 24 stundām, ne vairāk par pieciem bērniem (neskaitot aprūpētāja bērnus) vecumā līdz 10 gadiem.

Projekts – jebkurš neapstiprināts teritoriālpilnošanas dokuments, kurā grafiski vai rakstiski (rasējumos, paskaidrojuma rakstos, detāli plānojamas teritorijas attīstības programmas u.t.ml.) izklāstīti viens vai vairāki lēmumi par teritorijas izmantošanas veidu un nosacījumiem.

Projektētājs – sertificēta fiziskā persona vai būvniecību reglamentējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā reģistrēta juridiskā persona, kas, pamatojoties uz pasūtītāja akceptētu būves pamatideju, kā arī saskaņā ar noslēgto līgumu izstrādā būvprojektu vai tā daļu.

Puķkopība – augkopības nozare, kuras uzdevums ir uz rūpnieciskiem pamatiem veikt apgādi ar griežtiem ziediem, podu puķēm, telpaugiem, stādāmo materiālu apzaļumošanai.

Putnkopība – dzīvniekkopības nozare mājputnu (vistu, pīļu, zosu, tītaru, fazānu, paipalu) audzēšanai, lai apgādātu iedzīvotājus ar pārtikas produktiem (olas, gaļa), kā arī vieglo rūpniecību ar izejvielām (dūnām, spalvām).

Ražošanas uzņēmums – uzņēmums, kas nodarbojas ar ražošanu, montēšanu, pārstrādāšanu, remontēšanu, materiālu un iekārtu kā arī jebkādu citu preču, vielu un lietu glabāšanu, uzkrāšanu, komplektēšanu, iesaiņošanu un nosūtīšanu.

Rekonstrukcija – būves vai tās daļas pārbūve, mainot būves vai tās daļas apjomu un mainot vai saglabājot tās funkciju, vai funkcijas maiņa, nemainot apjomu.

Renovācija – būves vai tās daļas remonts (kapitālais remonts), lai atjaunotu būvi vai tās daļu, nomainot nolietoto nesošos elementus vai konstrukcijas, kā arī mērķtiecīgu funkcionālu vai tehnisku uzlabojumu ieviešana būvē, neizmainot tās apjomu un funkciju.

Restaurācija – būves vēsturiskā veidola atjaunošana, pamatojoties uz vēsturiskās informācijas zinātnisku izpēti.

Reliģiska iestāde - zeme, ēka vai būve vai tās daļa, kas plānota vai izmantota jebkuras reliģiskas kopienas nolūkiem un var ietvert kulta celtni, Svētdienas skolu vai draudzes bērnudārzu.

Rindu māja nozīmē izmantošanu, kas ietver vertikāli trīs un vairākos dzīvokļos sadalītu ēku uz kopīga vai katru uz sava zemesgabala ar neatkarīgām izejām uz priekšpagalmu un aizmugures pagalmu, kas cieši piekļaujas katra dzīvokļa priekšējai un aizmugures sienai.

Sabiedriskas iestādes –nekomerciālu rakstura iestādes, piemēram, valsts un pašvaldības pārvaldes iestādes, izglītības, kultūras, veselības aizsardzības iestādes, reliģiskās iestādes, biedrības, nevalstisko organizāciju iestādes.

Sabiedriska garāža – kooperatīva vai privāta ēka, būve vai tās daļa, kas plānota vai izmantota pastāvīgai vieglo automašīnu un mikroautobusu novietošanai.

Sabiedriskie apstādījumi nozīmē izmantošanu tādas sabiedrības ērtības, veselības un labklājības labā apzaļumotas un labiekārtotas teritorijas ierīkošanai un uzturēšanai, kas ir brīvi pieejama sabiedrībai, un ietver parku, dārzu, mežaparku, skvēru, bulvāru, aleju, ielu un ceļu stādījumus.

Sabiedriski nozīmīga būve- ēka, kurai ir vairāk nekā pieci virszemes stāvi, publiskā ēka, kurā paredzēts vienlaikus uzturēties vairāk nekā simts cilvēkiem, ražošanas ēka, tornis, kā arī tilts, ceļa pārvads, tunelis, ja tas ir garāks par 100m, vai vairāk nekā viena stāva apakšzemes būve.

Saimniecības ēka - ēka, būve vai tās daļa, kas plānota vai izmantota dažādām saimnieciskām vajadzībām (šķūnis, klēts, kūts, noliktava, pirts vai vasaras ēka dzīvošanai u.c.).

Sakņkopība – augkopības nozare, kas ietver sakņu audzēšanai pārtikai, lopbarībai un rūpnieciskām izejvielām.

Sakņudārzs – sakņu audzēšana pārtikai 1-2 ģimeņu vajadzībām, bez pagaidu ēku būvniecības tiesībām.

Sanitārā aizsargjosla – teritorija, kas noteikta kā josla ap objektiem ar paaugstinātām sanitārajām prasībām. Tās galvenais uzdevums ir sanitāro prasību nodrošināšana.

Sarkanā līnija – juridiski noteikta esoša vai projektēta zemesgabala plānā atzīmēta ielas vai inženierkomunikāciju koridorā noteikta robeža. Joslā aiz sarkanās līnijas uz ielas pusi aizliegta ēku būve un koku stādīšana bez plāna. Ja sarkanā līnija atdala zemesgabala daļu, tad pašvaldības teritoriālpilnojumumu realizējot, to atsavina likumā noteiktā kārtībā.

Savrupmāja – brīvi stāvoša vienas vai divu ģimeņu dzīvojamā māja.

Sānpagalma platums nozīmē mazāko horizontālo attālumu starp zemesgabala sānu robežu un tuvāko jebkuras galvenās būves sienu.

Sānpagalms nozīmē zemesgabala daļu no priekšpagalma līdz aizmugures robežai un no zemesgabala sānu robežas līdz tuvākajai jebkuras galvenās būves sānu fasādes sienai.

Siltumnīca – segta (stikla, polietilēna vai cita sintētiska materiāla) virszemes būve vai tās daļa ar zemē mākslīgi veidotiem pamatiem, ar dabīgu vai mākslīgu mikroklimatu, kas plānota vai izmantota galvenokārt dārzu, puķu vai to dēstu un sēklas materiālu audzēšanai.

Skatu vieta - vieta teritorijā, no kuras paveras interesanta, šai teritorijai unikāla vai raksturīga ainava.

Sociālās aprūpes iestāde - zeme, ēka un cita būve vai tās daļa, kas plānota vai izmantota sociālās aprūpes nolūkiem, un var ietvert sociālās aprūpes centru, internātu, pansionātu, invalīdu namu vai citu iestādi šiem vai līdzīgiem nolūkiem.

Specializēta lopkopības ferma – šo saistošo noteikumu nozīmē zeme, ēka un būve vai tās daļa, kas plānota vai izmantota atsevišķai specializētai, rūpnieciska tipa lopkopības (govju, cūku, zirgu, putnu u.c.) saimniecībai, neietver sevī ganības bet tikai pastaigu laukumus.

Sporta būve - zeme, ēka un cita būve vai tās daļa, kas plānota vai izmantota primāri sporta spēļu vai fizisko nodarbību nolūkam un ar to saistītās sēdvietas skatītājiem, kā arī sporta būves dzīvojamās un citās teritorijās, kur tās kalpo kā palīgizmantošana.

Standarts – normatīvs akts, kas ietver vispārējus un daudzkārtēji piemērojamus noteikumus, principus vai raksturojumus dažāda veida darbībai vai tās rezultātiem un izstrādāts, vienojoties ieinteresētajām pusēm, lai panāktu optimālu sakārtotību.

Stāvu platība ir zemesgabala kapitālās apbūves visu stāvu, izņemot pagrabstāvus, platību summa. Stāva platība ir platība, ko ierobežo ēkas ārējā kontūra, ietverot ēkas iekšējās un ārējās sienas.

Stāvu skaits ir ēkas visu virszemes stāvu skaits, kas ietver pagrabstāvu, ja vairāk kā puse no pagraba augstuma starp pabeigtām griestu un grīdas virsmām ir virs pieguļošās teritorijas virsmas (pagalma ēkai – virs pagalma virsmas) projektētā vidējā līmeņa ēkas vidū ielas vai ceļa pusē. Stāvu skaitā ieskaita arī atļautās izmantošanas vajadzībām izbūvētu jumta stāvu, ja jumta izbūves platība ar 2,5 m un lielāku augstumu pārsniedz 50% no ēkas apbūves laukuma.

Šķūnis - ēka vai būve, kas plānota vai izmantota lopbarības, malkas, darbarīku un citu saimniecības materiālu novietošanai.

Tauvas josla – sauszemes josla gar ūdeņu (upju, ezeru, kanālu) krastiem, kas paredzēta ar zveju vai kuģošanu saistītām darbībām kājāmgājējiem.

Tehniskās apkopes stacija - zeme, ēka un cita būve vai tās daļa (skaidri definēta telpa), kas izmantota vai nodomāta satiksmes līdzekļu apkopei un labošanai, ietverot to korpusa, rāmja, motora vai apriepojuma remontu, krāsošanu, mazgāšanu un tīrīšanu, kā arī eļļu, smērvielu, antifrīzu, riepu, aizdedzes sveču, akumulatoru un rezerves daļu pārdošanu.

Tehniskie noteikumi –konkrētai būvei, apbūvei, būvizstrādājumam vai būvdarbu procesam noteiktās tehniskās prasības.

Telpas individuālā darba vajadzībām – savrupmājas vai daudzdzīvokļu mājas dzīvokļa daļa, kur nodarbojas ar individuālo darbu un kuras platība nav lielāka par 25 % no savrupmājas vai dzīvokļa platības.

Teritorijas plānojums – noteiktas teritorijas uz noteiktu laika periodu izstrādāts dokuments, kas parāda esošo situāciju un atbilstoši attīstības stratēģijai prognozē teritorijas un dabas resursu izmantošanu ilgtspējīgai attīstībai, un nosaka mērķus un prasības teritorijas izmantošanai.

Teritorijas ar ipašām prasībām – teritorijas, kurās papildus atļautajai izmantošanai noteikti papildus aprobežojumi, kas izriet no šo teritoriju aizsardzības statusa

Teritorijas atļautā izmantošana – zemes un būvju kopums, kuru izmantošana atļauta teritorijā (zonā) un nav pretrunā ar teritorijas izmantošanas veidu (veidiem).

Teritorijas galvenā izmantošana – veids, kādā zemes, ēkas, būves, vai tās daļas izmantojamas galvenokārt. Daudzfunkcionālās teritorijās paralēli pastāv vairāki veidi.

Teritorijas palīgizmantošana – zemes, ēkas, būves, vai tās daļas izmantošana, kas ir pakārtota galvenajai izmantošanai un papildina to. Palīgizmantošana nepārsniedz 5% no zemes vienības platības. Palīgizmantošanas apbūves blīvuma un brīvās (zaļās) teritorijas rādītājus ieskaita atļautās izmantošanas rādītājos.

Tirdzniecības un/vai pakalpojumu objekts –zeme, ēka un cita būve vai tās daļa, kas plānota vai izmantota preču pirkšanai vai pārdošanai tieši patērētājam (tirdzniecības centrs, universālveikals, veikals, salons, aptieka u.c.) vai banku, viesnīcu, restorānu, bāru, kafejnīcu, izstāžu un konferenču, kā arī sadzīves un citu pakalpojumu nodrošināšanai, bet nenozīmē minēto kā palīgizmantošanu un neietver nekādu ražošanu vai vairumtirdzniecību.

Turpmākās izpētes un projektēšanas rajoni – teritorijas, kurās jāizdara nepieciešamās izpētes un jāpieņem lēmumi par šo teritoriju izmantošanu.

Ūdenstece – dabīga vai mākslīga gultne (upe, kanāls, strauts) ar plūstošu ūdens straumi.

Ūdenstilpne – dabīgs vai mākslīgs zemes virsmas pazeminājums (ezers, dīķis) – ieplaka, kur uzkrājas ūdens.

Ūdenssporta būve – zeme, ēka un cita būve vai tās daļa, ūdensakvatorija daļa, kas plānota vai izmantota vienam vai vairākiem ūdenssporta veidiem (airēšanai, vindsērfingam, ūdensslēpošanai u.c.).

Ugunsdrošība - atbilstība normatīvajos aktos noteiktajām prasībām attiecībā uz ugunsgrēku novēršanu, sekmīgu dzēšanu un to seku mazināšanu

Vairumtirdzniecības iestāde - zeme, ēka un cita būve vai tās daļa, kas plānota vai izmantota materiālu, vielu, lietu un citu preču komplektēšanai, iesaiņošanai, pārdošanai, uzkrāšanai un/vai glabāšanai vairumā, izslēdzot jebkādu preču ražošanu, montēšanu vai pārstrādāšanu.

Valsts autoceļš nozīmē izmantošanu, kas veido LR ceļu tīklu un ietver galvenos, 1.šķiras un 2.šķiras valsts autoceļus. Valsts autoceļš ietver teritoriju ceļa zemes nodalījuma joslas platumā un krustojumus ar pagasta ceļiem un ielām.

Veselības un sociālās aprūpes iestāde nozīmē izmantošanu, kas ietver iedzīvotāju medicīnisko pakalpojumu sniegšanu un sociālo aprūpi, arī sociālās aprūpes centru, internātu, pansionātu, invalīdu namu un citu iestādi šādiem un līdzīgiem nolūkiem.

Vides un dabas resursu aizsargjosla – teritorija, kas noteikta kā aizsargjosla ap objektiem, kas nozīmīgi no vides un dabas resursu aizsardzības un racionālas izmantošanas viedokļa. Tās galvenais uzdevums ir samazināt vai novērst negatīvās antropogēnās iedarbības ietekmi uz šiem objektiem to saglabāšanas nolūkā.

Vieglās rūpniecības uzņēmums - zeme, ēka un cita būve vai tās daļa, kas plānota vai izmantota sastāvdaļu ražošanai vai montēšanai un jebkuru preču, vielu vai lietu komplektēšanai un iesaiņošanai, izņemot jebkādu darbību, kas rada būtisku piesārņojumu.

Viensēta (zemnieka sēta) nozīmē izmantošanu, kas ietver dzīvojamo māju (mājas) ar saimniecības ēkām un citām būvēm zemnieka saimniecībā.

Vienkāršota renovācija - būves vai tās daļas renovācija, neskarot nesošās būvkonstrukcijas, ēkas fasādi, koplietošanas telpas un koplietošanas inženierkomunikācijas.

Vienkāršotā rekonstrukcija - būves vai tās daļas funkciju (lietošanas veida) maiņa bez pārbūves.

Viesu māja nozīmē izmantošanu, kas ietver viesu (tūristu) īslaicīgas izmitināšanas un apkalpošanas mītni un ar to saistītās būves un labiekārtojumu.

Vietējās nozīmes iela nozīmē izmantošanu, kas ietver dzīvojamo ielu, kravas transporta ielu, gājēju ielu un ceļu (gatvi), parka ceļu, piebrauktuvi un veloceļu un nodrošina transporta izvadīšanu uz maģistrālajām ielām. Vietējās nozīmes iela ietver teritoriju ielas sarkanajās līnijās, bet neietver krustojumus ar maģistrālajām ielām.

Vircas (šķidro kūtsmēslu) glabātuve – iedziļinātas (2-3 m dziļumā) ūdensnecaurlaidīgas betona vai dzelzsbetona tvertnes, kur kūtsmēslus novada ar pneimatiskām iekārtām, sūkņiem vai pašteses ceļā no savākšanas kolektoriem.

Virszemes ūdensobjekta baseins — zemes platība (teritorija), no kuras visi virszemes noteces ūdeņi pa strautiem, upēm un ezeriem nonāk upes grīvā, grīvlīcī (estuārā) vai deltā un ietek jūrā.

Virszemes ūdensobjekts — nodalīts un nozīmīgs virszemes ūdens hidrogrāfiskā tīkla elements: ūdenstece (upe, strauts, kanāls vai to daļa), ūdenstilpe (ezers, dīķis, ūdenskrātuve vai to daļa), kā arī pārejas ūdeņi vai piekrastes ūdeņu posms.

Vispārīgās rūpniecības uzņēmums - zeme, ēka un cita būve vai tās daļa, kas plānota vai izmantota ražošanas montēšanas, pārstrādāšanas, remontēšanas, materiālu un iekārtu, kā arī jebkādu citu preču, vielu vai lietu glabāšanas, uzkrāšanas, komplektēšanas un iesaiņošanas nolūkos.

Zemnieku sēta - zeme, ēkas vai būves, kas plānotas, izmantotas vai nodomātas zemnieku saimniecībai un ietver vienas vai divu ģimeņu dzīvojamo māju ar saimniecības ēkām.

Zemesgabala fronte – horizontāls attālums starp zemesgabala sānu robežām pret ielu vai ceļu.

Zemesgabals – juridiski noteikta (zemesgrāmatā ierakstīta) teritorijas pamatvienība.

Zemesgabala dziļums nozīmē horizontālu attālumu starp zemesgabala fronti un aizmugures robežu. Tur, kur šīs robežas nav paralēlas, zemesgabala dziļums nozīmē taisnas līnijas garumu, kas savieno zemesgabala frontes un zemesgabala aizmugures robežas viduspunktus. Ja nav zemesgabala aizmugures robežas, zemesgabala dziļums nozīmē taisnas līnijas garumu, kas savieno zemesgabala frontes viduspunktu ar trīsstūra virsotni, ko veido zemesgabala sānu robežas.

Zemes izmantošanas veidi – pagasta teritorijas iedalījums pēc zemes izmantošanas, kas noteikta ģenerālpplānā.

Zemes vienība - teritorijas pamatvienība (nekustamais īpašums, lietojums vai tā daļa) ar piešķirtu kadastra apzīmējumu (numuru).

Zemes vienības sadalīšanas (apvienošanas) veidi – procesuāla kārtība, kādā Kursīšu pagasta padome izskata un lemj par zemes vienības sadalīšanu vai apvienošanu ar citu zemes vienību. Šie noteikumi paredz trīs veidus, kādā veicama zemes vienības sadalīšana (apvienošana). Tie piemērojami ar mērķi, lai nepieciešamības gadījumā detalizētu plānoto (atļauto) izmantošanu jaunveidojamā zemes vienībā:

1) Zemes vienības sadalīšanas (apvienošanas) priekšlikums – uz zemes vienības robežu plāna kopijas brīvā formā uzskicēts sadalīšanas priekšlikums vai, izmantojot citus plānus, brīvā formā uzskicēts apvienošanas priekšlikums.

2) Zemes vienības sadalīšanas (apvienošanas) projekts - zemes vienības sadalīšanas (apvienošanas) plāns, kurā uz zemes vienības robežu plāna kopijas brīvā formā uzskicētas zemes vienību robežas, parādīti apgrūtinājumi, ja tādi ir, detalizēta zemes vienību plānotā (atļautā) izmantošana un zemes vienību lietošanas mērķi, piedāvāts piekļūšanas risinājums līdz katrai jaunveidojamai zemes vienībai un inženiertehniskās apgādes principiālais risinājums.

3) Detālpplānojums – Kursīšu pagasta daļas plānojums, ko izstrādā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, lai atbilstoši teritorijas plānojumam un šiem Noteikumiem precizētu un detalizētu plānoto (atļauto) izmantošanu un aprobežojumus.

Žoga caurredzamība – žoga materiāla virsmas (žoga vertikālajā plaknē, perpendikulāri tās virsmai) attiecība pret kopējo žoga vertikālo plakni, izteikta procentos.

3.1.3. Pamatnostādnes un skaidrojumi

§ Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (turpmāk tekstā - Apbūves noteikumi), kas tiek apstiprināti kā pagasta saistošie noteikumi, attiecas uz visu pagasta teritoriju, t.i., uz visām zemēm Kursīšu pagasta administratīvajās robežās.

§ Apbūves noteikumu prasības ir saistošas visām fiziskajām un juridiskajām personām – zemes īpašniekiem un lietotājiem, veicot jebkādu zemesgabalu sadalīšanu vai apvienošanu, ēku un būvju, un zemes ierīcības projektēšanu, būvdarbus, rekonstrukciju, renovāciju, restaurāciju vai nojaukšanu.

§ Apbūves noteikumi neatbrīvo fiziskās un juridiskās personas no nepieciešamības ievērot spēkā esošo valsts likumu un citu tiesību aktu prasības.

§ Apbūves noteikumi ir līdzeklis Kursīšu pagasta pašvaldībai, lai, nosakot zemes īpašnieku un lietotāju būvtiesības un pienākumus, veicinātu pagasta iedzīvotāju

veselību, drošību, ērtības un vispārīgu labklājību, nodrošinot Kursīšu pagasta pašvaldības, zemes īpašnieku, lietotāju un vides interešu tiesisku līdzsvarotību.

- § Nekādas zemes nedrīkst izmantot un nevienu ēku vai būvi nedrīkst būvēt, renovēt, rekonstruēt vai restaurēt, vai izmantot, ja tas neatbilst Apbūves noteikumiem.
- § Izniedzot pašvaldības institūciju atļaujas vai apliecības nodomātai zemes izmantošanai vai nodomātai būvēšanai, rekonstrukcijai, renovācijai, restaurācijai, ierīkošanai vai izmantošanai, jāievēro Apbūves noteikumi.
- § Apbūves noteikumi ir izstrādāti kā pagasta saistošie noteikumi, pamatojoties uz likuma Par pašvaldībām 43.pantu, kas nosaka, ka pagasta padome ir tiesīga izdot saistošus noteikumus par pagasta teritorijas apbūvi, paredzot administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, ja tas nav paredzēts likumos (PL, 43.p.).
- § LAPK 26.pants nosaka, ka jebkura fiziskā vai juridiskā persona, kura pārkāpj Apbūves noteikumus, ir vainīga šo noteikumu pārkāpumā un sodāma. Lēmumu par soda apjomu LAPK noteiktajā kārtībā atkarībā no pārkāpuma veida pieņem Kursīšu pagasta padome, balstoties uz Kursīšu pagasta padomes Administratīvās komisijas priekšlikumu.
- § Vainīgajai fiziskajai vai juridiskajai personai ir pienākums novērst Apbūves noteikumu pārkāpumu. Ja pārkāpums netiek novērsts, tad iestājas kriminālatbildība. (KK, 1952.p.)
- § Pārsūdzība par pagasta pašvaldības lēmuma atbilstību Apbūves noteikumiem, kā arī pārsūdzība būvprojekta akceptēšanas lietā, ir jāiesniedz LR Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai.
- § Ja LR Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija pārsūdzību noraida, jebkurai fiziskajai vai juridiskajai personai ir tiesības griezties tiesā.
- § Šie noteikumi stājas spēkā kopā ar Teritorijas plānojuma saistošās daļas grafisko daļu Ministru kabineta 2004.gada 10.oktobra noteikumu Nr.883 "Vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma noteikumi" paredzētajā kārtībā. Pašvaldība pieņem saistošos noteikumus, nosūta tos uz RAPLM un publicē vietējā laikrakstā un laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".
- § Ja zemesgabala izmantošana likumīgi iesākta, pirms Kursīšu pagasta teritorijas plānojuma un Apbūves noteikumu pieņemšanas, kur zemesgabalam ir noteikts cits izmantošanas veids, attiecīgajam zemesgabalam ir neatbilstoša izmantojuma statuss.
- § Neatbilstoša izmantojuma statusa zemesgabala īpašnieks ir tiesīgs turpināt likumīgi iesākto izmantošanu, bet jebkura jauna būvniecība (arī rekonstrukcija, restaurācija un nojaukšana) vai cita saimnieciskā darbība jāuzsāk un jāveic atbilstoši šo Apbūves noteikumu prasībām.
- § Ja zemesgabala īpašniekam līdz Apbūves noteikumu pieņemšanai, kas nosaka zemesgabalam citu zemes izmantošanas veidu, ir saskaņots vai akceptēts būvprojekts vai izniegta būvatļauja, un nav beigušies to derīguma termiņi, tad zemesgabalam ir neatbilstoša izmantojuma statuss, un īpašnieks ir tiesīgs turpināt iesākto būvniecību (izņemot gadījumus, kad pašvaldība kompensē attiecīgā īpašnieka zaudējumus).

- § Ja zemesgabals tiek pārdots vai atdāvināts, zemesgabals zaudē neatbilstoša izmantojuma statusu, un jaunajam īpašniekam jāievēro šo Apbūves noteikumu prasības.
- § Esošus zemesgabalus ar platību, kas mazāka par Apbūves noteikumos noteikto minimālo zemesgabala platību, vai esošus zemesgabalus, ar priekšpagalma dziļumu, kas mazāks par noteikto, atļauts izmantot, ja zemesgabalā iespējams nodrošināt pārējās Apbūves noteikumu prasības un būvnormatīviem atbilstošu inženiertehnisko apgādi.
- § Apbūves noteikumu grozījumi sagatavojami saskaņā ar Latvijas MK noteikumiem Nr.883 “Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” (MKN 883).
- § Apbūves noteikumu grozīšanu var pamatot un veikt arī ar detālplānojumu, pirms tam ievērojot sabiedriskās apspriešanas procedūru saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu.
- § Izstrādājot kādai pagasta teritorijas daļai detālplānojumu, jānosaka vai jāprecizē:
- zemesgabalu robežas - proporcijas, izmērus, laukumu,
 - ielu sarkanās līnijas un ceļu zemes nodalījuma joslu robežas,
 - zemesgabalu apbūves blīvuma vai apbūves intensitātes un brīvās teritorijas rādītāji,
 - minimālie attālumi no zemesgabala robežām līdz ēkām vai būvēm,
 - ēku stāvu skaits un būvju augstums,
 - inženiertehniskā apgāde,
 - automašīnu novietošana, vietējās ielas un piebraucamie ceļi, kā arī pagasta ceļi, uzņēmumu ceļi un māju ceļi,
 - aizsargjoslas,
 - apgrūtinājumi.
- § Izstrādājot konkrētai pagasta teritorijai detālplānojumu var noteikt vai precizēt arī citas prasības.
- § Apbūves noteikumi regulāri jāpapildina, līdz ar izstrādātā detālplānojuma stāšanos spēkā. Minētie papildinājumi nav jāuzskata par Apbūves noteikumu grozījumiem.
- § Kursīšu pagasta iedzīvotāji, juridiskas un fiziskas personas, kuru īpašumā vai lietojumā ir nekustamais īpašums pagasta teritorijā, iesniedzot pagasta padomē motivētu pieteikumu ar norādītu plānojuma izstrādāšanas mērķi, var ierosināt uzsākt detālplānojuma izstrādāšanu.
- § Kursīšu pagasta Apbūves noteikumi ir brīvi pieejami visiem interesentiem. Kursīšu pagasta padome regulāri informē par pieņemtajiem Apbūves noteikumu grozījumiem un izdarītajiem papildinājumiem.

3.1.4. Būvprocesa organizēšana pagasta teritorijā

3.1.4.1. Būvniecības pieteikums

Viens no Būvniecības likumā noteiktajiem pamatnoteikumiem paredz, ka zemesgabalu var apbūvēt tā īpašnieks vai cita persona, kas par to noslēgusi līgumu ar attiecīgā zemesgabala īpašnieku.

Pašvaldībai, pirms tā pieņem lēmumu par būvniecību, jānodrošina paredzētās būvniecības publiska apspriešana, ja:

- § tiek celta sabiedriski nozīmīga būve;
- § jaunbūves vai rekonstrukcijas izmaksas par valsts vai pašvaldību līdzekļiem pārsniedz 50 000 latu;
- § būvniecība būtiski ietekmē vides stāvokli, iedzīvotāju sadzīves apstākļus vai nekustamā īpašuma vērtību;
- § apbūve paredzēta publiskā lietošanā esošā teritorijā.

Būvniecības ierosinātājs - nekustamā īpašuma (zemes) īpašnieks, nomnieks vai viņa pilnvarotā persona pašvaldības būvvaldē iesniedz **būvniecības pieteikumu - uzskaites karti**. Būvvalde pieteikumu reģistrē, izskata un 30 dienu laikā no reģistrācijas dienas sniedz rakstisku atzinumu par pieteikumā minētās būvniecības atbilstību teritorijas plānojumam, apbūves noteikumiem un detālplānojumam (ja detālplānojuma nav, tad atzinumā būvvalde var noteikt papildu nosacījumus), vai arī sniedz motivētu atteikumu. Pašvaldības būvvalde sniedzot atzinumu izvērtē ieceres atbilstību teritorijas apbūves noteikumiem, kā arī būvniecības realizācijas ietekmi uz vidi.

Pirms būves nojaukšanas īpašnieks vai pasūtītājs iesniedz būvvaldē būves nojaukšanas iesniegumu–uzskaites karti. Ja būves nojaukšanu organizē pašvaldība, būves nojaukšanas iesniegumu–uzskaites karti iesniedz darbu izpildītājs, kuram pašvaldība uzdevusi nojaukt būvi.

3.1.4.2. Plānošanas un arhitektūras uzdevumu saņemšana būvvaldē

Ja būvvaldes atzinums ir pozitīvs, tā izsniedz plānošanas un arhitektūras uzdevumu, kurā norāda institūcijas, kurās jāizņem tehniskie noteikumi vai jāveic saskaņojumi. Ja būvvalde akceptē būves nojaukšanas iesniegumu–uzskaites karti, iesniedzējam izsniedz būves nojaukšanas uzdevumu būves nojaukšanas projekta izstrādāšanai.

Ja no būvvaldes saņemts atteikums, būvniecības ierosinātājs ir tiesīgs lūgt attiecīgo pašvaldību pārskatīt būvvaldes lēmumu. Ja būvniecības ierosinātāju neapmierina pašvaldības lēmums, to var iesniegt izskatīšanai tiesā.

3.1.4.3. Būvprojektēšana

Pozitīvs būvvaldes atzinums ir pamats **būvprojektēšanas veikšanai**, bet nedod tiesības uzsākt būvdarbus.

Lai uzsāktu būvprojektēšanu, nepieciešami šādi dokumenti:

- § situācijas plāns mērogā M 1 : 2000 - 1 : 10 000;
- § zemes gabala topogrāfiskais plāns mērogā M 1 : 500 - 1 : 1000;
- § būves inventarizācijas lieta, ja būvprojektu izstrādā esošai būvei;
- § plānošanas un arhitektūras uzdevums;
- § citi būvprojektēšanai nepieciešamie dokumenti, ja to nosaka speciālie būvnoteikumi.

Situācijas plānu, plānošanas un arhitektūras uzdevumu, kā arī tehniskos noteikumus un īpašos noteikumus valsts vai pašvaldību institūcijas un inženierkomunikāciju īpašnieki sagatavo un izsniedz 20 darbdienu laikā pēc rakstiska pieprasījuma saņemšanas. Inženierkomunikāciju īpašnieks vai to likumīgais lietotājs

tehniskajos noteikumos nosaka arī izdevumus par pieslēgšanos inženierkomunikācijām vai inženierkomunikāciju pilnveidošanu.

Slēdzot līgumu par būvprojekta izstrādāšanu, jāņem vērā, ka patstāvīgas būvprojektēšanas prakses tiesības ir fiziskajām personām, ja tās ir saņēmušas nozares profesionālās savienības izdotu Ekonomikas ministrijā reģistrētu sertifikātu attiecīgajā būvprojektēšanas darbu veidā, kā arī juridiskajām personām, ja tās ir saņēmušas Ekonomikas ministrijas izdotu licenci uzņēmējdarbības veikšanai būvniecībā. Būvprojektēšanas neatņemama sastāvdaļa ir pasūtītāja kopā ar projektētāju sastādītais projektēšanas uzdevums, kurā norāda projektējamās būves galvenās funkcijas un parametrus, teritoriālpilnveidojuma un inženierkomunikāciju projektēšanas prasības, kā cik būvprojektēšanas stadijās izstrādājams būvprojekts, kā arī īpašos nosacījumus (piemēram, vēlamās būvkonstrukcijas un materiālus) un pasūtītāja vēlmes - cik telpu, kāda lieluma un ar kādu lietošanas mērķi jāieplāno, palīgtelpas un to izvietojums.

Projektētājs ir atbildīgs par to, lai būtu ievēroti Latvijas būvnormatīvi, apbūves noteikumi, pašvaldības būvvaldes izdotais plānošanas un arhitektūras uzdevums un pašvaldības vai citu institūciju izdotie tehniskie noteikumi, lai tehniskā projekta risinājumi garantētu būves un atsevišķu tās elementu stiprību, stingrību, aizsardzību pret sprādzieniem, ugunsdrošību kā būvniecības, tā ekspluatācijas laikā.

Būvprojekts nav nepieciešams:

- § pagaidu būvei, ja tās apjoms, būvvieta un nojaukšanas termiņš saskaņots būvvaldē;
- § mazākai, ja tās apjoms un būvvieta saskaņota būvvaldē;
- § sezonas būvēm - nekapitālām (Latvijas būvnormatīvs LBN 401), galvenokārt lauksaimniecībā izmantojamām, būvēm, kuru kalpošanas laiks ir viena sezona.
- § Ja netiek skartas trešo personu īpašuma tiesības, būvniecības iesniegums-uzskaites karte un būvprojekts nav nepieciešama šādos gadījumos:

tiek īstenots interjera projekts, neskarot nesošās būvkonstrukcijas;

tiek veikta vienkāršota renovācija vai vienkāršotā rekonstrukcija.

Vienkāršotas renovācijas vai vienkāršotas rekonstrukcijas ierosinātājs vienojas ar atbildīgo projektētāju par ieceres dokumentācijas izstrādi un aizpilda apliecinājuma karti. Ieceres dokumentāciju un apliecinājuma karti sagatavo trijos eksemplāros. Viens eksemplārs paredzēts iesniegšanai būvvaldē, pa vienam eksemplāram paredzēts pasūtītājam un atbildīgajam projektētājam.

Vienkāršotas renovācijas vai vienkāršotas rekonstrukcijas ierosinātājs būvvaldē iesniedz:

1. apliecinājuma karti;
2. paskaidrojuma rakstu;

3. atbilstoši ieceres dokumentācijai izstrādātu telpu plānu ar tehnisko rādītāju eksplikāciju;
4. būves vai telpu grupas aktuālās tehniskās inventarizācijas lietas kopiju;
5. īpašuma tiesības apliecinājošu dokumentu kopijas;
6. mainīto inženiertīklu pievadu shēmu, ja mainīti inženiertīklu pievadi;
7. Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas atļauju, ja vienkāršota renovācija vai vienkāršota rekonstrukcija paredzēta valsts aizsargājamā kultūras pieminekļa teritorijā vai tā aizsardzības zonā esošā būvē.

Būvvalde vienkāršotas renovācijas vai vienkāršotas rekonstrukcijas ieceri izskata 10 darbdienu laikā pēc tās reģistrācijas būvvaldē un izdara apliecinājuma kartē atzīmi par ieceres akceptēšanu vai sniedz rakstisku pamatotu atteikumu. Ja minētajā termiņā no būvvaldes nav saņemts atteikums:

1. vienkāršotas renovācijas ierosinātājs ir tiesīgs uzsākt būvdarbus un pēc to pabeigšanas, pamatojoties uz vienkāršotas renovācijas ieceres dokumentāciju un apliecinājuma karti, iesniedz Valsts zemes dienestā iesniegumu par grozījumu (izmaiņu) izdarīšanu būves vai telpu grupas tehniskās inventarizācijas lietā;
2. vienkāršotas rekonstrukcijas ierosinātājs ir tiesīgs uzsākt paredzēto saimniecisko darbību. Šajā gadījumā būvvalde piecu darbdienu laikā pēc ieceres akceptēšanas un attiecīgās atzīmes izdarīšanas apliecinājuma kartē nosūta to Valsts zemes dienestam grozījumu (izmaiņu) izdarīšanai būvju vai telpu grupu tehniskās inventarizācijas lietā;
3. ar būves vai telpu grupas tehnisko inventarizāciju saistītos izdevumus sedz tās pasūtītājs.

Ja, veicot būves vai telpu grupas tehnisko inventarizāciju, Valsts zemes dienests konstatē, ka būves vai būves daļas izmaiņas neatbilst vienkāršotas renovācijas vai vienkāršotas rekonstrukcijas ieceres dokumentācijai, vienkāršotas renovācijas vai vienkāršotas rekonstrukcijas ierosinātājs pasūta eksperta - sertificēta speciālista - atzinumu. Pozitīvs minētā eksperta atzinums ir pamats grozījumu (izmaiņu) izdarīšanai būves vai telpu grupas tehniskās inventarizācijas lietā. Eksperta atzinuma kopiju vienkāršotas renovācijas vai vienkāršotas rekonstrukcijas ierosinātājs nosūta attiecīgajai būvvaldei.

Vienkāršotas renovācijas vai vienkāršotas rekonstrukcijas ieceres dokumentāciju izstrādā atbilstoši būvniecību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem un attiecīgās pašvaldības saistošajiem noteikumiem.

3.1.4.4. Būvprojekta saskaņošana

Izstrādāto būvprojektu (ar atbilstošiem izpildītāju parakstiem) saskaņo pasūtītājs.

Pasūtītājs, būvvalde vai atbildīgā valsts institūcija var pieprasīt būvprojekta ekspertīzi likumā noteiktā kārtībā, lai izvērtētu tā kvalitāti.

3.1.4.5. Būvprojekta akceptēšana

Būvprojektu trijos eksemplāros (ar visiem parakstiem un zīmogu nospiedumiem) iesniedz **būvvaldei akceptēšanai**. Akceptēts projekts vēl nav pamats būvdarbu sākšanai.

3.1.4.6. Būvatļaujas saņemšana

Tikai pēc tam, kad būvvalde akceptējusi projektu, **pasūtītājs aizpilda būvatļaujas pieteikuma veidlapu un būves pamatziņu veidlapu un saņem būvatļauju**.

Būve nojaucama saskaņā ar akceptētu nojaukšanas vai darbu veikšanas projektu, būvvaldes izsniegto būvatļauju un nojaukšanas tehniskajiem noteikumiem, ņemot vērā būvnormatīvu prasības.

Tā kā patvaļīga būvniecība nav pieļaujama, ir nepieciešama būvatļauja.

§ **Būvprojekta pirmo eksemplāru** - būvprojekta oriģinālu uzglabā projektētājs;

§ **otro eksemplāru** - būvprojekta kopiju ar saskaņojumu oriģināliem - projektētājs iesniedz būvvaldei glabāšanai tās arhīvā;

§ **trešo eksemplāru** - būvprojekta kopiju ar saskaņojumu oriģināliem - projektētājs nodod pasūtītāja rīcībā.

Būvatļauja nav nepieciešama:

veicot remontdarbus, kam nav nepieciešams būvprojekts (piemēram, ja neizmainās būves plānojums un fasāžu risinājums, netiek nojauktas vai mainītas nesošās konstrukcijas);

§ pagaidu būvei, ja tās apjoms, būvvieta un nojaukšanas termiņš saskaņots būvvaldē;

§ mazākai, ja tās apjoms un būvvieta saskaņota būvvaldē;

§ sezonas būvēm - nekapitālām (Latvijas būvnormatīvs LBN 401), galvenokārt lauksaimniecībā izmantojamām, būvēm, kuru kalpošanas laiks ir viena sezona.

§ tiek īstenots interjera projekts, neskarot nesošās būvkonstrukcijas;

§ tiek veikta vienkāršota renovācija vai vienkāršotā rekonstrukcija.

Lai saņemtu būvatļauju, pasūtītājs būvvaldē iesniedz šādus dokumentus:

§ būvatļaujas pieprasījumu;

§ akceptētu būvprojektu;

§ sertificēta atbildīgā būvdarbu vadītāja un sertificēta būvuzrauga, ja tāds ir pieaicināts, saistību rakstu. Saistību rakstu aizpilda divos eksemplāros, un viens no tiem glabājas pie saistību raksta iesniedzēja;

§ līguma par autoruzraudzību kopiju un autoruzraudzības žurnālu, ja paredzēta būvdarbu autoruzraudzība;

§ būvuzņēmēja vai būvētāja civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas polises kopiju.

Būvvalde vai valsts būvinspekcija var anulēt būvatļauju, ja:

§ pasūtītājs vai būvētājs neievēro likumā noteikto būvniecības kārtību, viena gada laikā no būvatļaujas saņemšanas dienas neuzsāk būvdarbus vai pašvaldībā neregistrē būvdarbu pārtraukumu, kas ir ilgāks par vienu gadu;

§ būvdarbi tiek veikti ar atkāpēm no akceptēta būvprojekta;

§ būvlaukumā netiek ievērotas ugunsdrošības, darba aizsardzības vai vides aizsardzības normatīvo aktu prasības.

3.1.4.7. Būvdarbu organizēšana

Būvuzņēmējs ir atbildīgs par būvdarbu organizēšanu būvlaukumā atbilstoši būvdarbu organizācijas projektam un būvnormatīvos noteiktajai darbu veikšanas secībai, kā arī par būvuzņēmēja rīkojumu sekām.

Būvdarbus veic sertificēta atbildīgā būvdarbu vadītāja vadībā, ko iecel galvenais būvuzņēmējs vai pasūtītājs. Atbildīgais būvdarbu vadītājs nodrošina būvdarbu veikšanu saskaņā ar akceptētu būvprojektu un saskaņotu darbu veikšanas projektu, kā arī ievērojot Latvijas būvnormatīvu, apbūves noteikumu un citu tiesību aktu prasības. Atbildīgā būvdarbu vadītāja rīkojumi ir saistoši būvdarbu dalībniekiem būvlaukumā.

Ja būvdarbus veic pats būvētājs, viņš uzņemas būvuzņēmēja un arī atbildīgā būvdarbu vadītāja pienākumus.

Būvētājam nav nepieciešamas pastāvīgas prakses tiesības saskaņā ar būvniecības likuma 8.pantu šādos gadījumos:

- ja viņš savām vajadzībām būvē, rekonstruē, renovē vai nojauc tā īpašumā esošu būvi, kas nav augstākas par diviem stāviem un kuras apbūves laukums nav lielāks par 400 m² un būvtilpums - par 3000 m³;
- ja būvdarbu veikšanai vai būves nojaukšanai nav nepieciešama būvatļauja.

Būvniecības uzraudzība

Pasūtītājs saskaņā ar Būvniecības likuma 27.pantu un Latvijas būvnormatīvu LBN 303 būvdarbu kvalitātes kontrolei pieaicina būvuzraugu un iesniedz būvvaldē būvuzrauga saistību rakstu.

Būvvalde pieprasa būvuzraugu, ja:

§ būvniecība tiek veikta par valsts vai pašvaldību līdzekļiem;

§ ēkas vai būves paredzētais lietojums, konstrukcijas vai būvdarbu izpildes paņēmieni saskaņā ar ekspertīzes atzinumu saistīti ar paaugstinātu risku.

Pasūtītājs ir tiesīgs pieaicināt būvprojekta autoru autoruzraudzības veikšanai.

Autoruzraudzības kārtību atbilstoši Būvniecības likuma 26.pantam nosaka Latvijas būvnormatīvs LBN 304.

Būvvalde pieprasa autoruzraudzību:

- § visām būvēm teritorijas ģenerālplānā noteiktajā centra daļā un vēsturiskajās daļās;
- § sabiedriskajām ēkām un būvēm;
- § restaurējamām un rekonstruējamām būvēm;
- § specializētajām būvēm, ja to pieprasa attiecīgā ministrija;
- § dzīvojamām mājām (izņemot ģimenes mājas);
- § rūpnieciskām būvēm, kuru autoruzraudzību pieprasa reģionālā vides pārvalde vai ja būvvalde to uzskata par nepieciešamu.

3.1.4.8. Būvobjektu pieņemšana ekspluatācijā

Būvobjektu pieņem ekspluatācijā atbilstoši 13.04.2004. NK noteikumiem Nr. 299 "Noteikumi par būvju pieņemšanu ekspluatācijā". Būvobjekta pieņemšanas aktā nosaka ar pasūtītāju saskaņotu termiņu, kurā galvenais būvuzņēmējs par saviem līdzekļiem novērš pēc būvobjekta nodošanas atklājušos būvdarbu defektus. Minētais termiņš nedrīkst būt mazāks par vienu gadu nelieliem būvobjektiem vai mazāks par diviem gadiem - daudzstāvu un specializētajām būvēm, un maģistrālajām inženierkomunikācijām.

Pasūtītājs (būvētājs) ierosinot būves pieņemšanu ekspluatācijā iesniedz būvvaldē šādus dokumentus:

- § būvdarbu pārbaudes aktu vai pasūtītāja (būvētāja) rakstisku apliecinājumu par būves gatavību nodošanai ekspluatācijā, par būvdarbu garantijas termiņiem un būves kopējām izmaksām;
- § atzinumus no institūcijām ar kurām ir saskaņots būvprojekts;
- § būvatļauju;
- § būvprojektā paredzēto inženierkomunikāciju izpildes shēmas un ekspluatējošo organizāciju atzinumus par komunikāciju gatavību;
- § zemes dienesta nodaļas izdotu inventarizācijas lietu (tehnisko pasi), kas ir derīga sešus mēnešus no tās izsniegšanas dienas;
- § būvdarbu žurnālu un speciālo būvdarbu žurnālus;
- § tehnoloģisko iekārtu, speciālo sistēmu un iekārtu pārbaudes protokolus un pieņemšanas aktus, segto darbu pieņemšanas aktus;
- § autoruzraudzības žurnālu (ja ir noslēgts autoruzraudzības līgums).

Ja būvētājs būvējis ģimenes māju vai lauku sētu un ir izpildījis augstāk minētās prasības, pieļaujams būvi pieņemt ekspluatācijā, ja:

- § ir pilnīgi pabeigti vispārējie būvdarbi un inženierkomunikāciju izbūve, veikta fasādes apdare un labiekārtota teritorija ielas pusē;
- § ir iekārtota vismaz viena dzīvojamā telpa, kā arī virtuve un sanitārais mezgls, un sanitārās iekārtas ir pieslēgtas inženiertīkliem.

Būvniecības noteikumu pārkāpšana (Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss 152.pants.)

Par būves renovāciju, rekonstrukciju vai restaurāciju bez akceptēta projekta vai būvatļaujas (izņemot gadījumus, kas noteikti Vispārīgajos būvnoteikumos) vai vienkāršotās renovācijas vai vienkāršotās rekonstrukcijas noteikumu pārkāpšanu:

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no piecdesmit līdz piecsimt latiem, bet juridiskajām personām — no divsimt līdz trīstūkstoš latiem.

Par būves patvaļīgu būvniecību:

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no simt līdz tūkstoš latiem, bet juridiskajām personām — no piecsimt līdz piectūkstoš latiem.

Par būves izmantošanu pirms tās nodošanas ekspluatācijā:

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no piecdesmit līdz tūkstoš latiem, bet juridiskajām personām — no piecdesmit līdz piectūkstoš latiem.

Par tādu būvniecības normatīvu un ekspluatācijas noteikumu pārkāpšanu, kuru neievērošana var negatīvi ietekmēt būves konstrukciju drošību, nestspēju vai noturību:

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no piecdesmit līdz piecsimt latiem, amatpersonām — no simt līdz piecsimt latiem, bet juridiskajām personām — no simt līdz tūkstoš latiem.

Par uzbūvēto konstrukciju konservācijas vai norobežošanas neveikšanu, ja rezultātā tiek samazināta būves konstrukciju drošība, nestspēja vai noturība:

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no piecdesmit līdz četršimt latiem, amatpersonām — no piecdesmit līdz piecsimt latiem, bet juridiskajām personām — no piecdesmit līdz tūkstoš latiem.

Par aktā par būves pieņemšanu ekspluatācijā noteiktā atlikto būvdarbu izpildes termiņa neievērošanu:

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no piecdesmit līdz trīssimt latiem, bet juridiskajām personām — no divsimt līdz tūkstoš latiem.

Par būvdarbu, kuriem nepieciešama būvatļauja un civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana, veikšanu bez būvuzņēmēja vai būvētāja civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas pret nodarīto kaitējumu trešās personas dzīvībai un veselībai un zaudējumiem trešās personas mantai :

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no piecdesmit līdz četršimt latiem, amatpersonām — no piecdesmit līdz piecsimt latiem, bet juridiskajām personām — no divsimt līdz divtūkstoš latiem.

3.2. Atļautā, aizliegtā izmantošana visai pagasta teritorijai

3.2.1. Atļautā izmantošana visā pagasta teritorijā.

- § Atļauta ēku un citu būvju izvietošana saskaņā ar attiecīgajā teritorijā atļautajām izmantošanām.
- § Sabiedrisko apstādījumu ierīkošana.
- § Inženiertehnisko apgādes tīklu un būvju ierīkošana, ja to paredz detālplānojums .
- § Palīgizmantošanai, kas ir:
 - a) pakārtota galvenajai izmantošanai un papildina to,
 - b) izvietota tajā pašā zemesgabalā, kur galvenā izmantošana, ēka vai būve.

3.2.2. Aizliegtā izmantošana visā pagasta teritorijā

- § Netiek atļauta tādu objektu būvniecība, kas rada būtisku piesārņojumu, t.i., neatbilst valsts vides aizsardzības un vides veselības iestāžu noteiktām vides kvalitātes prasībām un tiesību aktu prasībām.
- § Netiek atļauta tādu objektu būvniecība, kas rada būtisku kaitējumu kultūras pieminekļiem.
- § Nevienā apbūves teritorijā, ja apbūves noteikumos nav noteikts citādi, nedrīkst:
 - § izvietot ēkas un būves telekomunikāciju līniju, elektrisko tīklu un citās ekspluatācijas aizsargjoslās, ūdenstilpju un ūdensteču aizsardzības joslās,
 - § novietot, savākt un vai glabāt pamestus, nelietojamus motorizētus satiksmes līdzekļus, ja vien šim nolūkam izmantotā teritorija nav noteiktā kārtībā projektēta un ierīkota metāllūžņu savāktovei ;
 - § vākt, uzkrāt vai glabāt kaudzē vai laukumos atkritumus, krāmus, metāllūžņus un būvgružus, ja vien šim nolūkam izmantotā teritorija nav ietverta ēkā:
 - § pielietot šajos apbūves noteikumos atļautām izmantošanām (arī palīgizmantošanām), kravas mašīnu, autobusu, vagonu korpusus vai to daļas;
 - § izmantot jebkādus ceļojuma treilerus un vagoniņus kā dzīvojamās telpas (arī ēdamtelpas un guļamtelpas), izņemot gadījumus, ja zemesgabalam ir būvlaukuma statuss vai tas paredzēts detālplānojumā;
 - § veidot karjerus būvmateriālu un melnzemes iegūšanai;
 - § glabāt būvmateriālus lielos daudzumos 2 gadus pēc būvniecības pabeigšanas vai zemes gabalos, kur nav paredzēta būvniecība;
 - § aizliegts izmantot zemi, ēkas un citas būves, nenovēršot esošo vides piesārņojumu;
 - § aizliegts veikt būvniecību piesārņotā teritorijā.

3.2.3. Pieklūšanas noteikumi

- § Fiziskas un juridiskas personas drīkst izmantot tikai tādu zemesgabalu, kuram ir nodrošināta piebraukšana, t.i., zemesgabals robežojas ar ceļu, ielu vai laukumu vai pieklūšanu tam nodrošina servitūts.
- § Apbūves teritorijās būvēm jāparedz piebrauktuves vai caurbrauktuves ugunsdzēsības un glābšanas tehnikai.
Pagasta publiskās teritorijās, kā arī sabiedriskās un darījumu iestādēs jānodrošina vides pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Esošās ēkās, kurās tehniski nav

iespējams nodrošināt iekļūšanu personām ar īpašām vajadzībām, jānodrošina iespēju saņemt pakalpojumu citā veidā.

3.2.4. Zemes gabalu dalīšana vai apvienošana

- § Zemesgabalus sadala un jaunus izveido tikai ar pagasta padomes lēmumu, pēc Valsts zemes dienesta speciālista vai zvērināta mērnika un Būvvaldes akceptēta priekšlikuma, pamatojoties uz pagasta teritorijas plānojumu, bet kultūras pieminekļu teritorijās ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija saskaņojumu.
- § Nav pieļaujama zemesgabala sadalīšana, ja pret to iebilst kāds no līdzīpašniekiem.
- § Nav pieļaujama zemesgabala sadalīšana, ja nav iespējams sadalīt kopīpašumā esošās ēkas reālās daļās.
- § Nav pieļaujama zemesgabala sadalīšana, ja zemesgabals sadalīšanas rezultātā būs mazāks par attiecīgajā teritorijā pieļaujamo.
- § Nav pieļaujama zemesgabala sadalīšana, ja dalīšanas rezultātā būs nepieciešams noteikt ierobežojumus trešajām personām - blakus zemes gabalu īpašniekiem, kādas nav dalāmajam zemes gabalam.
- § Apvienojot zemesgabalus, nedrīkst slēgt esošus ceļus, ielas, laukumus, piebrauktuves, ja to neparedz detālplānojums.
- § Zemesgabalus sadala vai apvieno atbilstoši pagasta teritorijas plānojuma, apbūves noteikumu un detālo plānojumu prasībām.

3.2.5. Apbūves intensitāte

- § Apbūves intensitātes un brīvās teritorijas rādītājus pamato ar detālplānojumu.

3.2.6. Augstuma ierobežojumi

- § Ēku un citu būvju augstumu pamato ar detālplānojumu.
- § Apbūves noteikumos noteiktie būvju augstumi nav attiecināmi uz jebkādu arhitektonisku izbūvi, virsgaismu, skursteni, torni, karoga mastu, radio vai televīziju uztverošu vai pārraidošu iekārtu, vējrādītāju, zibens novadītāju, baznīcas torni vai kupolu.

3.2.7. Pagalma noteikumi

- § Galvenajai būvei vai būvēm uz zemesgabala atkarībā no apbūves veida ir viens vai vairāki pagalmi - priekšpagalms, iekšējais sānpagalms, ārējais sānpagalms, aizmugures pagalms.
- § Priekšpagalmos un sānpagalmos nedrīkst izvietot būves virszemes daļas, izņemot:
 - arhitektoniskas detaļas, kas izvirzītas jebkurā prasītajā pagalmā ne vairāk par 0,5 m uz āru no sienas;
 - funkcionālas un dekoratīvas būves, arī nolaižamus saulesargus, strūklakas, skulptūras, piemiņas plāksnes un žogus;
 - kāpnes, kas izvirzītas jebkurā prasītajā pagalmā ne vairāk par 1,5 m uz āru no sienas;
 - erkeri, kas izvirzīti jebkurā prasītajā pagalmā ne vairāk par 1,0 m uz āru no sienas;

- balkoni, segtas un atklātas terases, kas izvirzītas jebkurā prasītajā pagalmā ne vairāk par 2,0 m uz āru no sienas.
- § Priekšpagalmos un ārējos sānpagalmos aizliegts veidot jebkādas krautnes (piem. būvmateriālu, kurināmā).
- § Zemesgabala īpašniekam pagalmi jāuztur kārtībā, tīri un sausi. Pagalmiem jābūt līdzeniem, lai tur nevarētu sakrāties ūdens.

3.2.8. Redzamības nodrošinājums

- § Redzamības trīsstūra robežās nedrīkst atrasties ēkas, būves, kioski, reklāmas standi un citi elementi, kā arī koki, krūmi augstāki par 0.5m.
- § Ja esošā kapitālā apbūve neļauj izveidot nepieciešamos redzamības trīsstūrus, gājēju un transporta kustības drošība jānodrošina ar kustības regulēšanas vai speciālām tehniskām ierīcēm.

3.2.9. Prasības attālumiem starp būvēm un inženierkomunikācijām

- § Attālumi starp dzīvojamām ēkām, dzīvojamām un sabiedriskām, kā arī ražošanas ēkām jāpieņem saskaņā ar insolācijas, apgaismojuma un ugunsdrošības prasībām
- § Izsauļojuma (insolācijas) prasības jāpieņem saskaņā ar apēkā esošo būvnormatīvu prasībām
- § Apgaismojuma prasības jāpieņem saskaņā ar CN un N II-4-79 "Dabiskais un mākslīgais apgaismojums".
- § Ugunsdrošības attālumi starp dzīvojamām, sabiedriskām un rūpniecības uzņēmumu palīgēkām jāparedz atbilstoši ugunsdrošības prasībām.
- § Attālumus no inženierkomunikācijām līdz ēkām un būvēm nosaka 28.12.2004. LR MK noteikumi Nr. 1069 "Noteikumi par inženierkomunikāciju izvietojumu pilsētās, ciemos un lauku teritorijās".
- § Attālumi no lopkopības fermām (minimums):
- līdz 1. un 2. šķiras autoceļiem - 150m,
 - līdz Kursīšu pagasta pašvaldības ceļiem - 50m,
 - līdz dzīvojamai apbūvei - 300m.

3.2.10. Būvju atbilstība zemesgabala robežām

- § Nevienas būves neviena daļa nedrīkst projicēties ārpus tā zemesgabala robežas, uz kura tā atrodas, izņemot:
- ja būvlaide sakrīt ar sarkano līniju. Šādā gadījumā būves daļa nedrīkst projicēties brauktuvei tuvāk kā 0,5 m un tās apakšējai malai ir jābūt vismaz 3,0 m virs ietves;
 - ja būve ir žogs starp zemesgabaliem;
 - ja kaimiņu zemesgabala īpašnieks piekrīt grozīt zemesgabala robežu pa vertikāli. Tādā gadījumā to jāieraksta Zemesgrāmatā.

3.2.11. Prasības ēku un būvju konstruktīvajām daļām un elementiem

- § Katra zemesgabala īpašniekam atbilstoši pagasta padomes izdotajiem noteikumiem jāuztur kārtībā ēkas fasādes, jumts, ūdens notekcaurules un renes. Fasādes krāsošana jāsaskaņo Būvvaldē.
- § Jumti jāizbūvē tā, lai ūdens no tiem netecētu uz kaimiņu zemesgabaliem. Jānovērš iespēja ledus un sniega kupenu krišanai no jumta uz ietves un kaimiņu zemesgabalos.
- § Atļauta esošo ēku jumta stāva izbūve, ja tā atbilst Apbūves noteikumu noteikumiem un ja jumta gabarīti, ēkas novietojums un tehniskais stāvoklis atbilst ugunsdrošības prasībām (LBN 201-96). Jumta stāva izbūve uzskatāma par rekonstrukciju.
- § Ugunsdrošās sienas jāveido saskaņā ar LBN 201-96, 3.2.5.p.
- § Nav atļauta patvaļīga lodžiju un balkonu pārbūvēšana, arī aizstiklošana. Logu nomaiņa un lodžiju un balkonu pārbūvēšana jāveic vienlaicīgi visai ēkai saskaņā ar apstiprinātu projektu.
- § Tās pagasta teritorijas, kurās apbūvēti vai neapbūvēti zemesgabali ir jāiežogo, nosaka Kursīšu pagasta padome.
- § Žogi un vārti gar ielām un laukumiem jāsaskaņo Būvvaldē.
- § Žogus drīkst ierīkot:
 - ielas vai ceļa pusē – pa ielas vai ceļa sarkano līniju;
 - stūra zemesgabalos – pa redzamības trīsstūra līniju;
 - gar ūdenstīpēm un ūdenstecēm – pa tauvas joslas robežu;
 - pārējos gadījumos – pa zemesgabala robežām.
- § Robežžogi abiem kaimiņiem jāizbūvē un jāuztur kārtībā kopīgi, bet ja viņi nevar vienoties, tad katram jāizbūvē un jāuztur kārtībā tā žoga puse, kas, skatoties no zemesgabala uz robežu, atrodas pa labi, turklāt žogam gar visu robežu jābūt pēc iespējas vienā veidā. Gadījumos, ja uz robežas ir būves, kaimiņiem uz pusēm jāizbūvē un jāuztur atlikušās robežžoga daļas.
- § Žogi jāizbūvē 1,5-2,5 m augsti. Ja kaimiņu zemesgabalu īpašnieki savā starpā vienojušies, robežžogus drīkst izbūvēt pēc sava ieskata, bet ne augstākus par 3,0 m. Ja kaimiņi par žogu veidu un augstumu nevar vienoties, pagasta padome apspriež abu priekšlikumus un izlemj kādu žogu būvēt. Šis pagasta padomes lēmums ir saistošs abiem kaimiņiem.
- § Nav atļauts žogu stabu atbalstus izvietot ielu, ceļu un laukumu teritorijā.
- § Prettrokšņa sienas nepieciešamību pamato ar detālpilnījumu. Īpašos gadījumos par prettrokšņa sienu drīkst izmantot žogu.
- § Jaunu skatlogu un durvju ierīkošana esošajās ēkās jāsaskaņo Būvvaldē.

3.2.12. Prasības ārtelpas elementiem

- § Ielu apgaismošanai atļauts izmantot virs ielām iekārtus vai arī pie stabiem piestiprinātus apgaismes ķermeņus. Apgaismes ķermeņu veids jāsaskaņo Būvvaldē. Atsevišķos gadījumos atļauts izmantot arī pie būvju fasādēm piestiprinātus apgaismes ķermeņus.
- § Laukumu un skvēru apgaismošanai atļauts izmantot apgaismes ķermeņus uz stabiem. Atļauts dažāds stabu augstums un apgaismes ķermeņu veids, bet tam jābūt saskanīgam katra laukuma vai skvēra robežās.
- § Apgaismes ķermeņi jāpieslēdz pazemes kabeļiem vai kabeļiem būvju sienās. Kabeļi nedrīkst būt redzami būvju fasādēs.

- § Brīdinot būves īpašnieku, atbilstošiem pagasta dienestiem ir tiesības piestiprināt pie būvju fasādēm apgaismes ķermeņu, satiksmes regulēšanas tehnisko līdzekļu u.c. gaisa vadu atsaites.
- § Stacionārus, arī sezonas, tirdzniecības punktus (kioskus, nojumes, standus, paviljonus un citus), neatkarīgi no to piederības, atļauts būvēt vai novietot gatavus tikai ar Būvvaldes akceptu. Ja minētie objekti robežojas ar ielas sarkano līniju vai ceļa zemes nodalījuma joslu vai atrodas ielas sarkanajās līnijās vai ceļa zemes nodalījuma joslā, nepieciešams arī VAS „Latvijas Valsts ceļi” Kurzemes reģiona Saldus rajona nodaļas akcepts.
- § Teritorijās, kur ir māju numerācija, zemesgabala īpašniekam jānodrošina, lai pie katras galvenās būves galvenās ieejas uz sienas būtu piestiprināta, pēc pagasta padomes noteiktas formas izgatavota, mājas numura zīme. To piestiprina pie būves fasādes 2,5 līdz 3,0 m augstumā. Ja tā no ielas nav skaidri saskatāma, numura zīmei jābūt arī pie žoga pie ieejas vārtiņiem zemesgabalā. Zīmei ar mājas numuru jābūt arī pie citām ieejām ielas pusē.
- § Teritorijās, kur nav māju numerācijas, zemesgabala īpašniekam jānodrošina, lai uz ceļa pie iebrauktuves zemesgabalā būtu uzstādīts, pēc pagasta padomes noteiktas formas izgatavots, mājas nosaukums.
- § Teritorijās, kur ielām ir nosaukumi, stūra zemesgabala īpašniekam jānodrošina, lai uz žoga vai būves stūra būtu piestiprināta pēc pagasta padomes noteiktas formas izgatavota plāksnīte ar ielas (laukuma) nosaukumu valsts valodā. Plāksnītes attālumam no žoga vai būves stūra jābūt 0,1 līdz 1,0 m. Pie būves fasādes plāksnīti piestiprina 2,5 līdz 3,0 m augstumā no zemes līmeņa.
- § Kursīšu pagasta attiecīgo dienestu vadībā specializētiem uzņēmumiem, kā arī zemes lietotājiem – uzņēmumiem, iestādēm, organizācijām un iedzīvotājiem jānovieto atkritumu tvertnes šim nolūkam speciāli iekārtotās vietās, jāuztur kārtībā piebraucamie ceļi uz atkritumu tvertnēm un jānodrošina pie tām brīva pieeja.
- § Tiem zemesgabalu īpašniekiem, kuriem uz zemesgabala ir izvietota sabiedriska vai darījumu iestāde, jānodrošina, lai pie katras ieejas šādā iestādē būtu uzstādīta atkritumu urna, kā arī jānodrošina, lai tā vienmēr būtu tīra, savlaicīgi nokrāsota un salabota. Atbilstoši noteikumiem sadzīves atkritumi regulāri jāizved.
- § Zemesgabala īpašnieka pienākums ir pie būves galvenās fasādes piestiprināt karoga turētāju vai uzstādīt brīvi stāvošu, balti krāsotu karoga mastu valsts karoga uzvilkšanai.

3.2.13. Prasības inženierkomunikāciju būvniecībai

Inženierkomunikāciju būvniecība, rekonstrukcija

- § Visā pagasta teritorijā nodrošina objektu inženiertehnisko apgādi saskaņā ar teritorijas plānojumu, detālplānojumiem.
- § Jaunas inženiertehniskās komunikācijas izveido galvenokārt joslā starp ielu sarkanajām līnijām, ar detālplānojumu noteiktas inženierkomunikāciju koridoros vai joslā starp ielas sarkano līniju un būvlaidi.
- § Inženierkomunikāciju objektus jāizvieto galvenokārt inženiertehniskās infrastruktūras teritorijās.
- § Komunikāciju īpašnieks nodrošina maģistrālo tīklu izbūvi, bet ēkas īpašnieks vai lietotājs nodrošina pieslēguma izbūvi no maģistrālā vada līdz paredzētajai vietai ēkā.
- § Jaunas teritorijas drīkst apbūvēt tikai pēc maģistrālo inženierkomunikāciju izbūves attiecīgajā teritorijā.

Ūdensapgāde un kanalizācija, elektroapgāde

- § Esošajās apbūves teritorijās, vietās, kur nav centralizēta ūdensapgāde, ir atļauts ierīkot lokālas ūdens ieguves vietas, pēc attiecīgas saskaņošanas ar Valsts un pašvaldības institūcijām.
- § Aizliegts lietot dzeramo ūdeni ražošanas uzņēmumos tehniskajām vajadzībām, ja to neprasa uzņēmuma tehnoloģija.
- § Esošajās apbūves teritorijās, vietās, kur nav izbūvēti maģistrālie kanalizācijas kolektori, ir atļauta hermētisku izsmeļamo bedru vai lokālu bioloģisko attīrīšanas iekārtu izbūve, pēc attiecīgas saskaņošanas ar Valsts un pašvaldības institūcijām.
- § Ārējās ugunsdzēsības ūdensapgādes nodrošinājumu plāno saskaņā ar (LBN 222 –99).
- § Ūdensapgādes projektus izstrādā saskaņoti ar kanalizācijas projektiem un obligāti veic ūdens patēriņa un notekūdeņu novadīšanas bilances analīzi (LBN 222-99 4.pants).
- § Nododot dzīvojamo , publisko vai rūpniecisko objektu ekspluatācijā, ir jābūt pieejamam dzeramajam ūdenim atbilstoši normatīviem, kas minēti LR MK 2003 .gada 29. aprīļa noteikumos Nr.235 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība."

Elektroapgāde

- § Jaunās un rekonstruētās elektroapgādes sistēmas iebūvē kabeļlīnijās.
- § Jaunu Lietotāju pieslēgšana elektrotīkliem iespējama kārtībā, kādu reglamentē LR MK 22.10.1996. noteikumi "Enerģijas piegādes un lietošanas noteikumi".

Gāzes apgāde

- Veicot autoceļu un ielu rekonstrukciju, projektējot jaunus autoceļus un ielas, paredzēt iespējamā augstā, vidējā spiediena sadales gāzesvadu novietni projektējamo un rekonstruējamo ceļu nodalījuma joslās, ielu sarkanajās līnijās.

Telekomunikācija

- Privātie un publiskie telekomunikāciju tīkli jāierīko un jāizbūvē atbilstoši MK noteikumiem Nr.496 "telekomunikāciju tīklu ierīkošanas un būvniecības noteikumi.
- Lielos uzņēmumos jānodrošina atsevišķa telpa telekomunikāciju iekārtām.
- Privātiem telekomunikāciju tīkliem, kurus paredzēts pieslēgt Lattelekom publiskajam telekomunikāciju tīklam, jāatbilst Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas apstiprinātajiem tehniskajiem noteikumiem.

3.2.14. Prasības degvielas un gāzes uzpildes stacijām

- § Degvielas un gāzes uzpildes stacijas nedrīkst ierīkot bez Reģionālās vides pārvaldes tehnisko noteikumu saņemšanas un ekspertu slēdziena par grunts, gruntsūdeņu un gaisa piesārņojuma līmeni attiecīgajā vietā.
- § Degvielas un gāzes uzpildes stacijas nedrīkst ierīkot īpaši aizsargājamās dabas objektos un aizsargjoslās, kultūras pieminekļu aizsardzības zonās.
- § Attālumam no degvielas un gāzes uzpildes stacijas ar pazemes rezervuāriem līdz dzīvojamo, sabiedrisko ēku un pirmsskolas bērnu iestāžu un skolu zemesgabalu robežām jābūt vismaz 50m , 30 m no skuju koku mežu masīviem, 25 m no lapu koku masīviem, 25 m no ražošanas būvēm. 25 m no ražošanas būvēm
- § Ierīkojot degvielas uzpildes stacijas jāņem vērā 16.05.2006. MK noteikumi Nr.400 „Noteikumi par vides aizsardzības prasībām degvielas uzpildes stacijām, naftas bēzēm un pārvietojamām cisternām”.
- § Degvielas uzpildes stacijām jābūt nodrošinātām ar izstrādātās degvielas un lietus notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas iekārtām, kā arī ar gruntsūdens novērošanas aku tīklu pazemes ūdeņu un grunts kvalitātes kontrolei. Gāzes uzpildes stacijām jābūt

nodrošinātām ar lietus notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas iekārtām

3.2.15. Prasības automašīnu un velosipēdu novietošanai

- § Ēka vai būve ar autostāvvietām jānodrošina līdz nodošanai ekspluatācijā. Autostāvvietas jāizvieto uz tā paša zemesgabala, kur atrodas ēka vai būve, izņemot, ja detālplānojumā noteikts citādi.
- § Zemesgabala lielums vienai vieglās automašīnas izvietošanai jāpieņem 25m^2
- § Zemesgabala lielums viena pasažieru autobusa izvietošanai virszemes atklātā autostāvvietā jāpieņem 75m^2 .
- § Zemesgabala lielums viena velosipēda izvietošanai jāpieņem $0,5\text{m}^2$.
- § Autostāvvietu un garāžu piebraucamajiem ceļiem jābūt vismaz 3,0 m platiem (katrai joslai), izņemot gadījumus, ja Apbūves noteikumos noteikts citādi.
- § Attālums no iebrauktuves garāžā vai izbrauktuves no tās jāpieņem ne mazāks par :
 - 50 m no krustojuma ar maģistrāli,
 - 20 m no krustojuma ar vietējās nozīmes ielu,
 - 30 m no sabiedriskā pasažieru transporta pieturvietas.
- § Tiem zemesgabalu īpašniekiem, kuriem uz zemesgabala ir izvietota sabiedriska vai darījumu iestāde, jānodrošina, lai pie katras ieejas šādā iestādē būtu nodrošināta iespēja novietot velosipēdus.

3.2.16. Prasības saimniecības ēkām un būvēm, kas paredzētas mājlopiem

- § Saimniecības ēku nedrīkst:
 - ierīkot priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā;
 - ierīkot tuvāk par 1,0 m no zemesgabala iekšējās sānu vai aizmugures robežas. Attālumam no saimniecības ēkas līdz dzīvojamo telpu logiem kaimiņu zemesgabalos jābūt ne mazākam par 6,0 m.
 - Mājlopiem paredzētas saimniecības ēkas un citas būves drīkst izvietot, ievērojot veterinārās prasības un sanitāri higiēniskās normas.
- § Dzīvnieku novietnes un citas būves nedrīkst:
 - ierīkot priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā;
 - ierīkot tuvāk par 6,0 m no zemesgabala robežām. Attālumam no mājlopiem paredzētas būves līdz dzīvojamo telpu logiem kaimiņu zemesgabalos jābūt ne mazākam par 15 m.
- § Lopkopības fermas teritorijai jābūt noteiktā attālumā no citām fermām, apdzīvotām vietām, ceļiem u.c. objektiem.
- § Fermas teritorijā jāparedz ceļi, vieta dzīvnieku pastaigu aplokiem, palīgēkām, veterinārajiem objektiem un barības noliktavām.
- § Vircas bedrēm jābūt betonētām, tās jānosedz.
- § Vircas bedru, kūstmēslu glabātuvju un kompostēšanas laukumu izvietošana nav atļauta priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā.

- § Vircas bedres, kūtsmēslu glabātuves un kompostēšanas laukumi nedrīkst atrasties tuvāk par 150 m no jebkuras zemesgabala robežas.
- § Ņemt vērā 27.07.2004. MK noteikumu Nr. 628 “Īpašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs” prasības.
- § Ņemt vērā LR MK 27.07.2004. noteikumu Nr. 626 „Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kartību, kāda ierobežo šo smaku izplatīšanos” prasības lopbarības fermu izvietošanai no apdzīvotām vietām

3.2.17. Prasības ēku un būvju funkcionalitātes maiņai

- § Ēku un būvju funkcijas maiņa jāaskaņo ar pagasta padomi un Būvvaldi.
- § Ēku vai būvi drīkst izmantot tikai atbilstoši projektētajām funkcijām un vienīgi pēc tās pieņemšanas ekspluatācijā.

3.2.18. Sagruvušo būvju un kultūras pieminekļu sarakstā esošu būvju savešana kārtībā un nojaukšana

- § Ja būve ir pilnīgi vai daļēji sagrūvusi vai nonākusi tādā stāvoklī, ka tās lietošana ir bīstama vai tā bojā ainavu, īpašniekam saskaņā ar Kursīšu pašvaldības lēmumu tā jāsaveid kārtībā vai jānojauc atbilstoši CL 1084. panta noteikumiem.
- § Pašvaldības lēmumu var pārsūdzēt tiesā viena mēneša laikā no tā paziņošanas dienas.
- § Ja būves īpašnieks līdz noteiktajam laikam nav izpildījis pašvaldības lēmumu, pašvaldība organizē šīs būves savešanu kārtībā vai nojaukšanu. Ar savešanu kārtībā vai nojaukšanu saistītos izdevumus sedz būves īpašnieks.
- § Lēmums par būves nojaukšanu saskaņojams ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju, ja ēka iekļauta valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā vai ir vecāka par 50 gadiem.
- § Būves nojaukšana veicama Vispārīgajos būvnoteikumos paredzētajā kārtībā saskaņā ar akceptēto būvprojektu.

3.2.19. Prasības ēku un būvju rekonstrukcijai, restaurācijai un remontam

- § Ēku un būvju rekonstrukcija, restaurācija un remonts veicams atbilstoši Vispārīgiem būvnoteikumiem, pastāvošai likumdošanai un normatīviem.
- § Izbūvējot telpas ēkas jumta stāvos, jāievēro šādi nosacījumi:
 - jumta stāva bēniņos izbūvētām telpām jābūt atdalītām no neizbūvētās bēniņu daļas ar nedegošām konstrukcijām,
 - izvirzīto jumta logu izbūvju kopējais platums nedrīkst pārsniegt trešo daļu no ēkas fasādes garuma,
 - jumta izbūvēm jāatbilst ugunsdrošības prasībām LBN 201-96.
- § Kopīpašumā esošās ēkās var veikt rekonstrukcijas, restaurācijas un remontus atbilstoši Vispārīgiem būvnoteikumiem, bez saskaņošanas ar kopīpašniekiem, ja darbi

neskar citu īpašnieku daļas vai ir noslēgts līgums par lietošanas tiesībām un reālu ēkas daļu.

3.2.20. Prasības teritorijas, ēku un būvju uzturēšanai

Atklātai āra uzglabāšanai ir sekojošas prasības:

nav atļauta priekšpagalmā vai, stūra zemesgabala gadījumā, ārējā pagalmā, pirms žoga ielas pusē,

nav atļauta tuvāk par 3 m no zemesgabala robežas,

nav atļauta nevienā autostāvvietā.

Prasības komposta kaudzēm:

komposta kaudzes nedrīkst ierīkot pie kopīgiem žogiem, mūriem un uz robežas, izņemot gadījumu, kad pastāv rakstiska vienošanās ar kaimiņu par vienotas komposta vietas ierīkošanu,

komposta vietas ierīkojamas vismaz 1,5 m attālumā no kaimiņa robežas un ne tuvāk kā 15 m līdz dzīvojamās mājas logiem; teritorijā starp dzīvojamo māju un robežu gar ielu komposta vietas ierīkot aizliegts,

komposta kaudzes un organiskā mēslojuma glabātuves ierīkojamas tā, lai izslēgtu ūdens avotu un gruntsūdeņu piesārņošanu.

3.2.21. Prasības dabas teritoriju izmantošanai un apstādījumu ierīkošanai

Apstādījumi Kursīšu pagasta teritorijā:

- kas atrodas uz valsts, pašvaldības un privātīpašumā esošās zemes, ir pagasta apstādījumu fonds, tie ir pagasta dekoratīvā vērtība,
- pašvaldība, juridiskas un fiziskas personas ir atbildīgas par savās zemes platībās esošo apstādījumu apsaimniekošanu un aizsardzību,
- Kursīšu pagasta īpašnieku un lietotāju pienākums ir:
 - nepazemināt augsnes auglību apstādījumos, nodrošināt visus apstādījumu kopšanas un atjaunošanas darbus, nepieļaut apstādījumu pārpurvošanos un aizaugšanu;
 - veicot būvniecības un remontdarbus, nepieļaut koku apbēršanu un atrakšanu, patvaļīgu nozāģēšanu, pēc darbu pabeigšanas bojātos apstādījumus atjaunot, atbilstoši būvprojektā minētajām prasībām;
 - nepieļaut apstādījumu piegružošanu ar ražošanas, būvniecības un sadzīves atkritumiem, piesārņošanu ar notekūdeņiem un augiem kaitīgām vielām.
 - ja zemei un uz tās esošajām ēkām vai būvēm ir dažādi īpašnieki, tad par noteikumu pārkāpšanu īpašnieki atbild saskaņā ar savstarpēji noslēgtajiem līgumiem, ja līgumiskās attiecības nepastāv, tad atbildību nes ēkas vai būves īpašnieks,
 - par apstādījumu platībām, kuras nav nodotas apstādījumu uzņēmumiem apsaimniekošanā, noslēdzot ar tiem atbilstošus līgumus par apstādījumu kopšanu, uzraudzību un apsaimniekošanu savās platībās, ir atbildīgi:

- namu pārvaldnieks vai namu īpašnieks - par pagalmu teritorijām;
- uzņēmuma, iestādes un organizācijas vadītājs - par apstādījumiem slēgtajās teritorijās un platībās ārpus tām, par apstādījumiem gar ielu, piestiprinātiem pievadceļiem un dzelzceļa atzarojumiem visā to garumā;
- zemes īpašnieks vai lietotājs - par apstādījumiem viņu zemes īpašumā, vai lietojumā;
- būvētājs par apstādījumiem teritorijā, kur rit būvdarbi.
- nedrīkst stādīt augus, kokus un krūmus ārpus nekustamā īpašuma zemes gabala robežām.

§ Meži Kursīšu pagasta teritorijā:

- mežu zemju transformācija jebkurā gadījumā jāveic likumdošanā noteiktajā kārtībā,
- mežu apsaimniekošanas juridiskais pamats ir mežu ierīcības un apsaimniekošanas projekts.
- meža zemesgabali nav nožogojami, ja ar detālplānojumu nav noteikts citādi.

§ Attālums no ēkām un būvēm līdz kokiem un krūmiem:

- ēkas un būves nedrīkst celt tuvāk kā vainaga attālumā no zemesgabala vai tam blakus augošu kokiem, bet ne vairāk kā 12m no koka stumbra, ja koks nav atzīts par dižkoku vai aizsargājamu koku,
- koki, kuru pieauguša koka augstums pārsniedz 1,8m, stādāmi vismaz 5m attālumā no kaimiņu zemesgabala robežas, ābeles 3 m, plūmes un ķirši 2 m, ogu krūmi 1m attālumā.

§ Zaļo koku ciršana:

- koku izciršana saskaņojama ar institūciju, kura izdod koku ciršanas atļauju un sastāda aktu par nocērtamajiem kokiem, uz kura pamata tiek izsniegts koku ciršanas biļete,
- bez atļaujas drīkst izcirst dabiski ieaugušus kokus līdz 8 cm diametrā (1,3 m augstumā no zemes),
- gadījumus, kad būvprojekti un/vai labiekārtojuma projekti paredz koku izciršanu, pirms tiek apstiprināta projekta dokumentācija skiču stadijā, koku izciršana jāaskaņo apstādījumu saglabāšanas komisijā. Ja būvprojekts paredz izcirst ainaviski augstvērtīgus, ekoloģiski nozīmīgus un funkcionāli nepieciešamus kokus vai to grupas, ēkas novietni norāda apstādījumu saglabāšanas komisija.

3.2.22. Prasības būvprojektēšanai, kas uzsākta līdz jauna vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma stāšanās dienai un teritorijām, kurām ir neatbilstoša izmantošana

Ja esošas būves ir likumīgi uzbūvētas vai tiek likumīgi (ar atļauju) projektētas, būvētas, pārbūvētas vai ierīkotas Apbūves noteikumu spēkā stāšanās brīdī, kā

rezultātā daži ēku vai būvju raksturlielumi neatbilst, bet esošais zemes gabala izmantošanas veids atbilst Apbūves noteikumiem un noteiktai atļautai plānotai teritorijas izmantošanai, tad:

- esošas būves drīkst pārbūvēt vai atjaunot ar noteikumu, ka:
 - pārbūvētas vai atjaunotas šīs būves atbildīs visiem tiem šo Apbūves noteikumu noteikumiem, kam neatbilda esošās būves,
 - nekādas pārbūves, ievērojot visas pārējās ēkas un būves uz zemesgabala, nedrīkst palielināt neatbilstību noteikumiem.
- esošas būves drīkst paplašināt ar nosacījumu, ka:
 - jebkura būves paplašināšana atbilst šiem Apbūves noteikumiem,
 - paplašināšana, ievērojot visas citas būves un zemesgabala izmantošanu, nepalielina neatbilstību noteikumiem.

Būvobjektiem, kuru būvdarbi likumīgi uzsākti līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai un kuru projekta risinājumi atbilst attiecīgā laikposmā piemēroto normatīvo aktu prasībām, būvprojekta pārstrāde atbilstoši šo noteikumu prasībām nav nepieciešama.

Ja zemesgabala (nekustamā īpašuma) izmantošana likumīgi iesākta, pirms pašvaldība pieņēmusi vietējo likumu vai tā grozījumus vai papildinājumus, kas nosaka zemesgabalam citu zemes izmantošanas veidu, attiecīgajam zemesgabalam (nekustamajam īpašumam) ir neatbilstoša izmantojuma statuss.

Neatbilstoša izmantojuma statusa zemesgabala (nekustamā īpašuma) īpašnieks ir tiesīgs turpināt likumīgi iesākto izmantošanu, bet jebkura jauna būvniecība vai cita saimnieciskā darbība jāuzsāk un jāveic atbilstoši šī vietējā likuma prasībām.

Ja zemesgabala (nekustamā īpašuma) īpašniekam līdz vietējā likuma vai tā grozījumu vai papildinājumu pieņemšanai, kas nosaka zemesgabalam citu zemes izmantošanas veidu, ir saskaņots (akceptēts) būvprojekts vai izsniegta būves projektēšanas atļauja vai būvatļauja un nav beigušies to derīguma termiņi, tad zemesgabalam ir neatbilstoša izmantojuma statuss, un īpašnieks ir tiesīgs turpināt iesākto būvniecību (izņemot gadījumus, kad pašvaldība kompensē attiecīgā īpašnieka zaudējumus

3.3. Atsevišķu teritoriju izmantošanas un apbūves noteikumi

3.3.1. Teritorijas izmantošanas veidi

Kursīšu pagasta teritorijas plānojumā tiek izdalītas sekojošas teritorijas:

Nosaukums	Apzīmējums
Lauksaimniecības teritorija	L
Mežsaimniecības teritorija	M
Ūdenssaimniecības teritorija	Ū
Dzīvojamās apbūves teritorija	DZ
Sabiedriskās apbūves teritorija	SA
Sabiedriskās teritorijas	ST
Darījumu apbūves teritorijas	D
Rūpnieciskās apbūves teritorijas	R
Satiksmes infrastruktūras teritorijas	S
Inženiertehniskās infrastruktūras teritorijas	I
Karjeri	K
Purvu teritorija	P
Aizsargājamās teritorijas	A

3.3.2. Lauksaimniecības teritorija

Definīcija.

Lauksaimniecības teritorija ir teritorija, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir augkopība, dārzenkopība, dārzkopība, lopkopība, biškopība, zivsaimniecība un ar to saistītie pakalpojumi.

Atļautā izmantošana.

- § lauksaimniecība,
- § dārzenkopība, augļkopība,
- § biškopība,
- § mežsaimniecība,
- § lopkopība, lopkopības ferma,
- § viensēta (zemnieka sēta) ar saimniecības ēkām,
- § saimniecībai nepieciešamās palīgēkas,
- § pansija,
- § viesu māja,
- § sporta un atpūtas būves,
- § zemesgabalos pie autoceļiem -mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts,
- § atklāta uzglabāšana,
- § rūpniecības objekti.

Citi nosacījumi.

- § Lielsaimniecību teritorijās (>25ha) lauksaimniecībai jāizmanto vismaz 70% no visas teritorijas.

- § Vidējo saimniecību teritorijās (2-25 ha) lauksaimniecībai jāizmanto vismaz 60% no visas teritorijas.
- § Mazsaimniecību teritorijās (≤ 2 ha) jaunveidojamu zemesgabalu minimālā platība nedrīkst būt mazāka par 2,0 ha.
- § Jaunveidojamu mazdārziņu minimālā platība
 - 100m² ciema teritorijā,
 - 600m² ārpus ciema teritorijas.
- § Noteikumi viensētām (zemnieku sētām) -apbūves maksimālais augstums 8.0 m no teritorijas izbūvētās vai iekoptās virsmas vidējās augstuma atzīmes. Pieļaujams vertikāls arhitektonisks akcents ne augstāk par 12 m.
- § Nevienu ēku vai būvi nedrīkst ierīkot tuvāk pa pieļauto attālumu no autoceļiem un tuvāk par 10m no zemesgabala robežas.
- § Izbūvējot uz viena zemesgabala vairākas dzīvojamās mājas, vēlams vienlaicīgi paredzēt zemesgabala sadalīšanas iespējas.

3.3.2.1. Meliorēto lauksaimniecības teritoriju izmantošana

- § Meliorētajās lauksaimniecības zemēs ir spēkā attiecīgās valsts likumdošanas normas.
- § Valsts nozīmes un koplietošanas meliorācijas sistēmu būves un ierīces jālieto, jāuztur un jāsargā atbilstoši LR 2003.gada 20.novembra likuma "Meliorācijas likums" prasībām.
- § Pagasta teritorijā esošo meliorācijas sistēmu ekspluatācija veicama atbilstoši LR MK 2004.gada 8.aprīļa noteikumiem Nr. 272 "Meliorācijas sistēmu ekspluatācijas un uzturēšanas noteikumi" prasībām.
- § Meliorētajās lauksaimniecības zemēs zemes gabali nav dalāmi.
- § Zemes īpašniekiem jānodrošina meliorācijas sistēmu uzturēšana.
- § Būvniecība, ceļu ierīkošana un remonts nedrīkst izjaukt meliorācijas sistēmu darbību.

3.3.2.2. Nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijas

- § Nacionālas nozīmes lauksaimniecībā izmantojamās zemes ir zemes, kuru kadastrālā vērtība ir 50- balles vai lielāka zemes platība, neņemot vērā īpašumu robežas, pārsniedz 50 ha.
- § Izmantojot nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijas jāvadās pēc MK 14.06.2006. MK noteikumiem Nr. 142 "Noteikumi par nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijām".
- § Nacionālās nozīmes lauksaimniecībā izmantojamās zemes atļauts izmantot tikai lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai un nav atbalstāma šo zemju transformācija citos zemes izmantošanas veidos.
- § Nacionālās nozīmes lauksaimniecībā izmantojamo zemju izmantošanu nosaka Nacionālā attīstības plāna saistošā daļa.
- § Meliorācijas sistēmu būves un ierīces jālieto, jāuztur un jāsargā atbilstoši LR 2003.gada 20.novembra likuma "Meliorācijas likums" prasībām.
- § Ķīmisko mēslošanas līdzekļu lietošanā jāievēro LR MK noteikumi Nr. 531 "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem" (18.11.2001.)
- § Transakcijas (lauksaimniecības zemes pārdošanas gadījumā) pirmpirkuma tiesības tiek noteiktas tiem blakus esošajiem nacionālās nozīmes

lauksaimniecībā izmantojamo zemju īpašniekiem, kuru īpašumā jau ir nacionālas nozīmes lauksaimniecībā izmantojamās zemes.

- § Formējot jaunus nekustamos īpašumus, tie jāveido tā, lai nacionālas nozīmes lauksaimniecībā izmantojamā zeme netiktu dalīta par 50 ha mazākās platībās un tiktu veicināta lauksaimniecībā izmantojamās zemes konsolidācija.

3.3.2.3. Augļu dārzu un piemājas dārzu lauksaimniecības teritorijas izmantošana

- § Dārzu un personīgo palīgsaimniecību zemēs primārais zemes izmantošanas veids ir dārzkopība un sakņkopība.
- § Pieļaujama siltumnīcu un sezonas rakstura saimniecība ēku būvniecība.

3.3.2.4. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kurām nepieciešama transformācija

- § Lauksaimniecībā izmantojamās zemes transformācija var notikt tikai likumdošanā noteiktā kārtībā.
- § Lauksaimniecībā izmantojamās zemes transformācija ir noteikta 20.07.2004. MK noteikumos Nr. 619.
- § Zemes transformācija atļauta saskaņā ar spēkā esošu vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu vai detālplānojumu.
- § Platībās, kas mazākas par 0,1 ha, vienā viensētā ar saimniecības ēkām par zemes transformāciju neuzskata :
 - ceļu ierīkošanu saimniecības vajadzībām,
 - būvniecību (izņemot būvniecību meliorētajās lauksaimniecībā izmantojamās zemēs),
 - ūdenstilpju ierīkošanu (izņemot ūdenstilpju ierīkošanu meliorētajās lauksaimniecībā izmantojamās zemēs) (MKN 619 6.p.).
- § MKN 619 6.p. nosacījumi neattiecas uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un mikroliegumiem.

3.3.3. Mežsaimniecības teritorija

Definīcija.

Mežsaimniecības teritorija ir teritorija, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir mežsaimniecība un kokmateriālu sagatavošana, kā arī ar mežsaimniecību un kokmateriālu sagatavošanu saistītie pakalpojumi.

Atļautā izmantošana.

- § mežsaimniecība,
- § kokmateriālu sagatavošana,
- § ar mežsaimniecību un kokmateriālu sagatavošanu saistītie pakalpojumi,
- § atklāta uzglabāšana
- § dabas aizsardzība,
- § rekreācija,
- § viensēta vai mežsarga māja,
- § uguns novērošanas tornis,
- § skatu tornis,
- § sporta un atpūtas objekts,

§ meža dzīvnieku barotavas.

Citi nosacījumi.

- § Privāto, juridisko, pašvaldības un valsts mežu izmantošanai un apsaimniekošanai jānotiek saskaņā ar mežierīcības projektiem.
- § Meža zemes transformācija var notikt tikai likumdošanā noteiktā kārtībā.
- § Noteikumi viensētām vai mežsarga mājai -apbūves maksimālais augstums 8.0 m no teritorijas izbūvētās vai iekoptās virsmas vidējās augstuma atzīmes. Pieļaujams vertikāls arhitektonisks akcents ne augstāk par 12 m.
- § Zemes izmantošanu aizsargājamās biotopos nosaka LR likums "Sugu un biotopu aizsardzības likums" (16.03.2000.)
- § Zemes izmantošana mikroliegumos notiek saskaņā LR MK noteikumiem Nr.45 "Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi"(30.01.2001.)
- § Zemes izmantošanu īpaši aizsargājamās dabas teritorijās nosaka LR MK noteikumi Nr.415 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"(22.07.2003.)
- § Mežu apsaimniekošanu nosaka LR MK noteikumi Nr. 189 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā" (08.05.2001.) un izstrādātie mežierīcības projekti.
- § Dzelzceļa nodalījuma joslai pieguļošo mežu īpašniekiem savlaicīgi jāizcērt koki, lai novērstu sliežu ceļu, gaisa elektroapgādes un sakaru līniju bojājumus.
- § Mežizstrādē jāizmanto metodes, kas neizraisa augsnes eroziju un neizjauc ūdens noteci grāvjos, strautos, upēs.

Mežsaimniecībā izmantojamās zemes, kurām nepieciešama transformācija.

- § Meža zemes transformācija var notikt tikai likumdošanā noteiktā kārtībā.
- § Meža zemes transformācija ir noteikta 28.09.2004. MK noteikumos Nr. 806.
- § Meža zemju transformācija apbūves teritorijā pieļaujama tikai tad, ja tā nesamazina teritorijas saimniecisko, ekoloģisko un ainavisko vērtību.
- § Meža zemju transformācija zemes dzīļu izmantošanas vajadzībām veicama atbilstoši 17.02.2004. noteikumiem Nr. 91 "Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums".
- § Noteikumi attiecas uz teritorijas plānojumā noteikto perspektīvo mežsaimniecībā izmantojamo (apmežojamo) teritoriju, nodrošinot zemes transformāciju likumdošanas noteiktā kārtībā.

3.3.4. Ūdenssaimniecības teritorija

Definīcija.

Ūdenssaimniecībā izmantojamās teritorijas ir ūdenstilpju un ūdensteču aizņemtās teritorijas.

Atļautā izmantošana.

- § zivsaimniecība;
- § zvejošana, makšķerēšana;
- § ūdens uzkrāšana un novadīšana;
- § ugunsdzēsības dīķi;

- § sporta nodarbības;
- § rekreācija un atpūta.
- § Atļauta tādu būvju būvniecība, kas nepieciešamas galvenās izmantošanas nodrošināšanai, piemēram, tilti, aizsprosti, citas hidrotehniskas būves, laivu piestātnes, peldētavu laipas un labiekārtojums.

Citi nosacījumi.

- § Ūdensobjektu krastiem vismaz tauvas joslas platumā ir jābūt brīvi pieejamiem, bez žogiem.
- § Aizliegts mainīt upju gultnes, upju un ezeru krastu līnijas (padziļināt, norakt vai veidot uzbērumus).

3.3.5. Dzīvojamās apbūves teritorija

3.3.5.1. Ģimeņu māju dzīvojamās apbūves teritorija

Definīcija.

Ģimeņu māju dzīvojamās apbūves teritorija ir teritorija, kurā galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir savrupmāju (vienas ģimenes vai divu ģimeņu dzīvojamo māju), vai dvīņu māju (divu bloķētu vienas ģimenes dzīvojamo māju) apbūve, kur katra no tām izmantojama vienīgi kā vienas vai vairāku kopā dzīvojošu ģimeņu mājoklis un to palīgēku apbūve.

Atļautā izmantošana.

- § savrupmāja (vienas vai divu ģimeņu dzīvojamā māja),
- § dvīņu māja (divas bloķētas ģimenes dzīvojamās mājas),
- § dzīvojamo ēku palīgēku apbūve,
- § mazumtirdzniecības un sadzīves pakalpojumu uzņēmumu, kā arī sporta būvju, kafejnīcu un citu sabiedrisko iestāžu un apkalpes uzņēmumu apbūve.

Citi nosacījumi.

- § No jauna veidojamu zemesgabalu (parceļu) minimālā platība:

- savrupmājai –	1200 m ² ,
- katrai no dvīņu mājām –	600 m ² .
- zemesgabala minimālais platums -	10 m.
- § Maksimālais stāvu skaits - 3 stāvi, apbūves maksimālais augstums 10.0 m no teritorijas izbūvētās vai iekoptās virsmas vidējās augstuma atzīmes.
- § Nevienā mājas punktā ēkas maksimālais augstums nedrīkst pārsniegt pusi no attāluma starp šī punkta projekciju uz zemes un ielas ass līniju un pusotra attāluma starp šī punkta projekciju uz zemes un robežu ar kaimiņu zemesgabalu (LBN 209, 3.1.2.p.).
- § Saimniecības ēku nedrīkst būvēt tuvāk par 3,0 m no zemesgabalu sanu vai aizmugures robežas. Ar blakus vai attiecīgi aizmugures zemesgabala īpašnieka piekrišanu, ko viņš apliecina ar parakstu uz zemesgabala plānojuma lapas, vai tās kopijas, šo minimālo attālumu var samazināt vai būvēt uz robežas.

- § Ja ēka izvietota mazākā attālumā kā 3,0 m no kaimiņu zemesgabala robežas, tad tās jumta jebkura punkta augstums šajā zonā nedrīkst pārsniegt 4,5 m. Šo augstumu drīkst palielināt ar kaimiņu zemesgabala īpašnieka rakstisku piekrišanu, ko viņš apliecina ar parakstu uz zemesgabala plānojuma lapas, norādot augstumu, kādam viņš piekrīt.
- § Vienas vai divu ģimeņu dzīvojamā māju un dvīņu māju apbūvē zemesgabala maksimālais kopējais apbūves laukums nedrīkst pārsniegt 30% no zemesgabala platības (LBN 209, 3.1.3.p.).
- § Priekšpagalma minimālais dziļums nedrīkst būt mazāks par 3,0 m (LBN 209, 3.1.1.p.), izņemot iedibinātas būvlaides .
- § Priekšpagalma minimālais dziļums pie maģistrālās ielas vai pagasta ceļa nedrīkst būt mazāks par 6,0 m, izņemot iedibinātas būvlaides gadījumus.
- § Sānpagalma minimālais platums un attālums līdz zemesgabala aizmugures robežai nedrīkst būt mazāks par 3,0 m (LBN 209, 3.1.1.p.) .
- § Ja tiek ievērotas ugunsdrošības un sanitārās normas, kā arī ēku un zemesgabalu insolācijas prasības, ar sānu, aizmugures vai abu kaimiņu zemesgabalu īpašnieku rakstisku piekrišanu, ko viņi apliecina ar parakstiem uz zemesgabala plānojuma lapas, iekšējā sānpagalma minimālo platumu, kā arī attālumu līdz aizmugures robežai drīkst samazināt vai būvēt uz robežas ar noteikumu, ka attālumam no dzīvojamo telpu logiem līdz saimniecības ēkām kaimiņu zemesgabalos jābūt ne mazākam par 6,0 m
- § Ārējā sānpagalma minimālais platums pie maģistrālās ielas vai pagasta ceļa nedrīkst būt mazāks par 6,0 m.
- § Aizmugures pagalma minimālais dziļums nedrīkst būt mazāks par 3,0 m.
- § Ja tiek ievērotas ugunsdrošības un sanitārās normas, kā arī ēku un zemesgabalu insolācijas prasības, ar aizmugures kaimiņu zemesgabala īpašnieka rakstisku piekrišanu, ko viņš apliecina ar parakstu uz zemesgabala plānojuma lapas, aizmugures pagalma minimālo dziļumu drīkst samazināt vai būvēt uz robežas ar noteikumu, ka attālumam no dzīvojamo telpu logiem līdz saimniecības ēkām kaimiņu zemesgabalos jābūt ne mazākam par 6,0 m
- § Ja būve izvietota tieši pie kaimiņa zemesgabala robežas, tad būves sienai, kas atrodas uz robežas, jābūt veidotai kā ugunsdrošajai sienai ar iespēju kaimiņam piebūvēt pie tās savu būvi (LBN 209, 3.1.2.p.).
- § Apbūvējot vienu zemesgabalu ar vairākām dzīvojamajām mājām, vēlams vienlaicīgi paredzēt zemesgabala sadalīšanas iespējas.

3.3.5.2. Daudzdzīvokļu māju dzīvojamās apbūves teritorija

Definīcija.

Daudzdzīvokļu māju dzīvojamā apbūves teritorija ir teritorija, kurā galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir daudzdzīvokļu nami.

Atļautā izmantošana.

- § daudzdzīvokļu ēku apbūve,
- § rindu māja,
- § savrupmāja (vienas vai divu ģimeņu dzīvojamā māja),
- § dvīņu māja (divas bloķētas ģimenes dzīvojamās mājas),
- § dzīvojamo ēku palīgēku apbūve,
- § rotaļu laukumi,
- § izglītības iestāžu, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu, bāru, kafejnīcu un citu apkalpes uzņēmumu apbūve,
- § valsts un pašvaldības pārvaldes iestāžu, bibliotēku, sabiedrisko organizāciju un biedrību, mazumtirdzniecības un sadzīves pakalpojumu uzņēmumu, finanšu un kredītiestāžu apbūve.
- § atkritumu saimniecības infrastruktūra.
- § autostāvvietas.

Citi nosacījumi.

- § Apbūves maksimālais augstums nedrīkst pārsniegt 15 m.
- § Zemesgabala maksimālā apbūves intensitāte nedrīkst pārsniegt 70%.
- § Dzīvojamās ēkas ar dzīvokļiem pirmajā stāvā jānovieto atkāpjoties no ielas sarkanajām līnijām ne mazāk par 3,0 m, izņemot iedibinātas būvlaides gadījumus.
- § Priekšpagalma minimālais dziļums pie maģistrālās ielas vai pagasta ceļa nedrīkst būt mazāks par 6,0 m.
- § Attālums no atkritumu konteineru novietnes līdz laukumiem fizkultūras nodarbībām, bērnu rotaļām un pieaugušo iedzīvotāju atpūtai jāpieņem ne mazāks par 20 m, bet no saimnieciskiem mērķiem paredzētās teritorijas līdz visattālākajai ieejai dzīvojamā ēkā ne lielāks par 100 m.
- § Saimniecības ēku vai būvi nedrīkst:
 - ierīkot priekšpagalmos vai stūra pagalmos;
 - ierīkot par 1,0 m no zemes gabala sānu vai aizmugures zemes gabalu iepriekš nesaskaņojot ar zemes īpašnieku rakstiski.

3.3.5.3. Vasarnīcu un dārza māju apbūves teritorija

Definīcija.

Vasarnīcu un dārza māju apbūves teritorija ir teritorija, kurā galvenais zemes un būvju izmantošanas veids dārzu ierīkošana ģimenes vajadzībām un dārza māju (vasarnīcu) apbūve, kur katra no tām izmantojama vienīgi vienas ģimenes vajadzībām.

Atļautā izmantošana.

- § dārza māja (vasarnīca),
- § saimniecības ēka,
- § siltumnīca,
- § mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts, sporta un atpūtas objekts, ja to pamato ar detālplānojumu.

Citi nosacījumi.

- § No jauna veidojamu zemesgabalu (parceļu) minimālā platība:
dārza mājai (vasarnīcai) – 600 m².
- § Apbūves maksimālais augstums nedrīkst pārsniegt 8 m.
- § Zemesgabala maksimālais apbūves blīvums nedrīkst pārsniegt 15%.
- § Priekšpagalma minimālais dziļums nedrīkst būt mazāks par 3,0 m, izņemot iedibinātas būvlaides gadījumus.
- § Priekšpagalma minimālais dziļums pie maģistrālās ielas vai pagasta ceļa nedrīkst būt mazāks par 6,0 m, izņemot iedibinātas būvlaides gadījumus.
- § Ja būve izvietota tieši pie kaimiņa zemesgabala robežas, tad būves sienai, kas atrodas uz robežas, jābūt veidotai kā ugunsdrošajai sienai ar iespēju kaimiņam piebūvēt pie tās savu būvi.

3.3.5.4. Dzīvojamās apbūves teritorija ārpus ciema

Definīcija.

Dzīvojamās apbūves teritorija ārpus ciema nozīmē izbūves teritoriju, kurā galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir lauksaimniecība, ko atļauts transformēt par apbūves zemi dzīvojamās, darījumu, mazumtirdzniecības un pakalpojumu objektu apbūves nolūkos. Pieļaujama vieglās rūpniecības uzņēmuma, kas rada tikai nebūtisku piesārņojumu, izvietošana, ja to pamato ar detālplānojumu.

Atļautā izmantošana.

- § savrupmāja (vienas vai divu ģimeņu dzīvojamā māja),
- § dvīņu māja (divas bloķētas ģimenes dzīvojamās mājas),
- § dzīvojamo ēku palīgēku apbūve,
- § mazumtirdzniecības un sadzīves pakalpojumu uzņēmumu, kā arī sporta būvju, kafejnīcu un citu sabiedrisko iestāžu un apkalpes uzņēmumu apbūve, ja ir izstrādāts detālplānojums.

Citi nosacījumi.

- § No jauna veidojamu zemesgabalu (parceļu) minimālā platība: 2500 m².
- § Apbūves maksimālais augstums nedrīkst pārsniegt 10 m.
- § Maksimālais stāvu skaits 3.

- § Priekšpagalma minimālais dziļums nedrīkst būt mazāks par 3,0 m.
- § Priekšpagalma minimālais dziļums pie maģistrālās ielas vai pagasta ceļa nedrīkst būt mazāks par 6,0 m.

3.3.6. Sabiedriskās apbūves teritorija

Definīcija.

Sabiedriskās apbūves teritorija ir teritorija, kurā galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir sabiedriskās nozīmes objekti, kas ietver valsts, pašvaldības, reliģiska, izglītības, kultūras, zinātnes, ārstniecības, sociālās aprūpes, labdarības vai citu līdzīgu nekomerciālu izmantošanu.

Atļautā izmantošana.

- § valsts un pašvaldības pārvaldes iestādes,
- § izglītības un zinātnes iestādes,
- § ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestādes,
- § sakaru iestādes,
- § ugunsdzēsēju depo,
- § kultūras iestādes, bibliotēkas,
- § nevalstiskas organizācijas iestādes,
- § reliģiskas iestādes,
- § sporta un atpūtas objekti,
- § klejojošo dzīvnieku patversmes,
- § inženierkomunikāciju un inženiertehniskās infrastruktūras objekts.

Citi nosacījumi.

- § No jauna veidojamu zemesgabalu (parceļu) minimālā platība: 600 m².
- § Zemesgabala (parceles) minimālā fronte 15 m.
- § Priekšpagalma minimālais dziļums nedrīkst būt mazāks par 3,0 m, izņemot iedibinātas būvlandes gadījumus.
- § Priekšpagalma minimālais dziļums pie maģistrālās ielas vai pagasta ceļa nedrīkst būt mazāks par 6,0 m.
- § Priekšpagalma dziļums no jauna būvējamām pirmsskolas bērnu iestādēm un izglītības iestādēm nedrīkst būt mazāks par 25 m.
- § Apbūves maksimālais augstums nedrīkst pārsniegt 15 m.
- § Maksimālais stāvu skaits 3.

3.3.7. Sabiedriskās teritorijas

Definīcija.

Sabiedriskās teritorijas nozīmē izbūves teritorijas, ko veido sabiedrībai pieejamas dabas un apzaļumotās teritorijas (arī kapsētas), atpūtas teritorijas, aizsargstādījumi, pludmales un ūdenskrātuves, kur apbūve nav galvenais zemes izmantošanas veids, bet izmantošana lielākā vai mazākā mērā, atkarībā no attiecīgās izbūves teritorijas daļas īpatnībām, ir saistīta ar dabas resursu izmantošanu, arī rekreāciju un vides aizsardzību.

Sabiedrisko teritoriju iedalījums.

- § **apstādījumu teritorijas**, t.i., sabiedrībai pieejamas ar augiem apaudzētas un koptas sabiedrisko apstādījumu teritorijas, kur neiegūst produkciju, un kas ietver parku, dārzu un skvēru stādījumus, kā arī ar rekreāciju saistītas būves;
- § **kapsētu teritorijas**, t.i.
- § **mežparku teritorijas**, t.i., sabiedrībai pieejamas labiekārtotas mežu un citu zaļo stādījumu teritorijas, kas ietver mežus, mežparkus, dabas liegumus, aizsargstādījumus un kapsētas, kā arī ar attiecīgo izmantošanu saistītas būves, arī sporta un atpūtas objektus;
- § **pludmales teritorijas** t.i., sabiedrībai pieejamu labiekārtotu ūdens baseina krasta sauszemes daļu starp ūdens līmeni un vietu, kur sākas vienlaidus dabiskā sauszemes veģetācija, kā arī ar rekreāciju saistītas būves;
- § **mototrases, BMX trases** t.i. sabiedrībai pieejamas labiekārtotas sporta būves, kā arī ar rekreāciju saistītas būves;
- § **ūdens baseinu teritorijas**, t.i., sabiedrībai pieejamas teritorijas, kas ietver dabīgas vai mākslīgas ūdenstilpes (ezerus, dīķus u.c.) un ūdensteces (upes, kanālus, strautus u.c.), kuru izmantošana saistīta ar transportu, rekreāciju un virszemes ūdeņu noteci, kā arī būves, kas saistītas ar attiecīgā ūdens baseina izmantošanu (ostas, laivu piestātnes, peldētavas u.c.) un uzturēšanu (slūžas, dambji u.c.).

Atļautā izmantošana.

- § Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes sabiedriskajās teritorijās, var izrietēt tikai no šo teritoriju īpatnībām un ar tām saistīto izmantošanu nepieciešamības.
- § Šo teritoriju atļautās izmantošanas un to noteikumus, atkarībā no ekoloģiskajiem apstākļiem, pamato ar attiecīgās teritorijas detālplānojumu.

Citi nosacījumi.

- § No jauna veidojamu zemesgabalu (parceļu) minimālā platība 0,5 ha.
- § Kapsētām priekšpagalma dziļums nedrīkst būt mazāks par 6,0 m.

- § Maksimālais stāvu skaits 2.
- § Celiņa platumam viena cilvēka kustības joslai jābūt 75 cm modulī un 150 cm celiņiem, kur paredzēta pārvietošanās ar invalīdu ratiņiem .

Prasības peldvietām.

- § Vispārīgās peldvietu iekārtošanas un higiēnas prasības, kuras peldsezonā jāievēro visās ūdenstilpēs un ūdenstecēs, ko nosaka MK 1998.gada 11.augusta noteikumi Nr.300 "Peldvietu iekārtošanas un higiēnas noteikumi" (turpmāk MKN 300).
- § Par peldvietu iekārtošanu, ūdenstilpes un pludmales izmantošanas drošību, to uzturēšanu kārtībā un peldvietu higiēnas prasību ievērošanu ir atbildīga attiecīgās teritorijas pašvaldība vai, ja peldvieta atrodas fiziskas vai juridiskas personas īpašumā vai valdījumā, – attiecīgais zemes īpašnieks vai lietotājs (MKN 300, 6.p.).
- § Zemes īpašnieks vai lietotājs (arī pašvaldība) peldvietu projektus saskaņo Valsts vides dienesta reģionālajām vides pārvaldēm un ar Labklājības ministrijas teritoriālajiem vides veselības centriem (MKN 300, 8.p.).
- § Zemes īpašnieks vai lietotājs (arī pašvaldība) norāda konkrētās peldvietas atrašanās vietu, nosaka peldvietas robežas un tās izmantošanas nosacījumus un nodrošina attiecīgās informācijas pieejamību peldvietā. Peldvietu izvietojumu norāda teritorijas plānojumā (MKN 300, 9.p.).
- § Peldvietās nav pieļaujama motorizēto ūdens transportlīdzekļu (ūdensmotociklu, kuteru, kuģu) atrašanās un izmantošana, izņemot glābšanas dienestu transportlīdzekļus, valsts un pašvaldību organizētajai kontrolei paredzētos transportlīdzekļus, kā arī aktīvajai atpūtai paredzētos transportlīdzekļus, kuri izmantojami šim nolūkam atvēlētajās vietās (MKN 300, 12.p.).
- § Peldvietu norobežo ar bojām, lentēm vai negrimstošiem materiāliem. Peldvietas peldēšanās sektorā, kas paredzēts bērniem līdz 10 gadu vecumam, pamatni izveido ar nelielu slīpumu un maksimālo dziļumu, kas nepārsniedz 70 cm (MKN 300, 13.p.).
- § Zemes īpašnieks vai lietotājs (arī pašvaldība) peldvietās nodrošina neatliekamo medicīnisko palīdzību, kā arī, ja nepieciešams, glābšanas pasākumus (MKN 300, 14.p.).
- § Zemes īpašnieks vai lietotājs (arī pašvaldība) nodrošina peldvietu apgādi ar dzeramo ūdeni (MKN 300, 15.p.).
- § Zemes īpašnieks vai lietotājs (arī pašvaldība) nodrošina peldvietas ar ģērbtuvēm, tualetēm un atkritumu konteineriem (MKN 300, 16.p.).
- § Ierīkojot peldvietās tualetes, paredz kanalizācijas sistēmu ar notekūdeņu novadīšanu kanalizācijas tīklā vai vietējās attīrīšanas iekārtās vai izmanto pārvietojamās tualetes (MKN 300, 17.p.).
- § Zemes īpašnieks vai lietotājs (arī pašvaldība) peldvietās nodrošina smilšu virskārtas irdināšanu, kā arī savlaicīgu atkritumu savākšanu un izvešanu ne retāk kā divas reizes nedēļā (MKN 300, 18.p.).

- § Peldvietās nav pieļaujama dzīvnieku uzturēšanās, ir aizliegts vest dzīvniekus pastaigā un peldināt (MKN 300, 19.p.).
- § Zemes īpašnieks vai lietotājs (arī pašvaldība) pirms katras peldsezonas sākuma saņem Labklājības ministrijas teritoriālā vides veselības centra atzinumu par peldvietas atbilstību noteikumiem (MKN 300, 21.p.).
- § Zemes īpašnieks vai lietotājs (arī pašvaldība) peldvietā nodrošina pieejamību informācijai par peldvietas ūdens kvalitāti, kā arī labi redzamā vietā attiecīgi norāda šādu informāciju: "peldēties atļauts", "peldēties nav ieteicams" vai "peldēties nav atļauts" (MKN 300, 27.p.).
- § Peldvietu ūdens kvalitātei jāatbilst MKN 300 2.pielikuma prasībām.

3.3.8. Darījumu apbūves teritorijas

Definīcija.

Darījumu apbūves teritorija nozīmē izbūves teritoriju, kurā galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir darījumu (komerciāla rakstura) iestādes

Atļautā izmantošana.

- § finanšu un kredītiestādes, biroja ēkas,
- § vairumtirdzniecības, mazumtirdzniecības un sadzīves pakalpojumu objekti,
- § restorāni, bāri, kafejnīcas un tamlīdzīgi apkalpes uzņēmumi,
- § viesnīcas, moteli, viesu mājas un tamlīdzīgi apkalpes uzņēmumi,
- § kempinga mājiņas,
- § telšu vietas, golfa laukumi;
- § degvielas uzpildes stacijas,
- § vieglās rūpniecības uzņēmums, ja to pamato ar detālplānojumu
- § inženierkomunikāciju un inženiertehniskās infrastruktūras objekts.

Citi nosacījumi.

- § No jauna veidojamu zemesgabalu (parceļu) minimālā platība: 600 m².
- § Priekšpagalma minimālais dziļums nedrīkst būt mazāks par 3,0 m, izņemot iedibinātas būvlandes gadījumus.
- § Priekšpagalma minimālais dziļums pie maģistrālās ielas vai pagasta ceļa nedrīkst būt mazāks par 6,0 m.
- § Apbūves maksimālais augstums nedrīkst pārsniegt 12 m.
- § Maksimālais stāvu skaits: 3.

3.3.9. Rūpnieciskās apbūves teritorijas

Definīcija.

Rūpnieciskās apbūves teritorija nozīmē izbūves teritoriju, kurā galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir rūpniecības, transporta un noliktavu uzņēmumi un iestādes.

Atļautā izmantošana.

- § vispārīgās rūpniecības uzņēmums,
- § vieglās rūpniecības uzņēmums,
- § elektroenerģijas ražošanas uzņēmums,
- § siltumenerģētiskās ražošanas uzņēmums,
- § transporta uzņēmums,
- § noliktava,
- § sabiedriskā garāža,
- § tehniskās apkopes stacija,
- § inženierkomunikāciju un inženiertehniskās infrastruktūras objekts,
- § komunālo uzņēmumu un iestāžu objekts,
- § degvielas un gāzes uzpildes stacija,
- § ieguves rūpniecības attīstībai,
- § mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts kā palīgizmantošana.

Citi nosacījumi.

- § No jauna veidojamu zemesgabalu (parceļu) minimālā platība: 600 m².
- § Apbūves maksimālais augstums nedrīkst pārsniegt 15 m.
- § Attālums no tehniskās apkopes stacijas līdz dzīvojamajām un sabiedriskajām ēkām, kā arī līdz izglītības iestādes, pirmsskolas bērnu iestādes, ārstniecības iestādes (ar stacionāru) zemesgabalam jāpieņem atbilstoši spēkā esošo būvnormatīvu un ugunsdrošības prasībām.

3.3.10. Satiksmes infrastruktūras teritorijas

Definīcija.

Satiksmes infrastruktūras teritorijas nozīmē izbūves teritorijas, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir autotransporta, gājēju un velosipēdistu satiksme, kā arī maģistrālo inženierkomunikāciju izvietošana.

Atļautā izmantošana.

- § valsts autoceļš,
- § pašvaldības ceļš,
- § dzelzceļš,
- § pašvaldības ielas,
- § māju pievedceļi un citi ceļi,
- § tilti,
- § atklāta autostāvvietā,
- § autobusu pieturvietā,

- § meža ceļi,
- § sabiedriskā transporta pieturas,
- § maģistrālās inženierkomunikācijas.

Citi nosacījumi.

- § Ja rodas nepieciešamība šķērsot dzelzceļu ar inženierkomunikācijām, jāsaņem tehniskie noteikumi. Atbilstošie projekti jāaskaņo ar Jelgavas signalizācijas un sakaru distanci un valsts a/s “Latvijas dzelzceļš” projektu saskaņošanas komisiju.
- § Ja tiek plānots veikt apbūvi dzelzceļa ekspluatācijas joslā, par pasūtītāja līdzekļiem jāparedz dzelzceļa sakaru un elektroapgādes līnijas pārcelšana no apbūvējamās zonas.
- § Autoceļu trašu teritoriju izmantošanu nosaka LR likums „Par autoceļiem” (11.03.1992 ar grozījumiem) (ACL).
- § Jaunas apbūves teritorijas jāizvieto tādā attālumā no autoceļiem, kas neprasa tehniskus risinājumus to aizsardzībai pret autotransporta radīto troksni un izplūdes gāzēm.
- § Ja iela veido strupceļu, tad brauktuves galā jāveido autotransporta apgriešanās laukums ar iekšējo diametru ne mazāku kā 16 m un ne mazāku kā 30 m, ja jāierīko apgriešanās laukums sabiedriskajam pasažieru transportam. Apgriešanās laukumi nav izmantojami autostāvvietām.
- § Veloceliņi drīkst būt ar vienvirziena un divvirziena kustību ar ne mazāk par 0,5 m platām drošības joslām sānos. Šauros apstākļos drošības joslu vietā pieļaujams ierīkot 0,75 m augstas norobežojošas barjeras.
- § Pieļaujams ierīkot velosipēdu joslas ielu un ceļu brauktuvju malās, atdalot tās ar dubultlīnijas marķējumu. Joslas platumam jābūt ne mazākam par 1,2 m transporta plūsmas kustības virzienā un ne mazākam par 1,5 m – pretējā virzienā. Joslas platumam, ko ierīko gar ietvi, jābūt ne mazākam par 1,0 m
- § Ielu un ceļu brauktuvju noapaļojumu rādiusi krustojumos un pieslēgumos ar regulējamās kustības autoceļiem un maģistrālēm jāpieņem ne mazāki par 8,0 m, bet transporta laukumos – ne mazāki par 12 m.
- § Rekonstrukcijas apstākļos un vietējās nozīmes ielu krustojumos un pieslēgumos pieļaujams samazināt minētos lielumus attiecīgi līdz 5,0 un 8,0 m.
- § Ja brauktuve nav norobežota ar apmales akmeņiem, pagriezienos brauktuves platums abās pusēs jāpaplašina par 2,0 m.
- § Ja paredzēts rekonstruēt ielas, zem kuru brauktuvēm izvietotas pazemes inženierkomunikācijas, un ierīkot kapitālu ielas segumu, tad vienlaicīgi jāparedz šo komunikāciju pārlikšana zem ietvēm un sadalošām joslām. Esošo komunikāciju saglabāšana, kā arī jaunu komunikāciju izvietošana kanālos un tuneļos zem brauktuvēm, pieļaujama, ja tas ir attiecīgi pamatots. Esošajās ielās, kurām nav sadalošo joslu, pieļaujama jaunu inženierkomunikāciju izvietošana zem brauktuvēm ar nosacījumu, ka tās izvietotas tunelī vai kanālā. Gāzes vadu izvietošana zem ielu brauktuvēm pieļaujama tikai tad, ja tas nepieciešams tehnisku grūtību dēļ.
- § Pagasta dienestiem jāierīko un jāremontē ielas un laukumi to sarkanajās līnijās, pagasta ceļi zemes nodalījuma joslas platumā, kā arī lietūs ūdens novadīšanas sistēma, arī pagasta grāvji un caurtekas zem ielām un pagasta ceļiem.
- § Pagasta dienestiem jāuztur kārtībā ielu, laukumu un pagasta ceļu brauktuves, kā arī caurtekas zem ielām un pagasta ceļiem.

- § Zemesgabala īpašniekam jāuztur kārtībā ietves, ietvju pārbrauktuves un pagasta grāvjus gar zemesgabala ielas robežu, kā arī pagasta grāvjus sava zemesgabala robežās, atbilstoši pagasta padomes izdotiem noteikumiem.
- § Pagasta dienestiem ir tiesības pārbūvēt grāvjus saskaņā ar projektu, kā arī tos tīrīt privāto zemesgabalu robežās, par to savlaicīgi informējot zemesgabalu īpašniekus.
- § Ūdens caurvadīšanai un novadīšanai zemesgabalu īpašnieki ar pagasta padomes atļauju drīkst sava zemesgabala robežās grozīt grāvju virzienus, kā arī ierīkot caurules saskaņā ar pagasta padomes izdotiem tehniskajiem noteikumiem.
- § Ietvju platumam ielas malās jābūt vismaz 1,5 m.
- § Ietvju augstumam pie ielas braucamās daļas jābūt 15 cm.
- § Ielu pārejās jāveido uzbrauktuves uz ietves bērnu un invalīdu ratiņiem ar ielas apmales vertikālo daļu ne augstāku par 2,5 cm.
- § Ja, izdarot būvdarbus, nepieciešama ielas vai pagasta ceļa slēgšana, jāsaņem pagasta pašvaldības atļauja.
- § Valsts autoceļi tiek būvēti, remontēti un uzturēti par valsts līdzekļiem (ACL 12.p.). Valsts dienestiem jāierīko, jāremontē un jāuztur kārtībā arī caurtekas zem valsts autoceļiem.
- § Valsts autoceļu zemes nodalījuma joslas zemes ir valsts ceļu dienesta lietojumā. Šajā ceļu zemes nodalījuma joslā ir aizliegts veikt jebkārus darbus bez valsts ceļu dienesta atļaujas.
- § Teritoriju pievienošanai valsts autoceļiem jāievēro pakārtotības princips, t.i., teritorijas pievienošana vispirms jāparedz zemākas nozīmes ceļiem.

3.3.11. Inženiertehniskās infrastruktūras teritorijas

Definīcija.

Inženiertehniskās infrastruktūras teritorijas nozīmē izbūves teritoriju, kurā galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir inženierkomunikāciju objekti.

Atļautā izmantošana.

- § ūdensapgādes tīkli un dzeramā ūdens artēziskie urbumi,
- § ūdenstorņi,
- § kanalizācijas tīkli un notekūdeņu attīrīšanas ietaises,
- § siltumapgādes tīkli un ar tiem saistītās būves,
- § mazās hidroelektrostacijas un vēja elektrostacijas,
- § maģistrālās elektropārvades līnijas
- § maģistrālie gāzes vadi,
- § sakaru līnijas,
- § sakaru torņi,
- § atdzelžošanas iekārtas,
- § dzīvnieku kapsētas,

§ sašķidrinātās gāzes apmaiņas punkti.

3.3.12. Karjeri

Definīcija.

Karjeru teritorijas nozīmē teritorijas, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir ieguves rūpniecība - derīgo izrakteņu (grants, smilts, kūdra u.c.) ieguve.

Atļautā izmantošana.

- § karjers,
- § būves un ceļi, kas nepieciešami derīgo izrakteņu ieguvei.

Citi nosacījumi.

- § Derīgo izrakteņu atradņu teritorijās prioritāte ir derīgo izrakteņu ieguvei.
- § Līdz derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanai, zemi drīkst izmantot atbilstoši visiem iespējamajiem zemes izmantošanas mērķiem, izņemot patstāvīgu apbūvi.
- § Derīgo izrakteņu ieguvi drīkst uzsākt atbilstoši LR likumam „Par zemes dzīlēm”(21.05.1996.ar grozījumiem) un LR MK noteikumiem Nr.239 „Zemes dzīļu izmantošanas noteikumi” (08.07.1997.ar grozījumiem).
- § Pēc derīgo izrakteņu karjeru ekspluatācijas izbeigšanas, tie ir jākultivē.
- § Ietekmes uz vidi novērtējums jāveic atbilstoši likumam „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (14.10.1998 ar grozījumiem) noteiktajos gadījumos.
- § Katram karjeram un kūdras ieguves laukam jābūt izstrādātai tehniskajai pasei. Pirms atradnes izstrādāšanas jāsaņem Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras licence.
- § Derīgo izrakteņu izmantošanu nosaka arī 21.06.2005. MK noteikumi Nr.449 "Zemes dzīļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas, kā arī ģeoloģiskās informācijas izmantošanas vispārīgā kārtība".
- § Lai mazinātu karjeru nelabvēlīgo ietekmi uz dabu, pēc derīgā izrakteņa izmantošanas ir jāveic karjera vietas renovācija (rekultivācija nolīdzinot karjera vietu, atjaunojot augsnes slāni un ierīkojot mežaudzes, izveidojot ūdens krātuvi vai arī veicot kādu citu ainavas atjaunošanas pasākumu).

3.3.13. Purvu teritorijas

Definīcija.

Purvu teritoriju izdala dabīgo ekosistēmu saglabāšanai.

Atļautā izmantošana.

- § Dabas aizsardzība.
- § Kūdras ieguve.
- § Tūrisms un rekreācija.

Citi nosacījumi.

- § Purvi, kuros atļauta kūdras ieguve Kursīšu pagasta teritorijas plānojumā, tiek apzīmēti kā karjeru teritorija.
- § Purvos apbūve nav atļauta, atskaitot pagaidu ēkas un būves dabas aizsardzības un tūristu pārvietošanās vajadzībām.

3.3.14. Aizsargjoslas

Atbilstoši MK noteikumiem Nr. 883 (19.10.2004.) "Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi" 24.3.2. punktam Kursīšu pagasta teritorijas plānojuma grafiskajā daļā un šajos Noteikumos parādītas tās aizsargjoslas, kuru attēlošana iespējama izvēlētajā kartes mērogā.

Aizsargjoslu noteikšanu un aizsardzības režīmu nosaka "Aizsargjoslu likums"(25.02.1997. ar grozījumiem), un no tā izrietošie normatīvie akti.

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju saglabāšanu, uzturēšanu un aizsardzību nosaka likums "Par īpaši aizsargājamām teritorijām" (02.03.1993. ar grozījumiem), un no tā izrietošie normatīvie akti.

- (1) *Visu veidu aizsargjoslas projektē, izstrādājot jebkuru detālpilnojumu un zemes ierīcības projektu, un nepieciešamības gadījumā tās nosprauž dabā neatkarīgi no zemes īpašuma formas un veida. Vietās, kur tās nav projektētas, jāievēro likumos vai citos likumdošanas aktos noteiktie minimālie aizsargjoslu platumu.*
- (2) *Aizsargjoslu izveidošanai nav nepieciešama zemes īpašnieka vai lietotāja piekrišana.*
- (3) *Gadījumos, kad vienā vietā pārklājas divas vai vairāk aizsargjoslas, spēkā ir stingrākās prasības un lielākie minimālie platumi. Visa veida rīcība šādās vietās jāsaskaņo starp ieinteresētajām institūcijām.*
- (4) *Aizsargjoslās var noteikt īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumus (servitūtu), kas nepieciešami attiecīgo objektu un komunikāciju ekspluatācijas, aizsardzības, kā arī aizsargjoslu uzturēšanas un stāvokļa kontroles nodrošināšanai.*
- (5) *Minētos īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumus un servitūta tiesības aizsargjoslās nosaka attiecīgos Ministru kabineta noteikumus.*
- (6) *Zemes īpašniekiem ir tiesības uz nodokļu atvieglojumiem par ierobežoto saimniecisko darbību.*

3.3.14.1. Vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas

Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas:

(1) Kursišu pagasta teritorijas plānojumā noteiktas virszemes ūdensobjektu minimālās aizsargjoslas saskaņā ar Aizsargjoslu likumu:

- Ūdenstilpēm, kuru platība ir 100-1000 hektāru – ne mazāk kā 300m plata josla katrā krastā,
- Līdz 10 ha - ne mazāk kā 10 m plata josla katrā krastā.
- 25 - 100 kilometrus garām ūdenstecēm – ne mazāk kā 100 metrus plata josla katrā krastā,
- 10 - 25 kilometrus garām ūdenstecēm – ne mazāk kā 50 metrus plata josla katrā krastā,
- līdz 10 kilometriem garām ūdenstecēm – ne mazāk kā 10 metrus plata josla katrā krastā,
- Dabiskās tauvas joslas platums ir: gar privāto ūdeņu krastiem – 4 metri, gar pārējo ūdeņu krastiem – 10 metru,

(2) Aizsargjoslas ir noteiktas pa dabā saskatāmām līnijām.

Ūdensobjekts	Platība (ha), garums (km)	Minimālā aizsargjosla,m
Kursišu ūdenskrātuve	7,4 ha	10
Stilmju dzirnavezers	1,5 ha	10
Reņģenes dīķis	8,3 ha	10
Bruzile (Sauļupe)	23km/pag.ter.14.6km	50
Kārklupe, Melnupīte	12km/pag.ter.6.09km	50
Zaņas upe	48km/pa.ter.9.05km	100
Abrupe(Abrupīte)	7	10
Šarlote	12	50
Sustupe	7,01	10
Suste	17	50
Vērteža	9.8	10

APROBEŽOJUMI

- aizliegts izvietot lopbarības, minerālmēsļu, pesticīdu, degvielas, ķīmisko vielu, kokmateriālu un citu veidu materiālu glabātavas, izņemot šim nolūkam īpaši paredzētas un iekārtotas vietas;
- aizliegts ierīkot atkritumu apglabāšanas poligonus;
- 50 m platā joslā aizliegts veikt kailcirtes;
- 10 m platā joslā aizliegts celt un izvietot jebkādas ēkas un būves, lietot mēslošanas līdzekļus un ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus, veikt meliorāciju;
- nav atļauts mazgāt mehāniskos transportlīdzekļus un lauksaimniecības tehniku.

Kursišu pagasta teritorijas plānojumā ir noteikta aizsargjosla ap purviem.

- (1) Kursīšu pagasta teritorijas plānojumā tiek noteikta aizsargjosla ap purviem, kuros notiek un ir plānota kūdras ieguve.
- (2) Minimālā aizsargjosla purviem tiek noteikta saskaņā ar Aizsargjoslu likumu
- (3) Purviem, kuru platība ir lielāka par 100 ha tiek noteikta 100 m aizsargjosla.
- (4) Purviem, kuru platība ir no 10 ha līdz 100 ha tiek noteikta 20 m aizsargjosla

Nosaukums	Kopējā platība, ha	Minimālā aizsargjosla, m
Zaļmuguru purvs	281	100
Meldziru purvs	218	100
Biksu purvs	245	100
Tapu (Leibu) purvs	124	100
Ķirmenieku – Bruzilu purvs	316	100
Ķirmenieku – Dadzu purvs	93	20

Aprobežojumus aizsargjoslās ap purviem nosaka saskaņā ar Meža likumu MK 08.05.2001. izdotajiem noteikumiem Nr.189 “Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā”.

Aizsargjoslas ap pazemes ūdens ņemšanas vietām:

- (1) Kursīšu pagasta teritorijas plānojumā noteiktas aizsargjoslas ap pazemes ūdens ņemšanas vietām, saskaņā ar MK noteikumiem Nr.43 “Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika”.
- (2) Kursīšu pagasta teritorijas plānojumā noteiktas stingrā režīma aizsargjoslas – 10 m ap katru ekspluatācijas urbumu.
- (3) Bakterioloģiskā un ķīmiskā aizsargjosla tiek noteikta ap urbumiem, ko izmanto centralizētai ūdensapgādei.

Urbuma nosaukums	VĢD Nr.	LKS 92 Koordinātas		Aizsargjosla	
		x	y	bakterioloģiskā	Ķīmiskā
Kursīšu astoņgadīgā skola	3710	401540	6263280	15	120
Ciems Kursīši	4170	401830	6264290	28	248
Kursīšu pagasta centrs 2	13086	401850	6264290	16	107
Kursīšu pagasta centrs 3	13087	401830	6264290	30	200

APROBEŽOJUMI

- aizliegts aizkraut pievedceļus un pieejas pie ūdens ņemšanas ietaisēm;
- aizliegts veikt darbus ar triecienmehānismiem, izmest un izliet kodīgas un koroziju izraisošas vielas, degvielu;
- aizliegts veikt jebkāda veida derīgo izrakteņu iegūšanas, gultnes padziļināšanas, zemes smelšanas un spridzināšanas darbus;
- aizliegts lietot mēslošanas līdzekļus un ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus;
- stingrā režīma aizsargjoslā aizliegta jebkāda saimnieciskā darbība, izņemot to, kura saistīta ar ūdens ieguvī konkrētā ūdensapgādes vai ūdensgūtnē attiecīgo ūdens ieguves un apgādes objektu uzturēšanai un apsaimniekošanai.

- Bakterioloģiskā aizsargjoslā aizliegts:
 - a) izvietot lopbarības, minerālmēsļu, augu aizsardzības līdzekļu, degvielas, eļļošanas materiālu, ķīmisko vielu un ķīmisko produktu, kokmateriālu un citu
- veidu materiālu un vielu glabātavas, izņemot teritoriju plānojumos paredzētās vietas;
- b) ierīkot atkritumu apglabāšanas poligonus un atkritumu izgāztuves;
- c) izvietot degvielas uzpildes stacijas („Aizsargjoslu likums” 3 9.pants).

Aizsargjoslas (aizsardzības zonas) ap kultūras pieminekļiem:

- (1) Kursīšu pagasta teritorijas plānojumā tiek noteiktas aizsargjoslas ap kultūras pieminekļiem saskaņā ar 12.02.1992. likumu “Par Kultūras pieminekļu aizsardzību”.
- (2) Kursīšu pagasta teritorijas plānojumā, lai nodrošinātu kultūras pieminekļu aizsardzību, tiek noteiktas aizsargjoslas minimālais platums - 500m valsts.
- (3) Pašvaldības aizsargājamo kultūrvēsturisko objektu teritorijās saimnieciskā darbība saskaņojama ar Kursīšu pagasta padomi.

Kursīšu pagasta Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts

<i>Valsts aizsardzības Nr.</i>	<i>Pieminekļu vērtības grupa</i>	<i>Pieminekļu veids</i>	<i>Pieminekļu nosaukums</i>	<i>Pieminekļu atrašanās vieta</i>
2151	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Zemīšu senkapi	Kursīšu pag., pie pamatskolas
2154	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Bāliņu senkapi	Kursīšu pag., pie Dīķēniem un Bāliņiem
2155	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Meždāmnieku senkapi	Kursīšu pag., pie Meždāmniekiem
2153	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Bruzīļu Viduslaiku kapsēta	Kursīšu pag., pie Brūzilām

Kursīšu pagasta vietējas nozīmes aizsargājamo kultūras pieminekļu un objektu saraksts

<i>Valsts aizsardzības Nr.</i>	<i>Pieminekļu vērtības grupa</i>	<i>Pieminekļu veids</i>	<i>Pieminekļu nosaukums</i>	<i>Pieminekļu atrašanās vieta</i>
		Vēsture	Vējdzirnavas	Kursīšu pagasts, Bruzilas
		Vēsture	Karavīru kapsēta	Kursīšu pagasts, Kursīši
		Vēsture	Karavīru kapsēta	Kursīšu pagasts, pie Leibām
		Vēsture	Karavīru kapsēta	Kursīšu pagasts, pie Mastiņiem
		Vēsture	Kursīšu luterāņu baznīcas vieta	Kursīšu pagasts, Kursīši
		Arheoloģija	Caunu pilskalns	Kursīšu pagasts, Caņukalns
		Vēsture	Leibu kapsēta	Kursīšu pagasts
		Vēsture	Brūzīļu kapsēta	Kursīšu pagasts

APROBEŽOJUMI

- jebkuru saimniecisko darbību aizsargjoslās drīkst veikt tikai ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas un zemes īpašnieka atļauju;
- pārdot vienam īpašniekam piederošu kultūras pieminekļa un tā aizsargjoslas zemi, aizliegts to sadalīt;
- aizliegts aizkraut pievedceļus un pieejas pie kultūras pieminekļa;
- aizliegts glabāt un izliet ķīmiski aktīvas un koroziju izraisošas vielas.

Bufersonas ap mikroliegumiem

- (1) Kursīšu pagasta teritorijas plānojumā ir noteiktas aizsargjoslas 300 metri ap zivju ērgļa mikroliegumu, bet ne vairāk kā 30 hektāru platībā, ieskaitot mikrolieguma teritoriju;
- (2) Kursīšu pagasta teritorijas plānojumā ir noteiktas aizsargjoslas 250 metri ap melnā stārķa un mazā ērgļa mikroliegumu, bet ne vairāk kā 40 hektāru platībā, ieskaitot mikrolieguma teritoriju;
- (3) Kursīšu pagasta teritorijas plānojumā piesardzības nolūkos mikroliegumi netiek attēloti.

APROBEŽOJUMI

Bufersonā ap melnā stārķa, zivjērgļa, mazā ērgļa mikroliegumiem ir šādi saimnieciskās darbības ierobežojumi:

- no 1.marta līdz 31.augustam aizliegtas visu veidu cirtes;
- no 1.marta līdz 30.jūnijam aizliegta augsnes mehanizēta sagatavošana.

3.3.14.2. Eksploatācijas aizsargjoslas

Aizsargjoslas gar autoceļiem.

- (1) Kursīšu pagasta teritorijas plānojumā noteiktas aizsargjoslas ielām, autoceļiem un dzelzceļiem saskaņā ar Aizsargjoslu likumu un likumu "Par autoceļiem".

Autoceļš	Nodalījumu josla,m	Aizsargjosla,m
P105 Saldus – Ezere	27	60
V1164 Kursīši – Zaņa	19	30
V1163 Silaiņi – Kursīši	19	30
V1162 Saldus – Kūdras	19	30
Pašvaldības autoceļi	12	30
Ielas		Sarkanā līnija

- (2) Prasības autoceļu aizsargjoslu eksploatācijai nosaka MK noteikumi Nr.162 "Autoceļu aizsargjoslu noteikšanas metodika".

APROBEŽOJUMI

- aizliegts veikt darbības, kuru rezultātā samazinās ceļa pārredzamība vai palielinās aizputināmība;
- aizliegts veikt kailcirtes gar III tehniskās kategorijas autoceļiem 50 m platā joslā, gar IV kategorijas – 30 m platā joslā ;
- aizliegts veikt jebkurus celtniecības un montāžas darbus bez saskaņošanas ar Valsts ceļu dienestu;
- aizliegts veikt darbības, kuru rezultātā samazinās ūdens caurteces ierīču ūdens caurlaides spēja.

Aizsargjoslas gar telekomunikāciju līnijām

Kursiņu pagasta teritorijas plānojums paredz aizsargjoslu noteikšanu gar sakaru līnijām atbilstoši Aizsargjoslu likuma 14.pantam.

(1) gar apakšzemes kabeļu, gaisvadu un radiofikācijas sakaru līnijām - zemes gabals un gaisa telpa sakaru līnijas augstumā, ko norobežo nosacītas vertikālas plaknes sakaru līnijas katrā pusē 2,5 metru attālumā no apakšzemes kabeļu līnijas vai no gaisvadu līnijas ass;

(2) ap virszemes un apakšzemes sakaru kabeļu līniju neapkalpojamiem pastiprināšanas punktiem - zemes gabals un gaisa telpa sakaru līnijas augstumā, ko norobežo nosacīta vertikāla plakne, kas atrodas 3 metru attālumā no pastiprināšanas punkta vai no tā apvalņojuma robežas;

(3) stīgām mežu masīvos un stādījumos, kur koku augstums nav lielāks par 4 metriem, - 2,5 metri katrā pusē no līnijas ass līdz koku zariem;

(4) stīgām mežu masīvos un stādījumos, kur koku augstums ir lielāks par 4 metriem, - 3,5 metri katrā pusē no līnijas ass līdz koku zariem.

(5) telekomunikāciju tīklu līniju ekspluatācijas prasības nosaka 19.08.2003. MK noteikumi Nr. 465 "Ekspluatācijas aizsargjoslu gar telekomunikāciju līnijām noteikšanas metodika".

APROBEŽOJUMI

- aizsargjoslās bez projekta aizliegts veikt jebkādas celtniecības un montāžas darbus, kā arī zemes darbus dziļāk par 0,5 m un planēšanu ar tehniku;
- aizliegts stādīt kokus, izvietot lauka apmetnes, turēt lopus, nokraut materiālus, kurt ugunscurus;
- aizliegts apbērt vai salauzt mērstabīņus un brīdinājuma zīmes, novietot uz apakšzemes kabeļu trasēm par 5 tonnām smagākus priekšmetus, ierīkot autotransporta un mehānismu stāvvietas;
- aizliegts veikt jebkādas citas darbības, kas var izraisīt sakaru līniju un iekārtu bojājumus, lietot laužņus, kapļus, ķīļus un pneimatiskos instrumentus, rokot zemi tuvāk par 1m no kabeļa līnijas abās tā pusēs.

Aizsargjoslas ap elektronisko sakaru tīklu radiosakaru līniju torņiem, antenu mastiem un to atsaitēm

(1) ap elektronisko sakaru tīklu radiosakaru līniju torņiem un antenu mastiem noteikta atbilstoši Aizsargjoslu likuma 6.punkta 2.¹ daļai,

(2) ap elektronisko sakaru tīklu radiosakaru līniju torņiem, antenu mastiem – zemes gabals un gaisa telpa torņa vai masta augstumā, ko norobežo nosacīta vertikāla virsma 1 metra attālumā ārpusē no nožogojuma vai 5 metru attālumā no to vistālāk izvirzīto daļu projekcijas uz zemes vai citas virsmas, ja tornis vai masts nav nožogots,

(3) ap elektronisko sakaru tīklu radiosakaru līniju torņiem un antenu mastu atsaitēm – zemes gabals un gaisa telpa torņa vai masta augstumā, ko norobežo vertikāla virsma 2,5 metru attālumā no atsaites projekcijas uz zemes virsmas un atsaites nostiprinājuma vietas zemē vai citā virsmā.

Aizsargjoslas gar elektriskajiem tīkliem

(1) Kursīšu pagasta teritorijas plānojumā gaisvadu līnijām noteikta atbilstoši Aizsargjoslu likuma 16.pantam :

(2) gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām pilsētās un ciemos – zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas abpus līnijai :

- gaisvada elektropārvades līnijām ar nominālo spriegumu līdz 20 kilovoltiem – 2,5 m attālumā no ass līnijas ;
- gaisvada elektropārvades līnijām ar nominālo spriegumu vairāk par 20 kilovoltiem līdz 110 kilovoltiem – 4 m attālumā no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijas;
- gaisvada elektropārvades līnijām ar nominālo spriegumu vairāk par 110 kilovoltiem - 8 m attālumā no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijas.

(3) gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām ārpus pilsētām un ciemiem, kā arī pilsētu lauku teritorijās – zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas abpus līnijai :

- gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu līdz 20 kilovoltiem – 6,5m attālumā no ass līnijas,
- gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu vairāk par 20 kilovoltiem līdz 100 kilovoltiem - 20 m attālumā no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijas;
- gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu vairāk par 110 kilovoltiem - 30 m attālumā no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijas.

(4) gar elektrisko tīklu kabeļu līnijām - zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas kabeļu līnijas katrā pusē 1 metra attālumā no kabeļu līnijas ass. Ja kabelis atrodas tuvāk par 1 metru no ēkas vai būves, tad šajā kabeļa pusē aizsargjoslu nosaka tikai līdz ēkas vai būves pamatiem.

(5) ap elektrisko tīklu sadales iekārtām, fīderu punktiem, transformatoru apakšstacijām - zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacīta vertikāla virsma 1 metra attālumā ārpus šo iekārtu nožogojuma vai to vistālāk izvirzīto daļu projekcijas uz zemes vai citas virsmas.

(6) elektrisko tīklu un objektu ekspluatācijas prasības nosaka 20.10.1998. MK noteikumi Nr. 415 “Ekspluatācijas aizsargjoslu gar elektriskiem tīkliem noteikšanas metodika”.

APROBEŽOJUMI

- aizsargjoslās gar gaisa vadu līnijām aizliegts ierīkot mašīnu un mehānismu stāvvietas un veikt jebkādas darbības, kas saistītas ar cilvēku pulcēšanos;
- aizliegts celt, kapitāli remontēt, rekonstruēt, nojaukt jebkuras ēkas bez attiecīgo komunikāciju īpašnieka atļaujas;
- ierīkojot nožogojumus vai veicot drenāžas kolektorgrāvju būvi, jā saglabā piededceļi un pieejas elektriskajiem tīkliem un būvēm;

Aizsargjoslas gar siltumtīkliem

Kursīšu pagasta teritorijas plānojums paredz aizsargjoslu noteikšanu ap siltumtīkliem atbilstoši Aizsargjoslu likuma 17.pantam

(1) gar pazemes siltumvadiem, siltumapgādes iekārtām un būvēm - zemes gabals , kuru aizņem siltumvadi, iekārtas un būves, kā arī zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas 2 metru attālumā katrā pusē no cauruļvada apvalka, kanāla, tuneļa vai citas būves ārmalas;

(2) ap virszemes siltumvadiem, sadales iekārtām un siltuma punktiem - zemes gabals, kuru aizņem siltumvadi, iekārtas un būves, kā arī zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas 1 metra attālumā katrā pusē no siltumvadu, iekārtu un būvju nožogojuma vai to vistālāk izvirzīto daļu projekcijas uz zemes vai citas virsmas.

(3) siltumtīklu un objektu ekspluatācijas prasības nosaka 20.10.1998. MK noteikumi Nr. 416 "Ekspluatācijas aizsargjoslu gar siltumtīkliem noteikšanas metodika".

APROBEŽOJUMI

- aizsargjoslās gar ūdensvadu aizliegts glabāt un izliet ķīmiski aktīvas un koroziju izraisošas vielas un degvielu.

Aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm

Kursīšu pagasta teritorijas plānojums paredz aizsargjoslu noteikšanu ap valsts nozīmes meliorācijas sistēmām atbilstoši Aizsargjoslu likuma 18.pantam.

(1) ūdensnotekām lauksaimniecībā izmantojamās zemēs aizsargjoslu nosaka ūdensnotekas abās pusēs 10 m attālumā no ūdensnotekas kroles. Regulētām ūdensnotekām (maģistrālajiem kanāliem) meža zemēs aizsargjoslas robežu nosaka atbērtnes pusē 8 līdz 10 m attālumā no ūdensnotekas kroles.

(2) Ja ūdensnotekas un ūdenstilpes krastu veido aizsargdambis, aizsargjoslas robežu nosaka piecu metru attālumā no aizsargdambja sausās nogāzes pakājes.

(3) Liela diametra (30 cm vai lielāks) kolektora aizsargjoslas robežu nosaka astoņu metru attālumā uz katru pusi no kolektora ass līnijas.

(4) Ap polderu sūkņu stacijām, krājbaseiniem un slūžām aizsargjoslas robežu nosaka 20 metru attālumā, ap hidrometriskajiem posteņiem - piecu metru attālumā no būves ārējās malas.

(5) meliorācijas būvju un ierīču ekspluatācijas prasības nosaka 13.05.2003. MK noteikumi Nr. 258 "Noteikumi par ekspluatācijas aizsargjoslu ap meliorācijas būvēm un ierīcēm noteikšanas metodiku lauksaimniecībā izmantojamās zemēs un meža zemēs".

Aizsargjoslas ap ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem

Kursīšu pagasta teritorijas plānojums paredz minimālo aizsargjoslu saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 19.pantu un 10.10.2006 MK noteikumiem Nr.833 "Ekspluatācijas aizsargjoslu noteikšanas metodika gar ūdensvadu un kanalizāciju tīkliem".

(1) gar ūdensvadiem un kanalizācijas spiedvadiem, ja tie atrodas līdz 2 metru dziļumam - 3 metri katrā pusē no cauruļvada ārējās malas,

(2) gar ūdensvadiem un kanalizācijas spiedvadiem, ja tie atrodas dziļāk par 2 metriem - 5 metri katrā pusē no cauruļvada ārējās malas,

(3) gar pašteces kanalizācijas vadiem - 3 metri katrā pusē no cauruļvada ārējās malas.

(4) drenām un atklātiem grāvjiem - 3 metri uz katru pusi no drenas vai atklātā grāvja malas.

(5) ūdenstorņiem, virszemes ūdens rezervuāriem, ūdens spiediena paaugstināšanas sūkņu stacijām un ūdens apstrādes stacijām - 5 metru rādiuss ap minētajiem elementiem.

(6) kanalizācijas sūkņu stacijām - 5 metru rādiuss ap tām.

(7) zemtekām - platība, ko visā tās dziļumā no ūdens virsmas līdz gultnei ietver paralēlas plaknes, kas atrodas 100 metru uz katru pusi no attiecīgās zemtekas.

(8) gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem noteikt LR „Aizsargjoslu likuma” 48.panta prasības.

Aizsargjoslas ap aizsprostu drošuma noteikšanas kontrolmērietaisēm

(1) Aizsargjoslas ap aizsprostu drošuma noteikšanas kontrolmērietaisēm minimālais platums ir 2 m uz visām pusēm no vistālāk izvirzītajiem kontrolmērietaises (-šu) virszemes un pazemes elementiem.

(2) ja kontrolmērietaise saistīta ar slīpu urbumu, tad, nosakot aizsargjoslu, ņem vērā arī urbuma izvietojumu pazemē, līdz tas sasniedz 10 m dziļumu no zemes.

(3) kontrolmērietaišu ekspluatācijas prasības nosaka 25.02.2003 MK noteikumiem Nr.93 “Aizsprostu un hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju drošuma kontrolmērietaišu aizsardzība un aizsargjoslu noteikšanas metodika”.

Aizsargjosla ap ģeodēziskajiem punktiem

Kursīšu pagasta teritorijas plānojumā tiek noteikta aizsargjosla ap ģeodēziskajiem punktiem saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 20.pantu.

(1) Aizsargjosla ap ģeodēzisko punktu ir vienu metru plata zemes josla no ģeodēziskā punkta konstrukcijas ārējās malas.

3.3.14.3. Sanitārās aizsargjoslas

Aizsargjoslas ap kapsētām.

Kursīšu pagasta teritorijas plānojumā noteiktas saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 24.pantu un 29.12.1998 MK noteikumiem Nr. 502 “Aizsargjoslu ap kapsētām noteikšanas metodika”.

(1) Aizsargjoslas platums ir 300 metru no kapsētas teritorijas robežas ārējās malas šādām kapsētām:

- Kursīšu, Sauļu, Bruzilu, Grietēnu, Zaņenieku un Brūzilu.

(2) Ja kapsētā ir tikai pēc kremācijas veiktie apbedījumi, aizsargjoslas platums ir 100 metru.

(3) Kapsētām, kurās apbedīšana ir pārtraukta vismaz 25 gadus, aizsargjosla nav nepieciešama, izņemot kapsētas, kurās apbedīti mēra upuri, un kapsētas vai apbedījuma vietas, kuras ir kultūras pieminekļi.

(4) kapsētu ekspluatācijas prasības nosaka 12.29.2001 MK noteikumi Nr.502 “Aizsargjoslu ap kapsētām noteikšanas metodika” ar grozījumiem

(5) ievērot LR „Aizsargjoslu likuma” 52.panta prasības .

Aizsargjoslas ap dzīvnieku kapsētām

Aizsargjoslu ap dzīvnieku kapsētām Kursīšu pagasta teritorijas plānojumā tiek noteikta saskaņā ar 22.06.1999 MK noteikumiem Nr. 225 "Aizsargjoslu ap dzīvnieku kapsētām noteikšanas metodika".

(1) Aizsargjoslas platums ir 500 metru no dzīvnieku kapsētas teritorijas robežas ārējās malas.

(2) dzīvnieku kapsētu ekspluatācijas prasības nosaka 27.07.2004. MK noteikumi Nr. 623 "Dzīvnieku kapsētu iekārtošanas un uzturēšanas kārtība".

(3) Pašvaldība dzīvnieku kapsētas teritoriju nožogo, ierīko vārtus transportlīdzekļu iebraukšanai un izbraukšanai. Žoga ārpusē ierīko 1,4 metrus dziļu un 1 metru platu grāvi.

Aizsargjoslas ap notekūdeņu attīrīšanas iekārtām

Aizsargjoslas platumu ap notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm nosaka atkarībā no izmantotās tehnoloģijas un ietaises tehniskā raksturojuma:

- attīrīšanas iekārtām ar slēgtu apstrādi visā ciklā (bez vaļējām virsmām notekūdeņu un dūņu uzglabāšanai vai apstrādei), kuru jauda ir lielāka par 5 kubikmetriem notekūdeņu diennaktī - 50 metru;
- atklātām notekūdeņu apstrādes tilpnēm un slēgtai dūņu apstrādei vai slēgtai to uzglabāšanai - 100 metru;
- atklātai notekūdeņu apstrādei un atklātiem dūņu laukiem - 200 metru;
- filtrācijas laukiem - 50 metru,
- slēgta tipa bioloģiskajām attīrīšanas ietaisēm un tiem filtrācijas laukiem, kuros ietek attīrīts ūdens no slēgta tipa bioloģiskajām attīrīšanas ietaisēm, ja attīrīšanas ietaišu jauda nepārsniedz 15m³ diennaktī, - 2 metri.

Aizsargjoslas nosaka no objekta ārējās robežas vai ārējās malas.

Kursīšu pagastā aizsargjoslas tiek noteiktas ap notekūdeņu attīrīšanas ierīcēm Kursīšos.

Ievērot LR „Aizsargjoslu likuma” 55.panta prasības.

Sanitāro aizsargjoslu attālumi no dzīvojamās apbūves, kur mājlopu turēšana aizliegta,

līdz:

- 1) specializētām mājlopu fermām:
 - cūku fermām (līdz 12 tūkst.cūku gadā) 500m;
 - govju fermām no 50 govīm un vairāk 300m;
 - aitu fermām ar 20 - 50 aitām un vairāk 150m;
 - specializētām putnu fermām 300m;
- 2) mājdzīvnieku kūtīm zemnieku saimniecībās 100m;
- 3) vircas bedrēm – tikpat cik no mājlopu fermām vai mājdzīvnieku kūtīm;
 - 1) kūtsmēslu glabātavām - tikpat cik no mājlopu fermām vai mājdzīvnieku kūtīm;
 - 2) kūtsmēslu kompostēšanas laukuma 100m.

3.3.14.4. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

(1) Aizsargājamām dabas teritorijām izstrādājami individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kā arī dabas aizsardzības plāni. Ja tādu nav, tad jāņem vērā 22.07.2003. MK noteikumi Nr. 415 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" un likums "Par īpaši aizsargājamām teritorijām".

(2) Valsts aizsardzībā esošo aizsargājamo teritoriju saraksts:

- Dabas liegums "Sātiņu dīķi" saskaņā ar 1999.g. MK noteikumiem Nr. 212;
- 30.01.2001. MK noteikumi Nr. 45 "Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi").

(3) Īpaši aizsargājami koki saskaņā ar 22.07.2003. MK noteikumiem Nr. 415

3.4. Turpmākās izpētes teritorijas

Kā turpmākās izpētes teritorijas Kursīšu pagasta teritorijas plānojumā tiek noteiktas tās teritorijas, kurām būtu nepieciešama papildus izpēte, lai noteiktu turpmāko to izmantošanu. Šādas teritorijas ir: patreiz neizmantotās, paju sabiedrības lauksaimniecības ēku kompleksu teritorijās (Birzniekos, Liepniekos, Dadzos, Liepkalnos, Zaņeniekos, Strautos, Pekšņās, Mārtinaišos, Rutkos, Strazdos)

Atkarībā no turpmākās izpētes un plānošanas procesa virzības šeit saglabājas esošā izmantošana un nosacīti šajās teritorijās pagaidām ir noteikta kā atļautā izmantošana rūpnieciskās ražošanas apbūves teritorijas, bet šīm teritorijām tiek saglabāta iespēja veikt papildus izpēti un izstrādājot detālpilnojumus noteikt turpmāko teritorijas izmantošanu.

3.5. Teritorijas, kurām izstrādājami detālplānojumi

Detālplānojums ir pamats jaunu zemes vienību noteikšanai un esošu zemes vienību izmaiņām, kā arī detalizētāku prasību izstrādāšanai. Teritorijas netiek uzrādītas Kursīšu pagasta teritorijas plānojumā.

1. Kursīšu pagasta teritorijā detālplānojumi ir jāizstrādā šādos gadījumos :
 - 1) zemes vienības sadalīšana apbūvei, veidojot vairāk kā 4 jaunveidojamās zemes vienības, paredzot satiksmes infrastruktūru, inženierkomunikāciju un citu infrastruktūru izbūvi;
 - 2) kompleksai (dažādu funkciju) teritorijas apbūvei publiskai izmantošanai, paredzot satiksmes infrastruktūru, inženierkomunikāciju un citu infrastruktūru izbūvi;
 - 3) ja objektam saskaņā ar likumu "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" ir izsniegts kompetentās institūcijas atzinums par paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu;
 - 4) ugunsbīstamam un sprādzienbīstamam objektam, kā arī objektam, kurā lieto, ražo vai glabā bīstamās ķīmiskās vai radioaktīvās vielas vai bīstamos ķīmiskos produktus, vai apsaimnieko bīstamos atkritumus, kas var izraisīt rūpniecisko avāriju;
 - 5) Citos gadījumos – pieņemot atsevišķu pašvaldības lēmumu.
2. Detālplānojumos apbūves noteikumos noteikto prasību ietvaros (robežās) precizē:
 - 1) teritorijas detalizētu plānoto (atļauto) un apbūves noteikumus detālplānojuma teritorijā;
 - 2) zemes vienību un apbūvētās teritorijas proporcijas, izmērus un robežas, arī ielu sarkanās līnijas un ceļu zemes nodalījuma joslu robežas ;
 - 3) zemes vienību apbūves blīvuma, intensitātes un brīvās teritorijas rādītājus;
 - 4) būvlaides (minimālos attālumus no zemes vienības robežām līdz būvēm) un pagalmu teritorijas;
 - 5) ēku stāvu skaitu un būvju augstumu;
 - 6) inženiertehnisko apgādi;
 - 7) automašīnu novietošanu, piebraucamos ceļus, esošo, piegulošo un jaunizveidojamo ceļu (ielu) un inženierkomunikāciju koridoru profilus;
 - 8) visa veida aizsargjoslas;
 - 9) adresāciju;
 - 10) labiekārtojuma nosacījumus

3.6. Spēkā esošo detālpilānojumu saraksts

Šī nodaļa tiek aizpildīta līdz ar detaļpilānojumu izstrādi un stāšanos spēkā likumdošanas kārtībā.

Šīs nodaļas papildinājumi nav uzskatāmi par šo Noteikumu grozījumiem.